

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Ἡ

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΝΕΟΜΕΘΟΔΟΝ.

Περιέχον τὰς ἀναγκαιοτάτας τῆς ὀρθογραφίας
Κανόνας, ἐξηρηνυμένους ἐτυμολογικῶς, καὶ γε-
νικευμένους ὡς ἐνδεχεται.

Ε

Κατὰ τοίους κανόνας γίνεται ἡ συνθεσις καὶ
παραγωγή.

Πηγαί.

Παραγωγῆς πόσαι καὶ ποῖαι.

Περὶ

Ἐνεργητικότητος, παθητικότητος καὶ μεσότη-
τος τῶν Διαφόρων ὀνομαστικῶν Τύπων.

Παρατηρήσεις

Γενικαὶ ἐπὶ τῶν Ῥημάτων.

Ἀπομνηστεύει καὶ Παρατηρήσεις

Γ. ΣΕΡΟΤΙΩΤ.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΧΑΡ. Ι. ΣΠΑΝΟΥ
ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 2^η
ΑΓΟΡΑΙ - ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Γ. ΜΕΛΙΣΤΑΓΟΥΣ.

1857.

Τὰς ἐπιδόσεις δρῶμεν γιγνομένας καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν
ἄλλων ἀπάντων, οὐ διὰ τοὺς ἐμμένοντας τοῖς καθεσῶσιν, ἀλλὰ
διὰ τοὺς ἐπιχειροῦντας καὶ τολμῶντας αἰεὶτι κινεῖν τῶν μὴ κα-
λῶς ἐχόντων.

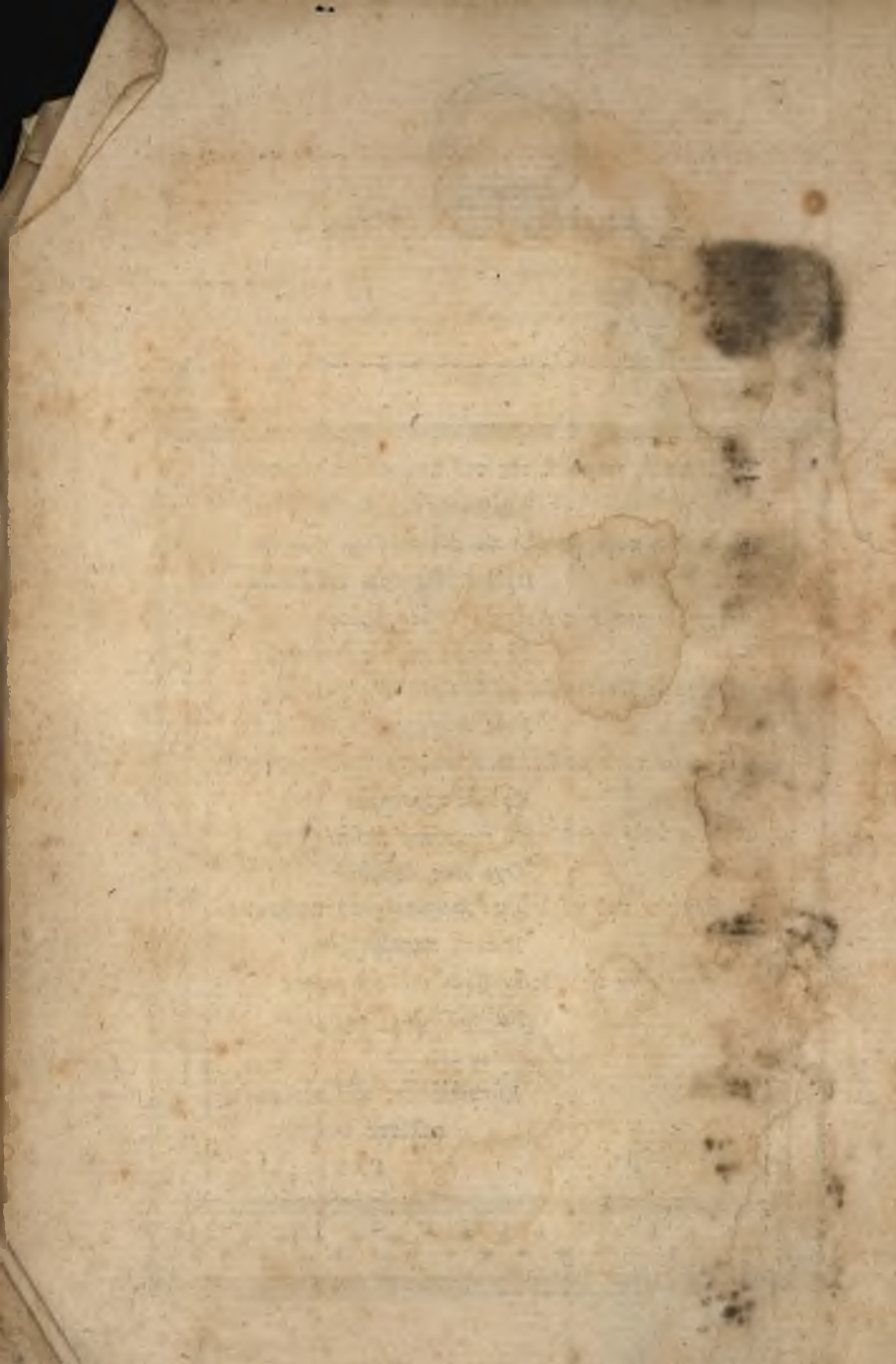
Ἰσοκράτ.

ΒΑΣΙΛΕΥ, νεομαθῇ τῆς τοῦ Σοφοκλέους γλώσσης,
Πλάτωνος καὶ Δημοσθένους,
Δι' ἧς ἤδη παριστὰς τὰς παντοδαπὰς σου γνώσεις
Πρὸς Κυβέρνησιν τοῦ Γένους.
Πρόχειρον νεοφανὲς Λεξικὸν Ὁρθογραφίας
Σὲ προσφέρει εἰς ἐκείνων,
Οὓς τιμᾶς Βασιλικῶς μὲ βραβεῖα τῆς παιδείας,
Νεὸς Αὐγούστου Ἑλλήνων.
Δέξαι οὖν πανευμενῶς, Βασιλεῦ, τὴν προσφορὰν μου,
Καὶ ὡς προσφορὰν ἰδίαν,
Καὶ ὡς ὑπὲρ τοῦ Κοινοῦ πρότυπον ἀπέπειράν μ'
Ὅχι ἴσως ἀναξίαν.
Συνθεμένον πρὸ πολλοῦ μὲ κοινωνοφελείας πνεῦμα.
Ἐκεῖτο παρερριμένον,
Ἔως πάροδον εἰς φῶς ἐν Βασιλικόν σου νεῦμα
Νὰ τοῦ δώσῃ, περιμένον.

Εὐπειθὲςτατος καὶ πιστότατος
πολίτης ὑπήκοος
Γ. Σερούϊος.

Λ Ε Ξ Ι Κ Ο Ν

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ ΟΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΑΤΟΙ.

Κανόνες ἐπὶ τῆς Α΄ Κλίσεως τῶν Ἰσοσυλλάβων.

Τὰ Πρωτόκλιτα ἰσοσύλλαβα ὁμοτογοῦν καθ' ὅλας τὰς πτώσεις· πολίτης πολίτου, ἀνανίης ἀνανίου ἀνανίαι. Ἐξαιρεῖται μόνη ἡ γενικὴ πληθυντικὴ.

Ἡ Γενικὴ πληθυντικὴ τῶν πρωτοκλίτων περισπᾶται· περσῶν, ἀνανιῶν, πλατωνιδῶν, στρατιωτῶν, σιγματιῶν, παρασαγγῶν, πλὴν τριῶν· χρῆσαι χρήσων, χλοῦναι χλούνων, ἐτησίαι ἐτησίων.

Τὰ εἰς της, πης — Καὶ τὰ ἐθνικά, καὶ ὅσα σύνθετα ἀπὸ τὸ τρίβω, ἄρχω, μετρῶ, πωλῶ, λατρῶ, κάμνουν τὴν κλητικὴν εἰς α βραχύ· δέσποτα, πατριῶτα, πατριάρχα, κυνῶπα, πέρσα, σκύθη, παιδοτρίβη, βιβλιοπῶλα, γεωμέτρα, εἰδωλολάτρη.

Τὰ εἰς ας — Πρωτόκλιτα ἔχουν τὸ α μακρὸν καθ' ὅλας τὰς πτώσεις· ο αἰνείας, τὸν αἰνεῖαν, τοὺς αἰνεΐας, οὕτω καὶ ἀλκίδας, γοργίας, Ἰωαννάδας.

Τὰ εἰς ας — Πρωτόκλιτα τονιζόμενα ἐπὶ τῆς ληγούσης, περισπῶνται καθ' ὅλας τὰς πτώσεις· θωμᾶς, κοσμᾶς, ἰωνᾶς, ζωσιμᾶς (σὺν τεύτοις καὶ τὰ νεώτερα, γουναρᾶς, ψαρᾶς, παππᾶς)· τούτων τὰ πληθυντικὰ σχηματίζονται περιττοσυλλάβως· κοσμᾶδες, ζωσιμᾶδες, παππᾶδες, βωμᾶδες.

Τὰ εἰς ης — Πρωτόκλιτα συναιρούμενα ἵπερισπῶνται καθ' ὅλας τὰς πτώσεις· ἐρμῆς ἐρμῆν, ἐρμᾶϊ ἐρμᾶς, ἀπελλῆς.

Τὰ εἰς ης — Κύριζ ἄλλεθνη καὶ νεώτερα, καὶ τὰ εἰς ης ἱπώνυμα τονιζόμενα ἐπὶ τῆς ληγούσης, περισπῶνται καθ' ὅλας τὰς πτώσεις· μένασσης, πεντεφρῆς, κωῆς, μαρκῆς, ζαννῆς, παν-

ταζης, κοραῆς. Τούτων τὰ πληθυντικά σχηματίζονται περιτο-
συλλάβως· κοραῖδες, πανταζῆδες.

Τὰ εἰς ας καὶ ης — Ἐπώνυμα τῆς καθωμιλουμένης σχημα-
τίζονται εἰς τὸ πληθυντ. καὶ οὕτω, τζαβελλαῖοι, νοταραῖοι, βο-
τσαραῖοι, ζαῖμαῖοι.

Τὰ εἰς ης — Πρωτόκλητα ἔχουν θηλυκὰ περιττοσύλλαβα εἰς
ι Βραχὺ· οἶον, πέρσης, περσίς· σκύθης, σκυθίς· πολίτης, πολίτις,
ψάλτης, ψάλτις, ἀγαμεμνονίδης, ἀγαμεμνονίς, ἀλεξανδρίδης, ἀ-
λεξανδρίς, σωκρατείδης σωκρατεῖς, χρυσείδης χρυσεῖς, αὐλητῆς
αὐλητρίς, ληστῆς λητρίς, ἐφεστῆς ἐφετρίς.

Τὰ εἰς ης. — Όταν λήγουν εἰς τῆς καὶ παράγωνται ἀπὸ τὸ γ·
πρόσωπον τοῦ παθητικ· παρακειμ· τὰ τοιαῦτα σχηματίζουν θη-
λυκὰ καὶ εἰς τρια· οἶον, ποιητῆς καὶ ποιήτρια, ψάλτις καὶ ψάλ-
τρια, πωλητῆς καὶ πωλήτρια, δυνάτις καὶ δυνάστρια.

Κανόνες τῆς Παραληγουσῆς.

Τὰ εἰς εας — Παραλήγουσιν ε· βορέας, ἀνδρέας, χαιρέας, κυ-
νέας, θρασέας, πλὴν τοῦ μιχαίης.

Τὰ εἰς ιας — Παραλήγουσιν ι βραχὺ· ἀνανίας, ζαχαρίας, τραυ-
ματίας, ταμίας, πλὴν τοῦ ἐρμείας, αἰνείας, αὐγείας, πατραλοίας,
κολοίας, βύας, μαρσύας, γωδούας, μανδύας, μηνύας, μηλύας.

Τὰ εἰς εας — Παραλήγουσιν ο· βαγόας, τηλεβόας, ὑδρορρόας.

Τὰ εἰς ιθης — Παιδοτρίβης, πρωθήβης, τὸ μὲν ἀπὸ τὸ τρί-
βω, τὸ δὲ ἀπὸ τὸ ἥβη· προσεκτέον λοιπὸν τὴν παραλήγουσαν τῶν
πρωτοτύπων.

Τὰ εἰς ιβας — Ἀνίβας, δίβας, πλὴν τοῦ ἀρρίβας, ρήβας.

Τὰ εἰς ωβας — Ἰώβας.

Τὰ εἰς υγης — Γύγης.

Τὰ εἰς ιδας — Παραλήγουσιν ι βραχὺ· ἀλκίδας, θρασίδας, μί-
δας, πελοπίδας· ταῦτα καὶ κλίνονται δι· τῶς· τοῦ ἀλκίδου καὶ
ἀλκίδα, τοῦ μίδου καὶ μίδα.

Τὰ εἰς ωνδας — Παραλήγουσιν ω Ἐπαμινώνδας, Χαρώνδας.

Τὰ εἰς ἰδης — Κύρια παραλήγουν ἰ βραχύ· εὐριπίδης, θουκυ-
δίδης, Σιμωνίδης, βακχυλίδης· ἐκτὸς εἰάν πατρωνυμικόν τι λαμ-
βάνεται ὡς κύριον· οἷον ἀρισείδης.

Τὰ εἰς ἰδης — Πατρωνυμικὰ παράγονται ἀπὸ τὴν ἀρσενικὴν
γενικὴν κατὰ μεταβολὴν τῆς ληγούσης εἰς ἰ βραχύ· ἡ δὲ ἀρσενι-
κὴ γενικὴ καταλήγει εἰς ου, ος, εου, εος, εως, ουου, λοιπόν·

Ἔσα πατρωνυμικὰ παράγονται ἀπὸ τὴν γενικὴν ου, καὶ ος,
ταῦτα παραλήγουν ἰ βραχύ· φιλίππου φιλιππίδης, ἀλεξάνδρου ἀ-
λεξανδρίδης, πλάτωνος πλατωνίδης, ἀγαμέμνονος ἀγαμεμνονίδης.

Ἔσα δὲ παράγονται ἀπὸ τὴν γενικὴν, εου, εος, εως, ταῦτα
παραλήγουν εἰ διὰ τὴν συμβαίνουσαν συναίρεσιν τοῦ ε, οἷον, μνη-
αίθου μνησιθείδης· θείδης, σωκράτεος σωκρατείδης, δημοσθένης
δημοσθενείδης, ἀριζέως ἀρισείδης, ἀχιλλέως ἀχιλλείδης.

Ἔσα δὲ παράγονται ἀπὸ τὴν γενικὴν ου, παραλήγουν οἱ διὰ
τὴν συμβαίνουσαν συναίρεσιν τοῦ ο οἷον, περιθόου περιθοΐδης
πειριθοΐδης.

Τὰ θηλυκὰ πατρωνυμικὰ σχηματίζονται εἰς ἰς περιττοσύλλα-
βα κατ' ἀποκοπὴν τοῦ δη τῶν ἀρσενικῶν· οἷον, φιλιππίς, ἀγα-
μεμνονίς, μνησιθεΐς ἀρισεΐς· ταῦτα δὲ τὰ εἰς εἰς σχηματίζονται
συνηθέστερον ἰωνικῶς εἰς ἡς· οἷον, δημοσθενῆς, βρυσῆς, χρυσῆς.

Τὰ εἰς δης — Πατρωνυμικὰ, ὅταν παράγονται ἀπὸ ἰας πρω-
τόκλιτα, ἢ ἀπὸ ἰος τριτόκλιτα, τότε σχηματίζονται εἰς ἀδης, ζα-
χαρίας ζαχαριάδης, ἀθανάσιος ἀθανασιάδης, ἡλιάδης, ἀντωνιάδης.
Ἔτι τὰ εἰς εας ἀνδρέας - ἀδης. Ἔτι τὰ εἰς ἄς περισπ. σκοπᾶς
- παδης, θωμᾶς, κοσμάς· καὶ καθόλου ὅσα φυλάττουν τὰ α ἐπὶ
τῶν πλαγίων· νικήτης - τάδης, κόττας. Τὰ δὲ λοιπὰ σχημα-
τίζονται εἰς ἰδης, ἰωννίδης νικολαΐδης, ὡς εἴρηται.

Τὰ θηλυκὰ τῶν εἰς ἀδης σχηματίζονται εἰς ἰς περιττοσύλλα-
βα· ἡ γεωργιάς, ἡ διονυσιάς, ἡ ἱερεμιάς, ἡ πελιάς, ἡ ἰλιάς.

Τὰ εἰς ὠδης — Ἡρώδης, ἐξ' οὗ καὶ ἡρωδιανός.

Τὰ εἰς υθης — Σκύθης, λαπίθης.

Τὰ εἰς οκτης — Καππαδόκης, θεοτόκης, δηϊόκης.

Τὰ εἰς ελλας καὶ ἐλλης μέλλ. Τσαβέλλας, τορρίτσέλλης, γω-
ζέλλης.

Τὰ εἰς υλλας — Σύλλας, φύλλας, μύλλας, φωτύλλας, εα-
βύλλας, ἀκύλλας, πλὴν τοῦ σίλλας.

Τὰ εἰς ωλης. — Μανώλης, βιβλιοπώλης, ἀρτοπώλης.

Τὰ εἰς ωμας — Θωμάς, ψωμάς, πλὴν τοῦ κοσμάς.

Τὰ εἰς ινας — Ξενικά, τὰ μὲν ι· κίννας, κατιλίνας, σχινᾶς,
σίννας· τὰ δὲ η· πορσήνας, μωρήνας, ζηνᾶς, μηνᾶς, μαϊκήνας.

Τὰ εἰς ινης — Παραλήγουν ι· βραχύ· αἰσχίνης, ἀργυροδίνης,
σισίνης, λεπτίνης, πλὴν τοῦ φιλογύνης, μύνης, δελφύνης.

Τὰ εἰς ωνας — Ἰωνᾶς, κλεωνᾶς, μωλωνᾶς, μαμωνᾶς.

Τὰ εἰς ωνης — Παραλήγουν ω· σιτώνης, τελώνης, (πλὴν τοῦ
γερυόνης καὶ μηριόνης) σὺν· τούτοις καὶ τὰ νεώτερα ἀντώνης,
βριώνης, κωλοκοτρώνης.

Τὰ εἰς ωπας — Κυνώπας.

Τὰ εἰς ηρας — Ὀρνιθοθήρας, λεξιθήρας, τύρας, δύρας.

Τὰ εἰς ορας — Μινδραγόρας, πρωταγόρας, εὐαγόρας.

Τὰ εἰς υσης — Χρύσης, Καμβύσης (ὕ), πλὴν τοῦ ἀγχίσης.

Τὰ εἰς ιτης — Ὅσα μὲν παράγονται ἀπὸ τοῦ γ'. πρόσωπον τοῦ
παθητικοῦ παρὰκειμένου, ταῦτα φυλάττουν τὴν παραλήγουσαν
τῶν ἰδίων ῥημάτων· οἷον, πορθητής, κριτής, κωλυτής, κολλητής,
χρήτης, κρίσης, μύσις, ῥύσις, ἀγύρτης, ἴτης, κομήτης, πλανήτης,
διαβήτης, σφενδονήτης, τρωγλοδύτης, ἐπενδύτης, ἐπηλύτης, λη-
στής, νήτης, πύκτης, ἐδῶ σημειωτέον καὶ τὰ κύρια. αἰσυήτης,
πολυπήτης, μαργίτης.

Ὅσα δὲ παράγονται ἀπὸ ὀνόματα ις, υς, α, η, ταῦτα παρα-
λήγουν τὴν λήγουσαν τῶν πρωτοτύπων· οἷον, πόλις πολίτης,
πρέσβυς πρεσβύτης, αἰγινα αἰγινήτης, σφενδὼν σφενδονήτης,
γαῖα γαιήτης, κόμη κομήτης, πλάνη πλανήτης, κουρά κουρήτης,
πλὴν τοῦ τεχνίτης, φυλακίτης, τραπεζίτης, σκηνίτης, ζελείτης,
σαμαρείτης,

Ὅσα δὲ παράγονται ἀπὸ ὀνόματα ὡς ἀρσενικά ἢ θηλυκά τῶν οὐδέτερον, καλόν, ταῦτα παραλήγουσι βραχὺ ἔρτημος ἐρημίτης, δπλον ὑπλίτης, ἀδοηρίτης, σχειρίτης, ζυγὸς ζυγίτης, ζευγος ζευγίτης, θράνος θρανίτης, πλὴν τοῦ σωρείτης, δρείτης, ὠρείτης, θαυορρείτης καὶ τὰ δημοσύνθετα ἀκαλαρρείτης.

Τὰ εἰς ετης — Εὐεργέτης, μουσηγέτης, εὐχέτης, ἐπαινέτης, οἰκέτης, ἰκέτης, πλὴν τοῦ ἐπαίτης, προσαίτης.

Τὰ εἰς υτας — ἀρχύτας, ἀμύντας, πλὴν τοῦ νικήτας, δαφίτας.

Τὰ εἰς οτας — Οἰοδότας, κόττας, πλὴν τοῦ εὐρώτας, ταῦτα καὶ φυλάττουν τὸ ας καθ' ὅλας τὰς πτώσεις.

Τὰ εἰς ωτης — ὅσα μὲν παράγονται ἀπὸ τὸ γ'. πρόσωπον τοῦ παθητ. παρχ. τῶν εἰς ὠ ῥημάτων, ταῦτα παραλήγουσι. δηλ. τὴν παραλήγουσιν τῶν ἰδίων ῥημάτων. οἶον, χρυσωτής, πληρωτής, κατορθωτής, γνώσης, χρεώσης, κλώσης, σώσης. τούτων ἐξαιροῦνται τὰ πεπραγμένα ἐκ τῶν ἐξηρημένων ῥημάτων. βότης, ἀρότης, πότης, δότης, ἀνότης, ὁμότης.

Τὰ ἐξ ωτης — γενικῶς παραλήγουσι ὠ θιασώτης, ἡπειρώτης, δεσμώτης, ἀσκαλαβώτης, λαβώτης, πολυβώτης, φώτης, ἀραχώτης, χωπτενώτης, δονκισώτης, κομπώτης, πλὴν τοῦ δημότης, ἱππότης, ἀγρότης, τοξότης, δεσπότης.

Τὰ εἰς ιωτης καὶ εωτης — παραλήγουσι ὠ ἰδιώτης, σρατιώτης, πατριώτης, σικελιώτης, φθιώτης, ὑδρεώτης, ἐξιαιώτης. σὺν τούτοις καὶ τὰ νεώτερα, παναγιώτης, ἀνδριώτης, ἀξιώτης, θερμιώτης, χιώτης.

Τὰ εἰς ιχας — Λίχας, ψίχας, τὰ ἐποῖα καὶ φυλάττουν τὸ ας καθ' ὅλας τὰς πτώσεις.

Κανόνες ἐπὶ τῆς Β'. Κλίσεως τῶν Ἰσοσυλλάβων.

Τὰ δευτερόκλιτα Ἰσοσύλλαβα, ὅσα μὲν παροξύτονα, φυλάττουν τὴν παροξύτονίαν καθ' ὅλας τὰς πτώσεις, καὶ μόνη ἡ ὀνομαστικὴ πληθυντικὴ προπαροξύνεται. τιμία, τιμίας, τίμιαι.

Ὅσα δὲ προπαροξύτονα, φυλάττουν τὴν ὁμοτονίαν ἐπὶ τῆς

αἰτιατικῆς ἐνικῆς καὶ πληθυντικῆς ὀνομαστικῆς. ἀλήθεια, ἀληθει-
αν, ἀλήθειαι· ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν πτώσεων παροξύνονται· ἡ δὲ γε-
νικὴ πληθυντικὴ ἔχει κανόνα γενικὸν ἴδιον.

Ἡ Γενικὴ πληθυντικὴ τῶν δευτεροκλίτων περισπᾶται· μου-
σῶν, ἀληθειῶν, μελαινῶν, τυπτουσῶν, τυψασῶν, τυψουσῶν· ἐξαι-
ροῦνται ὅσα ἔχουν ἄρσενικὰ τριτόκλιτα· ἅγιος ἅγιοι ἅγιων, δί-
καιος δίκαιοι δικαίων, θηβαῖος θηβαῖαι θηβαίων, καὶ πλὴν τοῦ
ἀφύων.

Ἡ Ὀνομαστικὴ, αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τῶν δευτεροκλίτων,
ὁμοχρονοῦν καὶ ὁμοτονοῦν· μοῦσα μοῦσαν ὦ μοῦσα, ταχυῖα τα-
χεῖαν ὦ ταχυῖα, δικαῖα δικαίαν ὦ δικαῖα.

Τὸ ας — Τῆς ἐνικῆς γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς πληθυντικῆς
τῶν δευτεροκλίτων εἶναι μακρόν· τῆς ἀληθείας τὰς ἀληθείας, τῆς
ταχείας τὰς ταχείας, τὰς μοῦσας, τὰς ποιούσας, τὰς πάσας.

Τὸ ας — Γενικῶς τῶν ἰσοσυλλάβων εἶναι μακρόν.

Ἡ Ὀνομαστικὴ τῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων ὁμοχρονεῖ μὲ τὴν γενι-
κὴν τοῦ ἄρσενικοῦ· οἶον, δικαίου δικαῖα, θείου θεῖα, ποίου ποία,
(πλὴν τοῦ δίου διᾶ) παντὸς πᾶσα, φῦντος φῦσα, ποιῶντος ποι-
οῦσα, ταχέος ταχεῖα, ἡμίσεως ἡμίσεα, θήλεος θήλεια.

Τὰ εἰς α, η — Δευτερόκλιτα συναιρούμενα περισπῶνται καθ’
ὅλας τὰς πτώσεις· μνάα μνᾶ, ἄθηνᾶ, ναυσικᾶ, λεοντέα λεοντῆ,
κυνῆ, παρδαλῆ, χρυσέα χρυσῆ, χαλκῆ, σιδηρᾶ, συκέα συκῆ, ἄ-
μιγδαλῆ, γῆ.

Κανόνες ἐπὶ τῆς Παραληγούσης.

Τὰ εἰς αἰα — Δισύλλαβα οὐσιαστικά, παραλήγουσιν αἰ καὶ θρα-
χυκαταληκτοῦν· γαῖα, αἶα, γραῖα, πλὴν τοῦ θέα, γέα, ρέα, κέα.

Τὰ εἰς αἰα — Ὑπερδισύλλαβα οὐσιαστικά,

Τὰ μὲν ἀσυναίρετα παραλήγουσιν αἰ καὶ μακροκαταληκτοῦν·
ἐλαῖα, περικεφαλαῖα, καρθαῖα, νεολαῖα, περαῖα, σημαῖα, πλά-
ταια, ποτίδαα, πλὴν τοῦ ἰδέα, ὑδρέα, δωρεᾶ, ἀλέα, γεγεᾶ, νε-
μέα, ἀροδέα, ἄβει, ἐρέα, ἐλέα, τεγέα, ἀσέα, μηδέα, τενέα· θθεν

ἐξακτίον τὸν ἐξῆς κανόνα. Τὰ εἰς εα κύρια πόλεων παραλήγου
ε, ἄβεια, νεμέα· πλὴν τοῦ καρθαία, ποτίδαια, πλάταια, ἄζυπά-
λαια, φώκαια.

Τὰ δὲ συναιρούμενα παραλήγου ε, ἀμιγδαλέα, συκία, ἰτία,
μηλέα, λεοντέα, παρδαλέα.

Τὰ δὲ — ἐπίθετα φυλάττουν τὴν παραλήγουσαν τῶν ἀρσενι-
κῶν· χρυσία, ἀργαλέα, δικαία, ἀθηναία, σεληναία, νέα, θεά,
θαιά, λαιά, σκαιά, φαιά.

Τὰ εἰς ια — "Ὅσα μὲν παράγονται ἀπὸ τὰ ης πρωτόκλιτα,
ἀπὸ τὰ ςς τριτόκλιτα, καὶ ἀπὸ τὰ εἰς ἰων ἢ ἄλλως περιττοσύλ-
λαδς, ταῦτα παραλήγου ι καὶ παροξύνονται· οἶον, εὐεργέτης
εὐεργεσία, πέρσης περσία, δημοκράτης δημοκρατία, αὐθέντης
αὐθεντία, κακὸς κακία, γεωργὸς γεωργία, ἡγεμὼν ἡγεμονία,
μακεδὼν μακεδονία, μάκαρ μακαρία.

Ἐὰν δὲ τινὰ τῶν τοιούτων προσφέρωνται προπαροξύτονα, τότε
παραλήγου εἰ βοηθὸς βοήθεια, περίεργος περιέργεια, καλλιερ-
γὸς κλλιέργεια, ὑπερήφανος ὑπερηφάνεια.

"Ὅσα δὲ ἰδίως παράγονται ἀπὸ τὰ εἰς της (παραγόμενα ἀπὸ
τὸ γ'. πρόσωπον τοῦ παθητ. παρκ.) ταῦτα παραλήγου ι· καὶ
προπαροξύνονται· ψάλτης ψάλτρια, ποιητὴς ποιήτρια, δυνάζης
δυνάστρια.

"Ὅσα δὲ παράγονται ἀπὸ τὰ εἰς ης συνηρημένα, παραλήγου
εἰ καὶ προπαροξύνονται· εὐγενὴς εὐγένεια, ἀμαθὴς ἀμάθεια, εὐ-
κλεὴς εὐκλεία, ᾠλήθεια, αὐτάρκεια, προμήθεια, ὄξυδέρκεια.

Ἐὰν δὲ τινὰ τῶν τοιούτων προσφέρωνται παροξυτόνως, τότε
παραλήγου ι· ἀμαθία, εὐγένια, ἀηδία, ἀκηδία, εὐφυΐα· πλὴν
τοῦ ὑγεία κλισιτοδεία, κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τοῦ ὑγίεια σιτοδέεια.

"Ὅσα δὲ παράγονται ἀπὸ τὰ εἰς υς, ταῦτα παραλήγου εἰ ἢ
υἱ καὶ βραχυκαταληκτοῦν· ταχὺς ταχεΐα, ὄξυς ὄξεΐα, βαρὺς βα-
ρεΐα, δριμὺς δριμεΐα, θῆλυς θήλεια, ἥμισυς ἡμίσεια.

"Ὅσα δὲ παράγονται ἀπὸ τὰ εἰς οος, οους, ταῦτα παραλήγου

οι νοῦς εὐνοια, ἄγνοια, ῥοὺς ῥοιά, διάρροια, πτόος πτοία, χροός χροιά, πλοὺς εὐπλοια, βοὺς εὐβοια.

Κανὼν Γενικὸς ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω Τεσσάρων Κανόνων.

Τὰ ἀνωτέρω τέσσαρα εἶδη τῶν εἰς ια ὡς οὐσιαστικῶν παράγονται ἀπὸ τὴν ἀρσενικὴν γενικὴν κατὰ μεταβολὴν τῆς ληγούσης εἰς ι βραχὺ. λοιπόν·

Ὅσα μὲν παράγονται ἀπὸ τὴν γενικὴν ου, ος, ταῦτα παραλήγουσι δημοκράτου δημοκρατία, πέрсου περσία, γεωργοῦ γεωργία, φιλανθρώπου φιλανθρωπία, μακεδόνος μακεδονία, μάκαρος μακκρία, χειρὺς εὐχειρία, ἀνδρὸς ἀνδρία.

Ὅσα δὲ παράγονται ἀπὸ τὴν γενικὴν εος, εως, παραλήγουσι διὰ τὴν συμβαίνουσαν συναίρεσιν τοῦ ε· οἶον, ἀληθέος ἀληθεία ἀλήθεια, ταχέος ταχεΐα, βασιλέως βασιλεΐα βασίλεια, ιερέως ιέρεια.

Ὅσα δὲ παράγονται ἀπὸ τὴν γενικὴν οος, παραλήγουσι διὰ τὴν συμβαίνουσαν συναίρεσιν τοῦ ο· οἶον, νοός νόια εὐνοια, χροός χροιά, ῥοός ῥοιά, βοός εὐβοια, φλοός φλοιά.

Ὅσα τῶν εἰς εια — Παράγονται ἀπὸ τὰ εἰς ευω ῥήματα, παραλήγουσι καὶ μακροκαταληκτοῦν βασιλεύω βασιλεία, παιδεΐα, κολακεΐα, εἰρωνεΐα, ἀλαζονεΐα.

Ὅσα τῶν εἰς εια — Παράγονται ἀπὸ τὰ εἰς ω βαρύτονα ῥήματα, παραλήγουσι καὶ βραχυκαταληκτοῦν θάλλω θάλλεια, μῆδω μῆδεια.

Τὰ εἰς ια — Κύρια παροξύτονα πόλεων, χωρῶν, καὶ προσώπων, παραλήγουσι βραχὺν λαμία, ἐρετρία, θεσσαλία, φυτταλία, ἰταλία, ἀσία, μαρία, πλὴν τοῦ καδμεία, μαρεία, ἡλεία, λεβαδεία καὶ λεβαδία (ἀπὸ λεβάδεια πρὶν) βοία, τροία.

Τὰ εἰς εια — Κύρια προπαροξύτονα πόλεων, χωρῶν, καὶ προσώπων, παραλήγουσι ζέλεια, ἀπάμεια, ἀμάσεια, ἀμάλθεια, σαμάρεια, λαοδίκεια, ἀντιόχεια, ἀλεξάνδρεια, ἀδράσεια, μήδεια, θάλεια· πλὴν τοῦ βέρεια, μελίβοια, εὐβοια, πολύμνια, καὶ

εἴτι ἄλλο· σχηματισμοὶ δὲ Ἰώνων εἶναι, τὰ εἰς η κύρια νὰ τὰ προφέρουν εἰς εἰα· πηνελέπη-πεια, εὐρώπη-πεια, λαοδίχη-κεια, προπαροξύτονα.

Τὰ εἰς υη — Κύρια πόλεων καὶ χωρῶν, παραλήγουν υ· λιθύη, καπύη, βιζύη, πακτύη (καὶ τὸ ἀλύη, σιπύη, ἰγνύη).

Τῶν εἰς ια — Τινὰ δὲν ὑπόκεινται εἰς τοὺς ἀνωτέρω κανόνας· καρδία, ζημία, τριχυμία, ἑρμιά, βία, σπηία, πότνια, ἐσία, οὐσία, ἀχυρμιά, φατρία, μία, φλιά, ἔϊα, ἀνία· παρειά, ζειά, φορβειά, χειά, φειά, χρεία, μνεία, λεία, μυῖα, ὀργυιᾶ, αἰθυια, εἰλήθυια, ὀρεῖθυια, ἄρπυια, μητρυιᾶ, ἀγυιᾶ, σικύα, πιτύα, ματτύα, καρύα, κτλ.

Τὰ εἰς ια — Τὰ μὲν οὐσιαστικὰ παραλήγουν ο· πόα, σοᾶ, δημοᾶ, πλὴν τοῦ ῥα, μίνωα, ψῶα, καὶ ζωᾶ (Δωρικῶς).

Τὰ δὲ ἐπίθετα παραλήγουν ω κατὰ τὰ αὐτῶν ἀρσενικά· πατρώα, ἀθώα, ἐψῶα, πλὴν τοῦ ἀθρόα.

Τὰ εἰς ιβη — Στιβή, τριβή, ἦβη, ἀμοιβή, φοίβη, καλύβη, κυρβή, τουτέσι προσεκτέον τὴν παραλήγουσαν τῶν ἐξ ὧν παράγονται ῥημάτων· σημειωτ. καὶ τὸ ἐρυσίβη, θίσβη, θήβη, κορδύβη, ἀλύβη, λιλύβη, ὅθεν λιλύβχιον.

Τὰ εἰς ιβη, — Νιόβη, ῥόβη, βομβή, πλὴν τοῦ λώβη.

Τὰ εἰς ιγη — Σιγῇ, πηγῇ, πληγῇ, διανειγῇ, πυγῇ, βυγῇ, μαρμυρυγῇ, κορκογυρῇ, τουτέσι προσεκτέον, τὴν παραλήγουσαν τῶν ἐξ ὧν παράγονται ῥημάτων.

Τὰ εἰς ωγη — Ἀγωγῇ, ἀρωγῇ, αἰμωγῇ, κυματώγῃ· πλὴν τοῦ ἀρμωγῇ· ἐδῶ καὶ τὸ σοργῇ, ὀργῇ, ἀμόργῃ.

Τὰ εἰς ιδα — Ἀήδα.

Τὰ εἰς ιδη — Παραλήγουν ι βραχύ· ἰδη, κνίδη, ἀδελφιδή, χλιδή, κομιδή· πλὴν τοῦ αἰοδή.

Τὰ εἰς ωδη — Παραλήγουν ω· ῥδή, ἐδωδή, ἰδῶ· σημειωτέον καὶ τὸ χορδή, πορδή.

Τὰ εἰς εῖα — τράπεζα, πρέβεζα, ἀργυρόπεζα.

Τὰ εἰς υῤα — Λακέρυζα, κόρυζα, ὄρυζα, μύζα, φύζα· πλὴν τοῦ σχίζα, ρίζα, ὅλως δὲ προσεκτέον τὴν παραλήγουσαν τῶν ἐξ ὧν παράγονται.

Τὰ εἰς οη — Τὰ μὲν ὀξύτονα παραλήγουσιν ο· θοή, πνοή, ἀκοή, βοή, πλὴν τοῦ ζωή, ἄλωή, ἰωή.

Τὰ δὲ παροξύτονα παραλήγουσιν ὁμοίως ο· λευκοθή, θεονόη, ὀγδόη, φθόη, διπλόη, ἀρσινόη, ἀλόη, μερόη, χλόη.

Τὰ εἰς αιθα — Κισσαίθα.

Τὰ εἰς ικη — Νίκη, φοινίκη, φρίκη, δίκη, ὑτίκη, τρίκη, πλὴν τοῦ θήκη.

Τὰ εἰς ωκη — Τὰ μὲν ὀξύτονα παραλήγουσιν ω· ἀκωκή, ἰωκή.

Τὰ δὲ παροξύτονα παραλήγουσιν ο· καπνοδόκη, ἰσοδόκη, κρόκη, πλὴν τοῦ φώκη.

Τὰ εἰς ελλα — Παραλήγουσιν ε· θύελλα, ἄελλα, δίκηλλα, πέλλα· καὶ τὰ νεώτερα, κελλα, κρικέλλα· κανέλλα, κοπέλλα, τρέλλα.

Τὰ εἰς ελη — Κυβέλη, σεμέλη, θυμέλη, ἔλλη.

Τὰ εἰς λα καὶ λη — Μετὰ καὶ ἄλλου συμφώνου, κίχλα, τρύγλα, αἶγλη, τρώγλη, καὶ τὸ σρύγλα.

Τὰ εἰς ηλα — Τὰ μὲν παροξύτονα ὑπερδισύλλαβα παραλήγουσιν η· καὶ μακροκαταληκτοῦν· φιλομήλα, κανδήλα, (σὺν τούτοις καὶ τὰ νεώτερα, ξυνήλα, σαπήλα, μαυρήλα, καήλα).

Τὰ δὲ ἐπίλοιπα εἶναι ταῦτα· ψύλλα, σκύλλα, σιβύλλα, ἄγυλλα, σκίλλα, ἄμιλλα, κίλλα.

Τὰ εἰς ιλη — Τὰ μὲν ὀξύτονα εἶναι ἀκκνόνις· χηλή, θηλή, ὠτειλή, ἀπειλή, φυλή, σαφυλή.

Τὰ δὲ παροξύτονα παραλήγουσιν υ· κορδύλη, ἀρβύλη, ἐριφύλη, σμύλη, πύλη, καμπύλη, κοτύλη, ὕλη, πλὴν τοῦ ἔλη, κήλη, σφήλη, σήλη.

Τὰ δὲ ἐπίθετα φυλάττουν τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ἀρσενικῶν· ὑψηλή, ψιλή, δειλή, σρογγύλη.

Τὰ εἰς ολη — Ὀξύτονα παραλήγουσιν ο· ἀνατολή, σολή, χολή, βολή· πλὴν τοῦ εὐχολή, τερπωλή, κωλή, καὶ τὸ ἀμαρτωλή, φειδωλή.

Τὰ εἰς ὀλη — Βαρύτονα παραλήγουν ὁμοίως ο· ἀσβόλη, ἰδὼλη, πλὴν τοῦ νεωτέρου πανώλη.

Τὰ εἰς ὕμη Κύρια πόλεων, παραλήγουν υ· οἰσύμη, κύμη, δύμη.

Τὰ εἰς ἱμη — Τὰ μὲν οὐσιαστικὰ παραγόμενα ἀπὸ τοῦ γ'. πρόσωπον τοῦ παθ. παρακ. φυλάττουν τῆς παραλήγουσαν τῶν ἐξ ὧν παράγονται ῥημάτων· ἐπισήμη, μνήμη, φήμη, κνήμη, κωλύμη, πυγμή, ζύμη, τιμή, σιγμή, πλήμη, λήμη.

Τὰ δὲ ἐπίθετα τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ἀρσενικῶν· ἐρήμη, ἐτοίμη, ἐτύμη, χρυσίμη, φρονίμη.

Τὰ εἰς ὀμη — Τὰ μὲν δξύτονα παραλήγουν ο· νομή, δρομή, τομή, ὀσμή.

Τὰ δὲ παροξύτονα παραλήγουν ω· ἰθώμη, σαλώμη, γνώμη, ἐρώμη, ῥώμη, κώμη, πλὴν τοῦ κόμη (ὅθεν φυτοκόμος, τυροκόμος, νοσοκομεῖον κτλ.)

Τὰ εἰς αῖνα — παραλήγουν αἰ καὶ βραχυκαταληκτοῦν· δράκαινα, λέαινα, μύραινα, λύκαινα, φλύκταινα, χλαῖνα, πλὴν τοῦ γέννα, γέεννα.

Τὰ εἰς ἰνα — Τὰ μὲν δισύλλαβα εἶναι ἀκανόνισα,· πίννα, κίνα, γλήνα, πεῖνα, δεῖνα.

Τὰ δὲ ὑπερδισύλλαβα, προπαροξύτονα μὲν, παραλήγουν υ· ἄμυνα, δίκτυνα, γόρτυνα, πλὴν τοῦ δέσποινα, αἶγινα, κόριννα.

Τὰ δὲ παροξύτονα παραλήγουν ι· μαρίνα, μυρίνα, ἀγρυπίννα, μασσαλίννα, αἰκατερίνα.

Τὰ εἰς νᾱ — Μετὰ καὶ ἄλλου συμφώνου· πύδνα, πρύμνα, μέθυμνα, ἀφιδνα, ἔχιδνα.

Τὰ εἰς ἰνη — Δισύλλαβα εἶναι ἀκανόνισα· κλίνη, δίνη, λίμνη, μήνη, σκηνή, κρήνη, πήνη, γλήνη, ποιή, θοίγη, φρύγη, γυνή, σμύρνη.

Τὰ εἰς ἰνη — Ὑπερδισύλλαβα,

Τὰ μὲν παραλήγοντα γ. λ. μ. ρ. παραλήγουν η· ἀλκμήνη, σε-

λήνη, γαλήνη, μιτυλήνη, εἰρήνη, αἰκατερήνη, πειρήνη, πυρήνη, σαγήνη, πλὴν τοῦ κορύνη, τορύνη, ὕσμήνη.

Τὰ δὲ ἐπίλοιπα παραλήγουσι βραχύ· ἀξίνη, δωτίνη, ρυσίνη, ἄδρασίνη, πλὴν τοῦ γορτύνη, αἰσχύνη, ὀδύνη, ἀπήνη, ἀθήνη.

Τὰ δὲ ἐπίθετα τὴν παραλήγουσιν τῶν ἰδίων ἀρσενικῶν πετρίνη, ἐλεινή, λαμψακηνή, μαγδαληνή, περγαμηνή.

Τὰ εἰς ἡν — σημαντικὰ πόλεων, καὶ χωρίων, παραλήγουσι παλαισίνη, μεσσήνη, ἀδιαδηνή, μελιτηνή, μυκίνη, μιτυλήνη, συήνη, πριήνη.

Τὰ εἰς ον — τὰ μὲν ὀξύτονα παραλήγουσι· καλλονή, χαρμονή, γονή, μονή, πλὴν τοῦ φωνή, ὦνή.

Τὰ δὲ παροξύτονα, ὅσα μὲν παράγονται ἀπὸ ἐνεσῶτα, παραλήγουσι ὁμοίως· περόνη, βελόνη, ἀγχόνη, ἄκονη, γοργόνη, γοργοφόνη, σφενδόνη, περσεφόνη.

Τὰ δὲ ἐπίλοιπα παραλήγουσι· μεθώνη, κορώνη, ζώνη, ῥασώνη, δωδώνη, εἰρεσιώνη, ἀτρυτώνη, κολώνη, χελώνη, πλὴν τοῦ ἐρμιόνη, ὀθόνη.

Τὰ εἰς σονη — παραλήγουσι· βραχύ· δικαιοσύνη, τοξοσύνη, ἀγιοσύνη.

Τὰ εἰς οπη — Τὰ μὲν ὀξύτονα παραλήγουσι· τροπή, ῥοπή, μολπή, ὀπή, πλὴν τοῦ σιωπή, περιωπή.

Τὰ δὲ παροξύτονα παραλήγουσι· εὐρώπη, ἀντιώπη, πηνελώπη, σινώπη, κώπη, πλὴν τοῦ καλιόπη, μερόπη, ἀλόπη, ῥοδόπη, ἰόπη.

Καθ' ὅλου δὲ τὰ εἰς ωπη, ωπος, ωψ· εἰ μὲν παράγονται ἀπὸ τοῦ ὄπτω, ὄπω τὸ βλέπω, παραλήγουσι· εὐρώπη, αἰσωπος, μύωψ· εἰ δὲ παράγονται ἀπὸ τοῦ ἔπω, ὄπω τὸ λέγω, παραλήγουσι· καλλιόπη, μερόπη, μέραψ, ἔποψ. ἂν καὶ ἔλῃ ἑξαιρέσεις ὁ κανὼν, οἶον, αἰθίοψ.

Τὰ εἰς ὄδρα — Ἐνεῶδρα, πλὴν τοῦ φαῖδρα· προσεκτέον τὴν παραλήγουσιν τῶν ὅντων παράγονται.

Τὰ εἰς ἔθρα — Ἐχθρα, αἶθρα· προσεκτέον τὴν παραλήγουσαν τῶν ἐξ ὧν.

Τὰ εἰς ἦτρα, ητρα, ητρα, παραλήγουσιν ἡ καὶ μακροκαταληκτοῦν· κολουμθήτρα, πατήτρα, μήτρα, ῥήτρα, ὀρχήτρα, κνήτρα, κλυτεμνήτρα· πλὴν τοῦ μίτρα, κονίτρα, κυλίτρα, φύτρα, χύτρα, καλύπτρα, ξύτρα, πτύτρα· ὅλως δὲ προσεκτέον τὴν παραλήγουσαν τῶν ἐξ ὧν παράγονται ῥημαίων.

Τὰ εἰς ἐτρα — Χέτρα, παλαίτρα· προσεκτέον τὴν παραλήγουσαν τῶν ἐξ ὧν.

Τὰ εἰς αἶρα — Οὐσιαστικὰ παραλήγουσιν αἶ καὶ βραχυκαταληκτοῦν· χίμαιρα, ἰοχείαιρα, νέαιρα, μάχαιρα, σφαίρα, πλὴν τοῦ ἔρα, ἡμέρα, καὶ τοῦ ζέρα, λέρα, καὶ τοῦ ἐταίρα ἐπιθέτου.

Τὰ δὲ ἐπίθετα τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ἀρσενικῶν ἡμέρα, ἑσπέρα, ἑτέρα, ἐταίρα.

Τὰ εἰς ἦρα — Τὰ μὲν δισύλλαβα εἶναι ἀκανόνιστα· χήρα, πήρα, θήρα, ἦρα, πυρὰ, σύρα, σφύρα, θύρα, λύρα, πείρα, σείρα, σπείρα, μοῖρα, ἐδῶ καὶ τὸ ψείρα.

Τὰ δὲ ὑπερδισύλλαβα παραλύγουσιν υ βραχυ· ἀλμύρα, παλμύρα, πλημμύρα, ὄλυρα, σάτυρα, σισύρα, γέφυρα, ἄγκυρα, φιλύρα.

Τὰ εἰς τετρα — Θηλυκὰ τῶν εἰς τὴν παραλήγουσιν εἰ καὶ προπαροξύνοντα· δοτήρ, δότετρα, σώτειρα, πανδαμάτειρα, ἐδῶ καὶ τὸ οὐιάνειρα, κυδιάνειρα, πρέσβειρα, σάτειρα, βοτιάνειρα, κάειρα, ἔθειρα.

Τὰ εἰς ὄρη — Παραλήγουσιν ο· κόρη, τερψιχόρη, πλὴν τοῦ λιμνοδῶρη, μηλοδῶρη, καὶ εἴτι ἄλλο ἀπὸ τὸ δῶρον.

Τὰ εἰς ὦρα — Παραλήγουσιν ω καὶ μακροκαταληκτοῦν· χώρα, ὦρα, ψῶρα, ὀπώρα, αἰώρα, πλὴν τοῦ μόρα.

Τὰ εἰς ρα γενικῶς,

Ὅσα μὲν παραλήγουσιν ἡ, ω μακροκαταληκτοῦν· χήρα, ἦρα, θήρα, μήτρα, χώρα, ὦρα.

Ὅσα δὲ παραλήγουσι, οι, ει, υ, αι, καθαρὸν, βραχυκαταληκτοῦν· μοῖρα, πεῖρα, θύρα, λύρα, χίμαιρα, σφαῖρα.

Τὰ δὲ ἐπίλοιπα μακροκαταληκτοῦν· φαῖδρα, αἶθρα, σαύρα, αὔρα, λαύρα.

Τὰ εἰς εσσα — Θηλυκὰ τῶν εἰς εἰς παραλήγουσι καὶ μὲ σσ· χρίεις, χαρίεσσα, ἀνθεμόεσσα, ποιήεσσα, τιμῆεσσα· σὺν τούτοις καὶ τὰ νεώτερα· πριγγιπέσσα, δουκέσσα, ἐξαιρεῖται τὸ οὐσιαστικὸν αἶσα, ὅθεν αἴσιος, ἐξαίσιος, αἴσιμος.

Τὰ εἰς ισσα — Παραλήγουσι καὶ μὲ σσ· κίσσα, κνίσσα, φρίνισσα, ἄμφισσα, λάρισσα, πίσσα, μέλισσα, πλὴν τοῦ λίσσα, νίσσα, βύρσα, λίβυσσα (υ). νήσσα, μάρπησσα, τάρτησα (η). σὺν τούτοις καὶ τὰ νεώτερα· πολίτισσα, τούρκισσα, μάγισσα, ἀρχόντισσα, βισίλισσα.

Αἱ εἰς ισα — Μετοχαὶ παραλήγουσι τὴν λήγουσαν τῶν ἀρσενικῶν· τυφθεῖς, τυφθεῖσα, ζευγνὺς, ζευγνῦσα, φύς, φύσα, δὺς, δῦσα.

Τὰ εἰς ωσα — Οὐσιαστικὰ παραλήγουσι ω καὶ μὲ σσ· γλῶσσα, κλῶσσα, ὀλῶσσα, πλὴν τοῦ ὄσσα, ἄτοσσα, κέσσα.

Τὰ δὲ ἐπίθετα τὴν παραλήγουσαν τῶν ἀρσενικῶν· νικῶσα, θανατιῶσα.

Τὰ εἰς ουσα — Κύρια· πέλεων καὶ νήσων μὲ σσ· πιθηκοῦσσα, φοινικοῦσσα, σκότουσσα, ἀργινοῦσσα, ἑφιοῦσσα· καὶ τὰ νεώτερα· κύρις, ἀνοῦσσα, μαροῦσσα.

Τὰ εἰς ετη — Παραλήγουσι· μελέτη, τελετή, δημενέτη, πλὴν τοῦ χαίτη, πλαισιή.

Τὰ εἰς ιτη — Ἀμφιτρίτη, ἀφροδίτη, πλὴν τοῦ κρήτη, μύτη, οἶτη, κοίτη.

Τὰ δὲ ἐπίθετα τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ἀρσενικῶν· τρίτη, ὑμνητή, κολλητή, κωλυτή, χυτή.

Τὰ εἰς ιτα — Πίττα, κίττα, κοίτα, ἥττα.

Τὰ εἰς οτη — Φυλάττεται τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ἀρσε-

νικῶν καὶ τῶν ἐξ ὧν παράγονται ῥημάτων· χρυσωτὴ, πληρωτὴ, κακτορθωτὴ, ὀρκωτὴ, βοτὴ, ποτὴ, δοτὴ, ἀροτὴ, ὁμοτὴ.

Τὰ εἰς υφῆ — Τρυφή, κορυφή, ἀκαλύφῃ, ὑφή, γλυφή, νύμφῃ, πλὴν τοῦ ἀλοιφῇ.

Τὰ εἰς υχῆ — Ψυχὴ, θρυχὴ, πτυχὴ, ἀμυχὴ, πλὴν τοῦ ἡχῆ, πυρρίχῃ.

Τὰ εἰς οχῆ — Βροχὴ, δοχὴ, ὀχὴ, ἐποχὴ, ἐξοχὴ, ἀνοχὴ, πλὴν τοῦ κώχῃ, ἀνακωχῇ.

Τὰ εἰς ιφα — Δίψα.

Κανόνες ἐπὶ τῆς Γ'. Κλίσεως τῶν Ἰσοσυλλάβων.

Τὰ τριτόκλιτα ἰσοσύλλαβα,

Ὅσα μὲν παροξύτονα, φυλάττουσιν τὴν ὁμοτονίαν καθ' ὅλας τὰς πτώσεις — Οἰκεῖς οἰκείου οἰκεῖοι οἰκείων.

Ὅσα δὲ προπαροξύτονα, φυλάττουσιν τὸν τονισμόν ἐπὶ τῆς ἐνικῆς αἰτιατικῆς τε καὶ κλητικῆς, καὶ τῆς ὀνομαστικῆς πληθυντικῆς — Δήμιος δήμιον δήμιε δήμιοι· ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν πτώσεων παροξύνονται. ἡ δὲ γενικὴ πληθυντικὴ ἔχει κανόνα ἴδιον.

Ἡ Γενικὴ πληθυντικὴ τῶν μὴ ὀξύτόνων παροξύνεται γενικῶς. — Ἀνθρώπων, προσόδων, διαμέτρων, τούρκων, νεύρων, μήλων.

Τὰ εἰς ος, εος — Τριτόκλιτα συναιρούμενα, περισπῶνται καθ' ὅλας τὰς πτώσεις· ἀπλοῦς, ἀπλεῦν, ἀπλοῖ, ἀπλοῦς, χρυσοῦς, πορφυροῦς, κεραμεοῦς, ὄζουν.

Τὰ εἰς ος — Οὐσιαστικὰ κλίνονται καὶ ἰσοσυλλάβως καὶ περὶ τοσσυλλάβως· ὁ νεὺς τοῦ νοῦ καὶ νοὺς, πλοῦ καὶ πλοὺς, χροῦ καὶ χροὺς, φλοῦ καὶ φλοὺς.

Τὰ εἰς ος — Σύνθετα εἶναι κοινὰ· ἡ στρατηγός, ἡ ἀπόστολος, ἡ παιδοκτόνος, ἡ περίβλεπτος, ἡ ἔνοχος, ἡ ἐντιμος, ἡ ἀδελφός· ἔξαιρουνται τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ ὄντα πάντες τε τριγενῆ.

ἡ ἐνδοξοτέρα, ἡ ἐνδοξοτάτη· ἡ δὲ νεωτέρα γλῶσσα σχηματίζει
Θηλυκὰ τῶν ἀξιωματικῶν ἀρσενικῶν ὑπεργίνα, διμαρχίνα,
στρατηγίνα, δημογεροντίνα.

Τὰ εἰς ἰμος — Ἀπλᾶ καὶ τινὰ τῶν εἰς ἰος προπαροξυτόνων
εἶναι καὶ κοινὰ καὶ τριγενῆ· ἡ ἔρημος καὶ ἡ ἐρήμη, ἡ φρόνιμος
καὶ φρονίμη, ἡ δημόσιος καὶ ἡ δημοσία, ἡ σεβάσιμος καὶ ἡ σεβα-
σμία, ἔτι καὶ ταῦτα, ἡ τύραννος, ἡ ἄγγελος, ἡ διδάσκαλος, ἡ θε-
ὸς, καὶ εἴτε ἄλλο.

Τὰ εἰς ρος καὶ ὁς καθαρεκυτάληκτα σχηματίζουν θηλυκὰ εἰς
α — Καθαρὲς καθαρά, τίμιος τιμία, παλαιὸς παλαιά, ἐξαι-
ροῦνται τὰ εἰς οη ὄγδοος ὀγδόη.

Κανόνες ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης.

Τὰ εἰς ἰος — Τρίδος, εἴδος, κίβος, θόρυβος, ἀμοιβὸς, τουτέστι
προσεκτέον τὴν παραλήγουσαν τῶν ἐξ αὐτῶν παράγονται ρημάτων.

Τὰ εἰς αἰβος — Ῥαίβος, παραιφὸς, πλὴν τοῦ ρεμβέος.

Τὰ εἰς οβος — Φόβος, ὄρεβος, κολεβὸς, βόμβος, ρόμβος· πλὴν
τοῦ λωβος, κάνωβος, ἰάκωβος.

Τὰ εἰς ηγος — Στρατηγὸς, ἐδηγὸς, κυνηγὸς, φηγὸς, ναυπη-
γὸς, κέθηγος, πλὴν τοῦ ζυγὸς, ὠγυγος, λύγος, τύργος, λαιγὸς,
βροτολοιγὸς.

Τὰ εἰς ογος — Γεργὸς, ἀμοργὸς, ἀμεργὸς, ψόγος, λόγος, μό-
γος, πλὴν τοῦ γεωργὸς, λεωργὸς, αἰγωγὸς, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ.

Τὰ εἰς εδος — Ἐμπεδος, τένεδος, ἐπίπεδος, πέδον, πλὴν τοῦ
κύναιδος.

Τὰ εἰς υδρος — Μίδρος, ἀμυδρὸς, ὕδρος, ἐνυδρὸς, κυδρὸς.

Τὰ εἰς υδος — Λιδὸς, ἀλυδὸς, πλὴν τοῦ κνίδος, μηδὸς.

Τὰ εἰς ωδος, — Ὅσα μὲν παράγονται ἐκ τοῦ ῥωδὸς παραλήγου-
ν μονωδὸς, τραγωδὸς, κεμωδὸς, ραψωδὸς, τριῳδῖον, ἔτι καὶ τὸ
νωδὸς.

Ὅσα δὲ παράγονται ἀπὸ τοῦ ἑδὸς παραλήγουσι. — Τρίοδος, ἑξέοδος, πρόσοδος, εἴσοδος, ἄμφοδος, μέθοδος, περίοδος, εἰσάδιον, ἐξάδιον, τριῶδιον, καὶ τὸ ῥόδον, ῥόδος.

Τὰ εἰς दोс — Μετὰ καὶ ἄλλου συμφώνου· πίνδος, ἰνδός, λίνδος, ῥοιβός, μόλυβος, μύνδος.

Τὰ εἰς изος — Χθιζός, ῥιζός, ῥοιζός, κρέβυζος, μεγάβυζος, ὅθεν ῥητέον ὅτι τὰ εἰς υζος κύρια μὲν υ.

Τὰ εἰς о́ρος — Ὀζός, ῥόζος.

Τὰ εἰς υθος — Ζύθος, λίκυθος, θυθός, μύθος· πλὴν τοῦ πίθος, λίθος, ἄνιθον, βοθηθός, ζήθος, πεπάρηθος, κάνηθος.

Τὰ εἰς οθος — Πόθος, νόθος, μόχθος, ὄχθος.

Τὰ εἰς θος — Μετὰ καὶ ἄλλου συμφώνου· ζάκυνθος, ὄλυνθος, ἀράκυνθος, ἀμάρυνθος, ἐρέθινθος, πέρινθος, ὑάκινθος, κόρινθος, μισθός, λοῖσθος, καὶ καλόλου τὰ εἰς ινθος μὲν ι, πλὴν τῶν μὲν υ σημειωμένων.

Τὰ εἰς ωθρος — Νωθρός. βλωθρός.

Τὰ εἰς ιος — Κύρια προσώπων, παραλήγουσι· ἀβράμιος, εὐσέβιος, εὐγένιος, γεώργιος, ἄννιος, πλὴν τοῦ ἄρειος, θασιλείος, θαρεῖος, τιτυός,

Τὰ εἰς ειος — Ὀξύτονα κύρια ποταμῶν, παραλήγουσι· σπερχειός, πηνειός, ἀλφειός, ὀλμειός, πλὴν τοῦ ἀξιώς.

Τὰ εἰς ιος — Προσηγορικά τε καὶ κύρια πραγμάτων παραλήγουσι· βιός, βίος, φλιός, ἥλιος, χίος, κίος, πλὴν τοῦ κολοίος, φλοιός, κλοιός.

Τὰ εἰς ειον — Οὐδέτερα προπαροξύτονα κύρια πόλειον, καὶ χωρίων, παραλήγουσι· σίγειον, ῥοίτειον, γύθειον, ἐδῶ καὶ τὸ κράνειον, λύκειον, κώνειον· ἀκριβέστερον δὲ κανονιζέον οὕτως· ὅταν μὲν τὰ τοιαῦτα παράγῳνται ἐκ γενικῆς εος, εως, τότε παραλήγουσι· αἶον, σίγειον, γύθειον, ταυρομένειον, τὰ δὲ λοιπὰ μὲν ι· αἶγιον, σοῦνιον, ἄκτιον, θρεντέσιον, ἀρτεμίσιον.

Τὰ εἰς ιον — Οὐδέτερα προσηγορικά,

Τὰ μὲν παραλήγουσι· — Ὀπιον, ἄπιον, σίλφιον, ἶον, ῥιον, λείριον, κειμήλιον.

Τὰ δὲ παραλήγουσιν — Κρόμμυον, βρῦον, ἔμβρυον, κάρυον, κρύον, δάκρυον, πῦον, ἔμπυον, πτυον, θρύον, δίκτυον, σημειωτέον καὶ τὸ ἴηον.

Τὰ εἰς ἰος κτητικὰ παράγονται ἀπὸ τὴν ἀρσενικὴν γενικὴν κατὰ μεταβολὴν τῆς ληγοίσης εἰς ι βραχὺ λοιπόν.

Ὅσα μὲν παράγονται ἀπὸ τὴν γενικὴν ου, ος, παραλήγουσιν ι — Φίλου φίλιος, ἡγεμόνος ἡγεμόνιος, λόγιος, σάμιος, κύριος, μακάριος, ἄθλιος, σεβάσμιος, ἐράσμιος, σίφνιος, χίς, κίος, δίος, χαρτοφυλάκιον, ἐμπόριον, τελώνιον.

Ὅσα δὲ παράγονται ἀπὸ τὴν γενικὴν εου, εος, εως, παραλήγουσιν ει διὰ τὴν συμβαίνουσαν συναίρεσιν τοῦ ε· θεοῦ θεῖος θεῖος, βορέου βόρειος, κεῖος, ἐπίγειος, τέλειος, δημοσθένειος, σωκράτειος, βαίλειος, ἄρειος, ἐπίνειον, γένειον.

Ὅσα δὲ ἀπὸ τὴν γενικὴν σου, σος, παραλήγουσιν οι, διὰ τὴν συμβαίνουσαν συναίρεσιν τοῦ ο· οἶον, πλοῖον ἀπὸ τοῦ πλοῶς πλόιον, ἐκατόμβιος ἀπὸ τοῦ βόος βόιον, αἰδῶς αἰδῶιον, φλαῖος ἀπὸ τὸ φλοῦς φλοῖς.

Ἐξαιρεῖται τοῦ γενικοῦ τούτου Κανόνος ὁ ἐφεξῆς.

Τὰ εἰς ειος — Κτητικὰ ἀπὸ κυρίων ὀνομάτων, ἀπὸ ζώων, ἀπὸ μετᾶλλων, καὶ ἀπὸ ξύλων, παραλήγουσιν γενικῶς εἰ· ἀλεξάνδρειος, πυθαγόρειος, πλατῶνιος, ὁμήρειος, ἀνθρώπειος, ἐρότειος, γυναικεῖος, ἀνδρεῖος, τράγειος, προβάτειος, αἰγίος, θήρειος, ὄνιος, ὀρνίθιος, χάλκειος, χρύσειος, δούρειος, κρήνιος, σφενδάμνιος.

Τινὰ τῶν εἰς ἰος — Δὲν ὑπόκεινται εἰς τοὺς ἀνωτέρω κανόνες· γελοῖος, ἄλλοῖος, ὅμοιος, ἑτερεῖος, παντοῖος, δοῖος, ποῖος, ποῖος, τοῖος, οἶος, γελοῖος· πῖος· λείος, δάνειος, ἀχρεῖος, ἡλεῖος, ἀφνειός, υἱός, μητρικός, ἐπαῖος.

Τὰ εἰς ειον — Οὐδέτερα παραληγότονα περιεκτικὰ παραλήγουσιν· ταμείον, ἀγγεῖον, τεχνουργεῖον, μαγνηεῖον, νομισματοκοπεῖον, ἀρχεῖον, τελωνεῖον, δημογεροντεῖον, ἐμπορεῖον, θηροκομεῖον.

Τὰ εἰς εἰον — Ὀργανικά παράγωγα τῶν εἰς εὐς ἀρισεῖον, βραδεῖον, πρωτεῖον, πρεσβεῖον, πομπεῖον, σκαφεῖον, ἐργαλεῖον, σὺν τέτοις καὶ τὸ σημεῖον, μνημεῖον, σοιχεῖον καὶ εἴτι ἄλλο διὰ τὴν ὁμοφωνίαν.

Τὰ εἰς ηριον — Κτητικὰ ὀργανικά τε καὶ περιεκτικὰ προπαροξύτονα παραλήγουν ἰ βραχὺ ποτήριον, φαλτήριον, δικαστήριο, ἐργαστήριο, ἐλατήριο, οἰκητήριο, ταῦτα καὶ προπαραλήγουν η, πλὴν τοῦ κτίριον, κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τοῦ κτιστήριον.

Τὰ εἰς ἰον — Ὑποκοριστικὰ παραλήγουν ἰ βραχὺ παιδίον, πεδῖον, βιβλίον, θηρίον, χωρίον, μόριον, μεῖράκιον, ζωύφιον, σωκρατεῖδιον· τούτων κατὰ συγκοπὴν εἶναι τὰ νεώτερα οὐδέτερα· φαλίδι, τραπέξι, κονδύλι, μαχαῖρι· τὴν αὐτὴν δὲ παραλήγουσαν ἔχουν καὶ τὰ εἰς ἰσκος ὑποκοριστικά· παιδαρίσκος, ἀνθρωπίσκος, οἰκίσκος, ἀσερίσκος, νεανίσκος, μὐνίσκος, δίσκος.

Τὰ εἰς ἰον — Ὑποκοριστικὰ προπαραλήγουν ἰ· μαιρίδιον, κλινίδιον· ἐξαίρουνται τὰ παραγόμενα ἐκ τῆς γενικῆς, εὖς, εὖς, εὖς, ὅπου γίνεται συναίρεσις· ὀξείδιον, σωκρατεῖδιον, ταξεῖδιον, λεξεῖδιον, πανθοῖδιον, λητοῖδιον.

Τὰ εἰς υλλιον — Ὑποκοριστικὰ προπαραλήγουν υ· εἰδύλλιον, βρεφύλλιον, μερκακύλλιον, ζωύφιον.

Τὰ εἰς ἰον — Οὐδέτερα κύρια γυναικῶν· χάρμιον, μύρτιον.

Τὰ εἰς αἰος — Ἀπὸ α ἢ η θηλυκὰ παραγόμενα, παραλήγουν αἰ· ῥώμη ῥωμαῖος, μάτη μάτις, γαζαῖος, γενναῖος, ἀρχαῖος, σχολαῖος, ἀγελαιῖος, ἐμπολαῖος, δίκαιος, δειλαῖος, τροπαῖος, ἀθηναῖος, πομπαῖος, βουλαῖος,

Τὰ εἰς αἰος, αἰον, ἰαιος, παραλήγουν γενικῶς αἰ· Ἰστιαῖος, σπιθαμιαῖος, σιγμιαῖος, κολοσσιαῖος, τριταῖος, δεκαταῖος, πραικμιαῖος, ὑποθηκμιαῖος, ὑποβολιμαῖος, ματθαῖος, ἄλκαῖος, ἀχαιῖος, λαῖος, παλαιῖος, φαιῖος, τρόπαιον, σπῆλαιον, περιδέραιον, κεφάλαιον, σκύλαιον, σύλαιον, ἔλαιον, κύναιον, λιλίβαιον.

Ἐξαιροῦνται τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος οἱ ἑξῆς τρεῖς τύποι.

Α'. Τὰ εἰς τεος — Θετικά· ἐλπιζέες, δοτέες, κατορθωτέες, πολεμητέες, τιμωρητέες, ἰτέον, πλὴν τοῦ εὐκταῖς (ἀπὸ τοῦ εὐ-
χῇ κατὰ τὸν α'. κανόνα).

Β'. Τὰ εἰς λεος — Σημαίνοντα ἠθικὴν τινὰ ἔξιν· ξωμαλέες, ἀργαλέες, σμερδαλέες, θαρσαλέες, φρικαλέες, ψωραλέες, μέλεες· ἔτι καὶ τὰ φωλεός, ἑλεος, κωλεός, αἰγυλέον, κελεός, εἰλεός, ἀνῆ-
λεος, ἵλεος, λεώς, τὰ δὲ λοιπὰ μὲν αἰ κατὰ τὸν α' καὶ β'. κανόνα· παλαιός, γαλιλαῖος, κτλ.

Γ'. Τὰ εἰς εος — Συναιρούμενα· χρούσεος, σηδήρεος. πορφύρεος, κεράμεος, λίνεος, φοινίκεος.

Ἔτι ἑξαιροῦνται· Θεός, νέος (καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν), νεώς, πε-
ρίνεως, ἐννεός, εὐγεως, κέως, ἐός, τεός, ὤρεός, θυρεός, σερεός, ἀ-
ξιόχρεως, κενεός, ἐρινεός.

Τὰ δὲ λοιπὰ μὲν αἰ κατὰ τὸν α'. καὶ β'. κανόνα· — ἀθηναῖος, λιναιῖος, ματθαῖος.

Τὰ εἰς οος,

Ὅσα μὲν πρᾶγονται ἀπὸ ἐνεζῶτα παραλήγουσιν ο· ὑδροχόος, πυρπνόος, πλόος, βόος, ὀλοός, χροός, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν.

Τὰ δὲ κτητικά, παραλήγουσιν ω· ὑπερῶος, πατρῶος, λῶος, πα-
τρῶος, ἐφῶος, μητρῶος, ἔτι καὶ τὸ ζωός, ζῶον, σῶος, λαγῶος, κῶος, ὠόν, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν, καὶ τὸ ἀχελῶος, καὶ θῶος ὅθεν
ἄθῶος, καὶ κελῶος.

Τὰ εἰς ικος — Κύρια παραλήγουσιν ι μακρόν· φρεδερίκος, ἐδρί-
κος, λουδοβίκος, ἐδῶ καὶ τὸ πλιίκος, πίκος.

Τὰ εἰς ικος — Προσθηγορικά εἶναι ἀκανόνιστα· πίθηκος, κνήκος, σηκός, βίκος, λύκος, κῶρικος, σῶκον, ρείκος, οἶκος καὶ τὰ ἐξ αὐ-
τοῦ σέλοικος καὶ ἀγροίκος κ τ λ.

Τὰ εἰς ικος — Κτητικά παραλήγουσιν ι βραχὺ· κρατηγικός, φιλικός, πλατωνικός, πατρικός, υἱικός, ἀπλοϊκόν. πλὴν, τοῦ λιθυ-
κός, ἀσυκός, Σηλυκός, καὶ θεκελεικός, δαρεικός, δανεικός, κερα-

μεικός, κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ θηλυϊκός, λιθυϊκός, ἀστυϊκός, δεκελειαικός, δανειακός, δορειακός· σημειωτέον καὶ τὸ ἄλυκός, ἴσως ἀπὸ τοῦ ἄλυσ-υος-υϊκός-υκος.

Τὰ εἰς κος — Κτητικὰ ἀπο τῶν εἰς ιος, ια, σχηματίζονται εἰς ακος· κύριος κυριακός, βιβλίον βιβλιακός, δαρεῖς δαρεικός, δεκελειαικός, λαμιακός, ἐρετριακός, σικελιακός· πάσχουν δὲ ταῦτα συγκοπὴν ὡς εἴρηται· δεκελεικός, ἐρετριακός, σικελικός.

Τὰ εἰς οκος — Παραλήγουσι ο· δοκός, κρόκος, κόκκος, τέκος· πλήν τοῦ θῶκος, μῶκος, φῶκος, ἔτι καὶ τὸ λῶκος, βῶκος.

Τὰ εἰς ελος — Παραλήγουσι ε· πτύελος, μυελός, σιέλός, ὀβελός, φελός, σκοπέλος, ἄμπελος, λίβελος, τέλλος, ψελλός, τρελλός.

Τὰ εἰς υλος — Κύρια ὑπερδισύλλαβα παροξύτονα παραλήγουσι υ βραχὺ· αἰσχύλος, ῥωμύλος, ἐρμύλος, χρεμύλος, βενθύλος, πλήν τοῦ πενθύλος· τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ἀκανόνιστα· θράσυλος, πάμφυλος, γρύλλος, κύριλλος, κάμιλος, ζωίλος, μῆλος, δῆλος, ἐῆλος, πύλος, νεῖλος, τῆλος.

Τὰ εἰς υλος — Προσηγορικά, τὰ μὲν πλείότερα μὲ υ βραχὺ· μύλος, χυλός, γύλος, δάκτυλος, τύλος, κόνδυλος, σκύλος, ζύλον, οἶτυλον, φύλλον, φύλον, σύλος, θρύλλος, ψύλλος, σύλος, ὅθεν ἄσυλος. Τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ἀκανόνιστα· ἥλος, βῆλος, ζῆλος, χῆλος, μῆλον, κάμηλος, ἄργιλος, σπῖλος, πῖλος, πτίλος, κτίλος, χίλος, κάμιλος.

Τὰ εἰς ῆλος — Ῥηματικά εἶναι ἀκανόνιστα· ποικίλος, φίλος, δῆλος, δειλός, κοῖλος, κυλός, σρογγύλος.

Τὰ εἰς ιλος — Σύνθετα φυλάττουσι τὴν παραλήγουσαν τῶν ἀπλῶν· ὅμιλος ἀπὸ τοῦ ἴλη, αὔλος ἀπὸ τοῦ ὕλη, ἀπόξυλος, πάμφυλος, νερέμυλος, ἔμυλον.

Τὰ εἰς ῆλος παρώνυμα παραλήγουσι η· σιγηλός, τρυφηλός, εἴτηλος, μιμηλός, ὑψηλός, ἀπατηλός, χαμηλός, ὀργῆλος· πλήν τοῦ παχυλός, καμπύλος, θαθυλός, σωμύλος, αἰμύλος, εἰσβίλος.

Τὰ εἰς ιλος — Ὑποκοριστικά παραλήγουσι ι βραχὺ· ναντίλος, τρωίλος, κρατίλος, ζωίλος, κύριλλος.

Τὰ εἰς λος — Μετὰ καὶ ἄλλου συμφώνου παραλήγουσιν ὅτι βραχὺ ὕθλος, κύκλος, ἄμυκλος, χύτλον, συφλός, βύβλος, πλὴν τοῦ σιφλός, ἔπιπλον, βίβλος, καὶ τὸ τίτλος· καθέλου δὲ τὰ εἰς ιλος φαίνονται νὰ κλίνουσιν μᾶλλον εἰς τὴν ὑ παραλήξιν.

Τὰ εἰς ωλος — Τὰ μὲν ὀξύτονα καὶ προπαροξύτονα παραλήγουσιν ὡ αἰτωλός, φειδωλός, χωλός, πακτωλός, ἁμαρτωλός, μαύσωλος, κίμωλος, ἔωλος, εἰδωλόν, πλὴν τοῦ ἑβολός, αἴωλος, θολός.

Τὰ δὲ παροξύτονα παραλήγουσιν ὁ ἔλος, χόλος, δόλος, θόλος, βόλος, κόλον (ὅθεν βουκόλος, δύσκολος κτλ.) πόλος (ὅθεν ἀμφίπολος, μαντιπóλος), μόλος (ὅθεν αὐτόμολος,) σόλος· πλὴν τοῦ μῶλος, πῶλος, βῶλος, κῶλος, τμῶλος.

Τὰ εἰς εμος, — Τὰ μὲν ἀπλᾶ παραλήγουσιν εἰς ἄνεμος, ἑμός, πόλεμος, πλὴν τοῦ λαιμός, αἶμος.

Τὰ δὲ ἀπὸ αἶμα παραλήγουσιν αἰ — Αἶμος, ὅμαιμος, σύναιμος, δῖαιμος, ὕφαιμος, ἑξαιμος.

Τὰ εἰς εσμος — Δεσμός, θεσμός, ἑσμός.

Τὰ εἰς ιμος — Κύρια παρλήγουσιν ι· μᾶξιμος, ἄνθιμος, ζώσιμος, σῆμιος· πλὴν τοῦ κνήμιος, καὶ εἴτι σύνθετον, οἶον, μενέδημιος.

Τὰ εἰς ιμος — Προσηγορικὰ καὶ ἐπίθετα,

Ὅσα μὲν — Παράγονται ἀπὸ τὸ ἀ'. πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ παρὰ κ· φυλάττουν τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ῥημάτων· χρησμός, ἐμπρησμός, εὐφημιος, εὐσχημιος, ἐπίσημιος, κνηθμός, μυκηθμός, ἔντιμιος, κνισμός, ἰθμός, φιμός, πλατωνισμός, χυμός, θυμός, ῥυμός, κατακλυσμός, οἶμος, ὅθεν προοίμιον, παραιμία.

Ὅσα δὲ — Παράγονται ἀπὸ τὰς, σις, ὀνόματα παραλήγουσιν ι βραχὺ· λόγος, λόγιμος, αἰδοῦς, αἰοίδιμος, πόρος, πόριμος, ὥριμος, πρῶϊμος, ὄψιμος, τόπιμος, νόμιμος, χρήσις, χρήσιμος, κρίσιμος, ὀνήσιμος.

Τούτων οὐδέτερα εἶναι τὰ νεώτερα· κόψιμον, ῥάψιμον, σπάσιμον, δέσιμον.

Τινὰ τῶν εἰς ιμος, δὲν ὑπόκεινται εἰς τοὺς ἀνωτέρω κανόνας·

ἐρημος, δῆμος, κημός, δημός, κνήμος, λιμός, μῆμος, ἰφίμος, σιμός, ἔτοιμος, λοιμός, ἔτυμος, ἐτίτυμος, δίδυμος, σόλυμος, ἔλυμος, σκόλυμος.

Τὰ εἰς ὦμος — Τὰ μὲν ὀξύτονα παραλήγουσι· κρωσμός, χρωσμός, βωμός, χλωμός, ζωμός, ρωγμός, ὦμός, πλὴν τοῦ νομός, σολμός, ὄχμος, κορμός, φορμός.

Τὰ δὲ παροξύτονα οἰ· δρόμος, τόμος, δῆμος, γόμος, φλόμος, βρόμος, νόμος, κόσμος, τρόμος, πρόμος, πλὴν τοῦ κῶμος, μῶμος, ᾠμός, κινάμωμον, ἐρῶμος.

Τὰ δὲ σύνθετα τὴν παραλήγουσαν τῶν ἀπλῶν μεγαλέσωμος, καλόγνωμος, θρασύσωμος, ἄσυνόμος, τυροκόμος.

Τὰ εἰς αἶνος — Παραλήγουσι· αἶνος, ἔπαινος, αἶνός, καινός, κελαινός, πλὴν τοῦ βρένος, κενός, ξένος (καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν), τήβεννος, ἑβεννός.

Τὰ εἰς νος — Μετὰ καὶ ἄλλου συμφώνου· συγνός, λιγνός, κιδνός, κάλυθνος, πελιδνός, κύθνος, κύρνος, πυκνός, κύκνος, λίκνον, ὕμνος, ἐρυμνός, γυμνός, κάλυμνος, πρυμνός, σκῆμνος, κρημνός, λῆμνος, ὕπνος, δεῖπνος, ἵπνός, σφυρνός, σίφνος, ἰσχνός, συχνός, λίχνος, λύχνος.

Τὰ εἰς ινος — Κύρια καὶ ἐπώνυμα ὀξύτονα παραλήγουσι· σειληνός, γαληνός, γαλλιηνός, λαβιηνός, κομνηνός, καντακουζηνός, ἰσμηνός.

Τὰ εἰς ινος — Κύρια καὶ ἐπώνυμα παροξύτονα παραλήγουσι· μακρόν· κωνσαντῖνος, μαξιμῖνος, μακρῖνος, ξιφιλῖνος, λῖνος, βαρῖνος, μαρτῖνος, μανδαρῖνος, λονδῖνον, νῖνος, πλὴν τοῦ κῦνος.

Τὰ εἰς ινος — Προσηγορικὰ προπαροξύτονα παραλήγουσι· σίκινος, κόφινος, κέμινος· πλὴν τοῦ λάγυνος, κίνδυνος, βόθυνος, πάχυνος.

Τὰ εἰς ινον — Προσηγορικὰ προπαροξύτονα παραλήγουσι· σέλινον, ἀπένινον, κύμινον, κόσκινον, συκάμινον, ροδάκινον, πλὴν τοῦ θαμάσκηνον.

Τὰ εἰς ινος — προσηγορικὰ παραληγόμενα παραλήγουσι· μα-

κρόν· καρκῖνος, ἐχῖνος, κρῖνος, σχῖνος, πρῖνος, πῖνος, πλῆν τοῦ οἶ-
νος, σχοῖνος, θρῆνος, θῦνος, φρῦνος.

Τὰ εἰς ινος — Κτητικὰ καὶ μετρουσιςικὰ παράγονται ἀπὸ
τὴν ἀρσενικὴν γενικὴν, κατὰ μεταβολὴν τῆς ληγούσης εἰς ι βρα-
χύ· λοιπόν·

Ὅσα μὲν παράγονται ἀπὸ τὴν γενικὴν ου, ος, παραλήγουσιν ι·
πράσσου πράσινος, κίτρου κίτρινος, κόκκου κόκκινος, βίσσου βύσ-
σινον, ἐλέφντος ἐλεφάντινος, ἀνθρώπινος, γῆῖνος, νυκτερινός, θε-
ρινός, πέτρινος, ξύλινος, μέλλινος.

Ὅσα δὲ παράγονται ἀπὸ τὴν γενικὴν εος, παραλήγουσιν ει διὰ
τὴν συμβαίνουσαν συναίρεσιν τοῦ ε· σκίτεος, σκοτεινός, σκοτεινός,
τάπεος, ταπεινός, πετεινός, φαεινός, κλεινός, δεινός, ἐλεεινός, πο-
θεινός, ψυχρινός, ἀληθεινός, τὸ καὶ ἀληθινός.

Τὰ εἰς ηνος — Ὁξύτονα σλημοντικὰ πόλεων, χωρῶν καὶ ἐθνῶν,
παραλήγουσιν η· δαμασκηνός, μαγδαληνός, λιμψακηνός, κυζικηνός,
ἀβυδηνός, σαρακηνός, μελισσηνός, βελισσηνός, ἀρτακηνός, παλαι-
σηνός, τυρῶνηνός, ἀδραμυτηνός, περγαμηνός, ἀρτηνός, θαλτηνός,
καλκρυτηνός, πλῆν τοῦ βίβυνος, θυνός, ἀβυσσινός, μαριανδινός.

Ὅταν δὲ τὰ τριαῦτα σχηματίζονται παροξύτονα, τότε παρα-
λήγουσιν ι μακρόν· ἀκραγαντινός, ρηγῖνος, τραγαντινός, λεοντινός,
σάβῖνος, λατῖνος.

Τινὰ τὸν εἰς ινος — Δὲν ὑπόκειται εἰς τοὺς ἀνωτέρω κανό-
νας· ληνός, ρινός, ρῆνος, πτηνός, κάρηνον, ἀμενῖνος, εὐθηνός,
εὐηνός, τῆνος, τὰ ἐκ τοῦ σκηνῆ, ὁμόσκηνος, χαλινός, ἐκεῖνος,
εὐξεινός, κοινός, ξυνός, ξύνος, καὶ εἴτι ἄλλο.

Τὰ εἰς οσυνος — Παραλήγουσιν υ βραχύ· δεσπόσυνος, δουλέσυνος,
γηθόσυνος, χαρμόσυνος, μνημέσυνον· ἐδῶ καὶ τὸ πίσυνος, θάρ-
συνος.

Τὰ εἰς ωνος, Τὰ μὲν — Ὁξύτονα παραλήγουσιν ω· τιθωνός, κο-
λωνός, κοινωνός, ἐνωνός, μελεδωνός, πλῆν τοῦ νεωτέρου μονός.

Τὰ δὲ — Παροξύτονα παραλήγουσιν ο· ὄνος, κρόνος, πόνος, ῥά-

νος, φόνος, φθόνος, δόνος, τόνος, κτόνος, γόνος, μύκονος, διάκονος, πλήν τοῦ κῶνος.

Τὰ δὲ σύνθετα τὴν παρὰλήγουσαν τῶν ἀπλῶν — Εὐφωνος, εὐζωνος, ἐπίμονος, ἀγάσωνος, πάτερκτόνος, ζωογόνος

Τὰ εἰς ἑξος — Ἰξός, ἐλιξός, φρίξος, πυξος.

Τὰ εἰς ὕπος — Τύπος, κτύπος, γρύπος, ξύπος, ὄλυμπος. πλήν τοῦ ἵππος, κήπος, αἷσιπος.

Τὰ εἰς ὠπος — Ὀξύτονα καὶ περὶ πρὸς παρὰλήγουσιν ὡ αἰσωπος, ἄνθρωπος, χάρωπος, ἀγριωπός, κιτρινωπός, σκυθρωπός, ὠρωπός, μέτωπον, πρόσωπον, πλήν τοῦ ὀπός· ὅθεν ὄπιον· τὰ δὲ βαρύτονα ἀπλᾶ μὲν οὐ τόπος, κόπος, πλήν τοῦ ῥῶπος τὸ καὶ γρῶπος.

Τὰ εἰς ῥος — Μετὰ καὶ ἄλλου συμφώνου· λιθρός, ἱμέρος, κίμβρος, ὕγρος, λυγρός, ἕδρος, μίδρος, κίδρος, ἀμυδρός, ἑδρος, φαίδρος, φαιδρός, σκυδρός, πικρός, λυπρός, κίπρος, ἀλιτρίς, ἱςρος, οἷςρος, φυτρός, κίτρον, ἥτρον, οἰκτρός, κυφρός, ψυχρός, ἀβληχρός, γλίσχρος, αἰσχρός, ὦχρος.

Τὰ εἰς ερος — Ἰερός, πενθερός, κρατερός, γοερός, νερός. καὶ τὰ νεώτερα κοπτερός, μυτερός, ἀλατερόν, ζυδερόν. πλήν τοῦ θαιρός, καιρός, ἑταῖρος, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν.

Τὰ εἰς υρος — Κύριον παρὰλήγουσιν υ· κύρος, πύρρος, σκύρος, τύρος, σπύρος, νίσυρος. πλήν τοῦ ὀμηρος· ἱρος, ἰάειρος, κάμειρος, καὶ καθόλου τὰ εἰς αειρος· μὲν εἰ· κάδειρος, σάπφειρος, μάγειρος, ἀπλᾶ προπρὸς ζύτον· πλήν τοῦ σάτυρος.

Τὰ εἰς ειρον — Οὐδέτερα κύρια πόλειον προφερόμενα εἰς μόνον τὸ πληθυντικόν, παρὰλήγουσιν εἰ· σάγειρα, γάδειρα, θαάτειρα, αἰγειρα, πλήν τοῦ κύθηρα, ἄβδηρα.

Τὰ εἰς υρος — Προσηγορικά παρὰλήγουσιν υ· τυρός, γύρος, πυρός, πάπυρος, σάτυρος, ξυρός, ἄργυρος, λάφυρον, ἄχυρον, μύρον, ἐνέχυρον, πίτυρον, πλήν τοῦ μηρός, κηρός, χῆρος, κληρός, κύθηρος, σίδηρος, σάπφειρος, αἰγειρος, ὄνειρος, κάδειρος, χοῖρος.

Τὰ εἰς ηρος — Παρώνυμα ὀξύτονα παρὰλήγουσιν η· κωνηρός,

ἀνθηρός, αἰμητηρός, θανατηρός, γεηρός, αὐξηρός, σιτηρός, ἀταρ-
τηρός, ζωηρός· πλὴν τοῦ ἐδελυρός, λιγυρός, βλοσυρός, ψίθυρος, λαμυ-
ρός, ἀλμυρός, ἰσχυρός, οἰζυρός, γλαφυρός, ὄχυρός, ἐχυρός, ψαθυρός.

Τινὰ τῶν εἰς ἱρος — Δέν ὑπόκεινται εἰς τοὺς ἀνωτέρω κανό-
νας· σύρος, καὶ τὰ ἐκ τοῦ μοῖρος, ἄμοιρος, καὶ τὰ ἐκ τοῦ πείρος
ἐμπειρος, ἀπειρος, ἡπειρος, καὶ τὰ ῥηματικά, μάγειρος, πέπει-
ρος, καὶ τὸ ξηρός, σκληρός, λῆρος.

Τὰ εἰς ὠρος — Τὰ μὲν ὀξύτονα παραλήγουσιν ὦ· χλωρός, μω-
ρός, πυλωρός, θεωρός, ζωρός, ῥωρός (τὸ νῦν λιωρός), σωρός, νεω-
ρός, φυτωρός, ὅθεν νεώριον, φυτώριον· πλὴν τοῦ χορός, τορός, ὀρ-
ρός, σορός, θορός.

Τὰ δὲ βαρύτονα παραλήγουσιν ο· σπóρος, φόρος, κόρος, μόρος,
πάρος, ὄρος· πλὴν τοῦ μῶρος, χῶρος, λῶρος, κῶρος, πῶρος, δῶρον,
γνώρος, ὅθεν γνώριμος, ὦρος (τὸ καὶ οὔρος) ὅθεν πυλωρός, θεω-
ρός, ὀλιγῶρος, κτλ.

Τὰ δὲ σύνθετα τὴν παραλήγουσαν τῶν ἀπλῶν ἄωρος, ἔξωρος,
ξενόχωρος, ταλαίπωρος, λοιμόψωρος, θεόδωρος, μετέωρος, αἰμέθo-
ρος, ὁμορῶς, σύνορον.

Τὰ εἰς εσος — Ἐφesos, πεσσός, νέσος, ἐρεσσός.

Τὰ εἰς ἥσος — Ὀξύτονα πόλεων κύρια καὶ ποταμῶν παραλή-
γουσιν ἡ καὶ δύο σσ· σαλμυδησσός, μυκαλησσός, τευμησσός, ὄδησ-
σός, τερτησσός, τερμησσός, περμησσός, πλὴν τοῦ πχμισσός, κη-
φισσός, ἱλισσός, ἐλισσός, ἐρισσός, ἰσσός, βολισσός.

Ἔτι μὲ δύο σσ καὶ τὰ εἰς ασο· ὁμοειδῆ ὀξύτονα· παρνασσός,
ἀλικαρνασσός, ταφισσός, τιτυασσός, ταρβασσός.

Τὰ εἰς ἰσος — Ἐπίλοιπα, τὰ μὲν παραλήγουσιν ι καὶ δύο σσ·
νάρκισσος, κυπάρισσος, κισσός. Τὰ δὲ ὑβραχύν· ἰάλυσσος, βύσ-
σος, ἄβυσσος, ἄλυσσος, ἄλυσος, διόνυσος, χρυσός, μέθυσος, μυ-
σός, πυρσός, θύρσος, ὕσος, ρυσσός.

Ἀκχνόνισα· παράδεισος, κοῖτος, νῆσος, βῆσος, κρίμησος, ῥῆ-
σος, μαισός, πίσος, νίσος, ἴσος.

Τὰ εἰς οσσοῦς — Ὁξύτ. μολεσσός, κολεσσός, νεπασός, κροσσός, πλὴν τοῦ κνωσσός, πειρωσσός, βηρωσσός, νεμωσσός· ὅθεν κανονισέον, ὅτι τὰ μὲν εἰς ὥσσοις κύρια παραλήγουσι· τὰ δὲ λοιπὰ μὲν οὐ· τὰ δὲ πιροξ. μὲν οὐ νόσοι, πόσοι πλὴν τοῦ ρῖσσοι.

Τὰ εἰς ετοῦς — Αἰρετός, αἰνετός, ἐμετός, κοπετός, τηλύγετος, ἀρετός, ἀετός, κεστός· πλὴν τοῦ ἡφαιστός, γεραϊστός, ψαιστός, ἀνάπαιστός· ὅλως δὲ προσεκτέον τὴν παραλήγουσαν τῶν ἐξ ὧν παράγονται ρημάτων·

Τὰ εἰς ιτοῦς — Οὐσιαστικά, τὰ μὲν ἐν, μέλιτος, τάκιτος, σῆτος, βλίτος, ἀκόνιτον, μίτος, τίτος· τὰ δὲ λοιπὰ ἀκανόνιστα· λυκαβηττός, ὑμηττός, μίλητος, βηρυτός, κωκυτός, αἴγυπτος, ἄνυτος, εὐρυτός, μάδυτος, πρῦτος, κλειτός, ἡράκλειτος.

Τὰ εἰς ιτοῦς — Παράγωμα ἀπὸ τοῦ γ'. πρόσωπ. τοῦ παθητικοῦ παρακειμ. φυλάττειν τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ρημάτων· ποιητός, χρηστός, ὠνητός, κολλητός, χριστός, κατακριτός, προσιτός, κωλυτός, προσήλυτος, χυτός, φυτὸν, κωκυτός, ἀγακλειτός, τηλέκλειτος, ἡράκλειτος, εἵκτος, εὐρυτός.

Τὰ εἰς ισοῦς — Οὐσιαστικά εἶναι ἀκανόνιστα. ἰστός, σήστός, κάρυς, οἰστός.

Τὰ εἰς ισοῦς — Ὑπερθετικά παραλήγουσι· βέλτιος, κράτις, πλὴν τοῦ πλείσιος.

Τὰ εἰς ἱτρον — Παράγωμα ἀπὸ τοῦ γ'. πρόσωπ. τοῦ παθητικοῦ παρακ. φυλάττειν τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ρημάτων· ὀβητρον, θέλγητρον, πλῆκτρον, σκλητρον, φίλτρον, φῦτρον, λῦτρον, ἔλτρον, λῦθρον· ἐδῶ καὶ τὸ ἥτρον, ξεῖθρον, κίτρον, νίτρον.

Τὰ εἰς οσοῦς — Παράγωμα· ὀλιγοστός, πολλοστός, ἑκατοστός.

Τὰ εἰς ὠτοῦς — Παράγωμα ἀπὸ τοῦ γ'. πρόσωπ. τοῦ παθητικοῦ παρακ. φυλάττειν τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ρημάτων· χρωστός, κατορθωτός, ὀδοντοστός, αἰχμάλωτος, ὀρκωτός, γνωστός, ἀρρωστός, καὶ καθόλου δὲ τὰ εἰς ὠτοῦς· κίωτος, θεσπευτός, βοιωτός, ἄσωτος, ὦλις, νῶτις, ἄωτον, λωτός, πρωκτός· τούτων ἐξαι-

ροῦνται τὰ ἐκ τῶν ἐξηρημένων ῥημάτων· ἀροτὲς, ὁμοτὲς, ὄνοτὲς, δοτὲς, ποτὲς, βοτὲς, καὶ τὸ μολοττὲς, κρότος, βίοτος, ὄθεν ἀβίοτος, βροτὲς, νότος, κότος, ἄμοτος.

Τὰ εἰς υφός — Παραλήγουν υ βραχύ· κυφός, τύφος, γρύφος, συφός, κόττυφος, σίσυφος, πλὴν τοῦ ψήφος, σέριφος, ἔριφος.

Τὰ εἰς οφός — Γνόφος, ζόφος, ψίφος, σρόφος, πλὴν τοῦ κωφός.

Τὰ εἰς ιχός — Εἶναι ἀκανόνισα· σίχος, τάριχος, ἤχις, σύτοιχος, τοῖχος, μαιχός, βίςρυχος, καὶ τὰ ἐκ τοῦ τύχη αὔτυχος, καὶ τοῦ νύξ ἐννυχος, καὶ τοῦ πτίξ δίπτυχος, καὶ ῥίγχος.

Τὰ εἰς οχος — Ζοχός, λόχος, κίγχος, βόκχος, θρόχος, ὄχος, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ ἐνοχος, ἐξοχος, τλπ. πλὴν τοῦ πτωχός, ἀγέρωχος, εὐωχος, ὄχος.

Κανόνες ἐπὶ τῆς περιττοσυλλάβου Κλίσεως.

Τὰ περιττοσύλλαβα,

Ὅσα μὲν εἶναι ὀξύτονα, παροξύνονται τὰς λοιπὰς πτώσεις (πλὴν τῶν μονοσυλλάβων) ἀγῶν ἀγῶνος, ἐλπὶς ἐλπίδος, ταχύς ταχέως.

Ὅσα δὲ εἶναι προ ἢ παροξύτονα, προπαροξύνονται τὰς λοιπὰς πτώσεις· γήγας γήγαντος, ἔπηλος ἐπήλυδος. ἡ δὲ γενικὴ πληθυντικὴ ἔχει κενόνα γενικὸν ἴδιον.

Ἡ ὑπερδυσύλλαβος γενικὴ τῶν περιττοσυλλάβων προξίνεται· γηγάντων, πωούντων, τιψάντων, κυκλώπων, ἀτδόνων, ἐλπιδῶν, πραγμάτων, πλὴν τοῦ γυναικῶν.

Ἡ δισύλλαβος γενικὴ πληθυντικὴ τῶν περιττοσυλλάβων περισπᾶται· μηνῶν, χηνῶν, χειρῶν, φωτῶν, ποδῶν. πλὴν τῶν ἐξῆς δώδεκα· πέντων, δαδῶν, τρώων, δμῶων, παίδων, φώτων, θῶων, λάων, κράτων, φῶδων, ὠτων, τίνων.

Τὸ ι καὶ α τῶν περιτοσυλλάβων εἶναι βραχύ· ποιοῦντι, ποιῶσι, ποιοῦντα, ἀγῶνι, ἀγῶσι, ἀγῶνα.

Τὸ ε τῆς πληθυντικῆς δοτικῆς ἐφέλκει ν, ὑπομένου φωνήεντος, πᾶσι τοῦτοις, πᾶσιν ἡμῖν.

Ἡ θηλυκὴ αἰτιατικὴ ια, υα, ιτα, γίνεται καὶ εν, πόλια, πόλιν, ἐρινύα ἐρινύν, χάριτα χάριν· ὁμοίως καὶ ἡ ἰδα προπαροξ· ἀμπώτιδα καὶ ἀμπωτίν· ὁμοίως καὶ ἡ ἀρσενικὴ ια, υδα, ἰδα· ὄφια ὄφιν, νεήλυδα νέηλυν, πάριδα πάριν.

Ἡ κλητικὴ τῶν περιτοσυχλάδων βραχύνεται· ὦ αἶαν, ὦ ἄπολλον, ὦ ἀγάμεμνον, ὦ πόσειδον.

Τὸ ας τῆς ὀνομαστικῆς τῶν ἀρσενικῶν εἶναι μακρόν· ὁ αἶας, ὁ γήγας, ὁ παῖσας, ὁ ποιήσας.

Τὸ ας τῆς αἰτιατικῆς πληθυντικῆς ἀρσενικῶν τε καὶ θηλυκῶν εἶναι βραχύ· τοὺς αἶαντας, ποιοῦντας, ἐξῶτας, ἀγῶνας, βαθυλῶνας, ἀκτῖνας, δελφῖνας, ῥῖνας, ἱνας, θῖνας.

Τὸ ας τῆς θηλυκῆς ὀνομαστικῆς εἶναι βραχύ· λαμπὰς λαμπάδος, τριάς, δρυάς, ἱλιάς· πλὴν τοῦ δας, δαδα, δαδας.

Τὰ εἰς αν — Ἐχουν τὸ α μακρόν· ἀκαρινᾶν ἀκαρινᾶνος, ἀκαρινᾶνα, ἀκαρινᾶνας, τιτᾶν, παιᾶν, αἰνιᾶν, μεγιζᾶν, πάν.

Κανόνες ἐπὶ τῆς ληγοῦσης.

Τὰ εἰς εν καὶ ις δικατάληκτα κλινόμενα εἰς ινος, καταλήγουσιν εἰς ι μακρόν· ἀκτῖν καὶ ἀκτῖς ἀκτῖνος, δελφῖν καὶ δελφῖς δελφῖνος, ῥῖν καὶ ῥῖς, ἴν καὶ ἴς, θῖν καὶ θῖς, ἐλευσῖν — σῖς, ὤδῖν — δῖς.

Τὰ εἰς ην — Κλινόμενα εἰς ηνος ἢ ενος καταλήγουσιν η· σπλὴν, χῆν, φρῆν, ἑλλην, αὐχὴν, μῆν, λιμὴν, ποιμὴν, σειρὴν, πυρὴν, λειχὴν.

Τὰ εἰς ιγξ — Τὰ μὲν παρλήγουσιν ι, τὰ δὲ υ· σάλπιγξ, σρόφιγξ, σφίγξ, λάρυγξ, φάρυγξ, λύγξ, καὶ τὸ ὑσπληγξ.

Τὰ εἰς ιξ — Κλινόμενα εἰς ικος εἶναι ἀκανόνισα· φοῖξ, χάλιξ, κύλιξ, πέριξ, πνύξ, μύρμηξ· κώδηξ, ἀλώπηξ, ἄμπηξ, προῖξ.

Τὰ εἰς ἐξ — κλινόμενα εἰς ἰχος, εἶναι ἀκανόνισα· θρίξ, ὄξ·
πτύξ, νύξ.

Τὰ εἰς ἐξ — ἐπίτεξ, καλλίτεξ, αἶξ.

Τὰ εἰς εἰρ — χεῖρ, φθεῖρ, σάπφειρ, λίγειρ.

Τὰ εἰς τηρ — ἀπὸ τοῦ γ'. πρόσωπ. τοῦ παθητ. παρακ. καταλή-
γουν η· σωτήρ, ποτήρ, κρατήρ, ρυτήρ, ὀπτήρ, φραστήρ· ἐδῶ καὶ
τὰ ἑτερόκλιτα γαστήρ, πατήρ, μήτηρ, θυγάτηρ, καὶ τὸ ἴδιον
αἶθρ, αἰθὴρ, σῆρ, λείγηρ.

Τὰ εἰς τωρ — ἀπὸ τοῦ γ'. πρόσωπ. τοῦ παθητ. παρακ. κατα-
λήγουν ω· πράκτωρ, κράντωρ, σημάντωρ μνήστωρ, ῥήτωρ, αὐτο-
κράτωρ· ἐδῶ καὶ τὸ πέλωρ, ἔλωρ, ὕδωρ, ἐέλδωρ, μέντωρ, πραίτωρ,
ἐκτωρ, νικάνωρ, ἀγῆνωρ, καὶ γενικῶς τὰ εἰς ωρ, πλὴν τοῦ ἄορ.

Τὰ εἰς ις — Θηλυκὰ κλινόμενα εἰς ἰδος, ιτος, ιος, εως, κα-
ταλήγουν ι βραχὺ· ἐλπίς ἐλπίδος, σφραγίς, κοπίς, χάρις, πόλις,
τίγρις, κίνησις, πλὴν τοῦ χλαμύς, κλείς τὸ καὶ κλείς, χηραμύς,
πηλαμύς.

Τὰ εἰς υς — Θηλυκὰ ὀξύτονα κλινόμενα εἰς υος, καταλήγουν
υ βραχὺ· τριτὺς τρίτους, τετρακτὺς, ἑκατεσὺς, ὀϊζὺς, ἑριννὺς,
ὄφρυς, νηδὺς, ἰσχὺς, ἔγχελυς.

Τὰ εἰς υς — Ἀρσενικὰ κλινόμενα εἰς εος, καὶ υος, καταλήγουν
υ βραχὺ· πέλεχυς, πηχυς, ἡδὺς, παχυς, ὀξὺς, δριμύς, θῆλυς, ὀό-
τρυς, ἄτυς, λίβυς, λίγυς, ἡμισυς, φλέγυς, ἄλυς, πόλτυς, σάχυς.

Τὰ εἰς ις — Ἀρσενικὰ κλινόμενα εἰς εως καὶ ιος, καταλήγουν
ι βραχὺ· ὄφις, σέσωφρις, μέτωφρις, βαῖτις, πλὴν τοῦ ἄρης.

Τὰ εἰς υ — Οὐδέτερα κλινόμενα εἰς εος, καταλήγουν υ βραχὺ·
ἄψυ, πᾶυ, θῆλυ, ταχὺ, ἑαρὺ, ἡμισυ. τὸ δὲ μῶλυ κλίνεται μό-
λυσος, καὶ τὸ δάκρυ.

Τὰ εἰς ι — Οὐδέτερα εὐσαισικὰ ὑπερδισύλλαβα, κλινόμενα
εἰς ιος ἢ εος, καταλήγουν ι· σίνιπι, πέπερι, ἄκαρι· ἐτι καὶ τὰ
δισύλλαβα ζίβι, σίμμι, κόμμι, κίκι.

Τὰ εἰς ις — Ἀρσενικὰ κλινόμενα εἰς ἰδος, καταλήγουν ι βρα-

χύ·φιλόπατρις, ἄπατρις, φάλαρις, πάρις, πλὴν τοῦ ἔπηλυσ, νέ-
ηλυσ, σύγκλυς.

Τὰ εἰς ης — Ἀρσενικὰ κλινόμενα εἰς ητος, καταλήγουν η·
τίγρης, κρῆς, πάχης, λάχης, μάγνης, πένης, νίγρης.

Τὰ εἰς οεις καὶ ιεις κλινόμενα εἰς εντος, καταλήγουν ει·σι-
μόεις, ἀνθεμόεις, χαρίεις, αἰγλήεις, φωνήεις. ἔδῳ καὶ αἰ εἰς με-
τοχαί· τυφθεῖς, ποιηθεῖς, ἔδῳ καὶ τὸ κτεῖς κτενός, εἰς ἐνός.

Τὰ εἰς ους — Κλινόμενα εἰς ουντος, περισπῶνται· κερασσοῦς,
σεληνοῦς, πλακοῦς· ὁμοίως καὶ τὰ μονοσύλλαβα, πῦρ, πᾶν, σκῶρ,
ποῦς, οὐς, παῖς, εἰς, ὕς, σῦς, μῦς. ταῦτα δὲ τὰ εἰς ους ἐπροφέ-
ροντο πρότερον εἰς οεις· κερασσόεις—σοῦς, ὀπσέεις ὀποῦς, δαφνέ-
εις—φνοῦς, τραπεζόεις—ζοῦς.

Τὰ εἰς ιψ — Καταλήγουν ιβραχύ· σκνήψ, λήψ, αἰγύλιψ, πλὴν
τοῦ γρύψ, γρύψ.

Τὰ εἰς ων, τὰ μὲν — Ἀρσενικὰ καὶ Θηλυκὰ καταλήγουν ω·
πλάτων, τέκτων, τύπτων, μεῖζων, ποιῶν, τρυγῶν, ἀηδῶν, βρα-
χίων, χίων.

Τὰ δὲ — Οὐδέτερα καταλήγουν ο· τὸ τύπτον, τὸ μεῖζον, τὸ
ἡδισον, τὸ ῥᾶον, τὸ εὐσχημον, τὸ θᾶττον, τὸ συμφέρον· ἐξαι-
ροῦνται τὰ οὐδέτερα τῆς β'. συζυγίας τῶν περισπωμένων· τὸ
βοῶν, τὸ νικῶν, τὸ θανατιῶν.

Τὰ εἰς ῶξ — Καταλήγουν ω· πτώξ, ἀπορρώξ, πλὴν τοῦ φλόξ.

Τὰ εἰς ως — Ἀρσενικὰ καταλήγουν ω· τετυφῶς, πεποιηκῶς,
γεγῶς, ἐςῶς, ἥρις, ἰδρῶς, χρῶς, φῶς, φῶς.

Τὰ εἰς ως καὶ ω — Θηλυκὰ καταλήγουν ω· αἰδῶς, ἔως, λη-
τῶ, θεανῶ, κλωβῶ, δηῶ, εἰκῶ, ἡῶ. ἔδῳ καὶ τὰ νεώτερα· ἐλέ-
γκω, κατήγκω, μαριγῶ, μαρινιῶ.

Τὰ εἰς ος — Οὐδέτερα καταλήγουν ο· τετυφός, τὸ πεποιη-
κός, τὸ εἰκός· ἐξαιροῦνται τὰ οὐδέτερα τῶν Ἰωνικῶν παρακει-
μένων· τὸ ἐςῶς, τὸ ἐνερῶς, τὸ καθερῶς, τὸ τεθνεῶς, τὸ γεγῶς.

Τὰ εἰς ωψ — Καταλήγουν ω· κύκλωψ, μίωψ. πλὴν τοῦ μέ-

ροψ, ἔποψ, ὀδόψ, δρύοψ, κέκροψ, αἰθίοψ, ἕκκενα μὲν ἀπὸ τοῦ ὅπω τὸ βλέπω, ταῦτα δὲ ἀπὸ τοῦ ἔπω ὅπω τὸ λέγω (πλὴν τοῦ αἰθίοψ.),

Κανόνες ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης.

Τὰ εἰς ιας — Θηλυκὰ παραλήγουσι βραχύ· τριάς, πελιάς, πλὴν τοῦ γενειάς, πλειάς, πελειάς, αἰνείας, δυάς, δρυάς, θυάς, φυάς.

Τὰ εἰς ιβων — Τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ῥημάτων· τρίβων, ἀμείβων, ἡβῶν.

Τὰ εἰς ιγων — Τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ῥημάτων· ἀνοίγων, θήγων, θίγων, τρυγῶν (ἀπὸ τοῦ τρύχω.)

Τὰ εἰς ωγων — Πώγων, τρώγων.

Τὰ εἰς εδων — Σηπεδῶν, μελεδῶν, μακεδῶν· πλὴν τοῦ φαίδων.

Τὰ εἰς ηδων — Οὐσιαστικά,

Ὅσα μὲν παράγονται ἐξ ἐνεσῶτος ἢ ἐκ θηλυκῶν ὀξύτονα παραλήγουσι η· ἀηδῶν. ἀχθηδῶν, τερηδῶν, χαλκηδῶν, κοτυληδῶν.

Τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ἀκανόνιστα· σφυρίδων, χελιδῶν, μυρμιδῶν, σιδῶν, σινδῶν, κλύδων, ἀμυδῶν, καλυδῶν, ποσειδῶν, σαρπηδῶν.

Αἱ δὲ μετοχαὶ τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ῥημάτων· αἰείδων, ἰδῶν, πηδῶν.

Τὰ εἰς ωδων — Κνώδων, κώδων, θερμώδων.

Τὰ εἰς εων — Τὰ μὲν οὐσιαστικά παραλήγουσι ε· θέων, κλέων, κυκεῶν, ἔλεων, λεγεῶν, λέων, ἀνθερεῶν· πλὴν τοῦ αἰῶν, παιῶν, ἐλαιῶν, παίων, ἀκταίων, ἀλκμαίων.

Αἱ δὲ μετοχαὶ τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ῥημάτων· κλαίω, καίων, πνέων, χέων.

Τὰ εἰς ιθων, ιθων — Τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ῥημάτων· κνήθων, πείθων, αἰθων, ἔχθων.

Τὰ εἰς οθων — Ὅθων, μύθων, πλὴν τοῦ κώθων· αἱ δὲ μετοχαὶ τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ῥημάτων· κλέθων, ὦθων.

Τὰ εἰς ἰων — Παραλήγουσι βραχὺ ἀνδροτίων, ξίων, βραχίων, κίων, μουνιχιών, θαργηλιών, βελτίων· πλὴν τοῦ μείων, χερείων, ἀρείων, πλείων, ἀμφιτρώων ἀμφυκτύων, κύων, σικυών, ἄλκυών, κρομμύων, παιήων.

Τὰ εἰς ἰκων — Τὴν παραλήγουσαν τῶν ἐξ ὧν παράγονται ῥημάτων· εἴκων, εἰκὼν, τήκων, νικῶν, νίκων· σημειωτέον καὶ τὸ μήκων, μύκων, λύκων.

Τὰ εἰς ἐλων, ἰλων — Τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ῥημάτων· θέλων, ἐλών, τίλλων, ἀπειλῶν· σημειωτέον καὶ τὰ μίλων, μύλων, φίλων, χίλων, κύλων, βαθυλών.

Τὰ εἰς ὀλων — Σόλων, ἀπόλλων, δόλων, μολών.

Τὰ εἰς ἰμα — Παραγόμενα ἀπὸ τοῦ ἁ. πρόσωπ. τοῦ παθητ. παρακ. φυλάττουν τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ῥημάτων· πῆμα, λῆμα, λῆμμα, μνῆμα, σῆμα, χρῆμα, χρίσμα, σίγμα, τρίμμα, θῦμα, χῦμα, κῦμα, φῦμα, σφύγμα, θρυμμα, χεῖμα.

Τὰ εἰς ὠμα — Παραγόμενα ἀπὸ τοῦ ἁ. πρόσωπ. τοῦ παθητ. παρακ. παραλήγουσι ὠ. ἵγουν τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ῥημάτων· χρῶμα, χῶμα, σρῶμα, ἀνάλωμα, κατόρθωμα, ἔκπωμα, σῶμα, δῶμα, ἄρωμα, κῶμα· ἐξαιροῦνται τούτων τὰ ἐκ τῶν ἐξηρημένων ῥημάτων· πόμα, δόμα ἄρομα, ὄνομα, ἔτι καὶ τὸ σόμα, κόμμα, ὄμμα.

Τὰ εἰς ἐμων — Ἠγεμῶν, κηδεμῶν, ἐξαιροῦνται τὰ ἐκ τοῦ αἶμα καὶ τοῦ δαίμων· αὐθαίμων, ὁμαίμων, εὐδαίμων, λακεδαίμων, καὶ τὸ παλαίμων.

Τὰ εἰς ἰμων — Παραγόμενα ἀπὸ τοῦ ἁ. πρόσωπ. τοῦ παθητ. παρακ. φυλάττουν τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ῥημάτων· εὐσχήμων, ἐπιστήμων, ἀκτήμων, ἀχρήμων, μνήμων, φιλήμων, μεθείμων, λευχίμων, μελανείμων, πείσμων, χειμῶν, λειμῶν, σημειωτέον, καὶ τὸ σίμων, τίμων, κίμων.

Τὰ εἰς ὠμον — Γνώμων, εὐγνώμων, πλὴν τοῦ σολαμών.

Τὰ εἰς ἐνων, ἐνων — Τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ῥημάτων

ὕφαίνων, τεκταίνων, χαίνων, σημαίνων, κτενῶν, κλίνων, κρίνων, μολύνων, ἐρεζίνων· σημειωτέον καὶ τὸ μένων, ἀγαμέμωνων.

Τὰ εἰς ἐξων, ἰξων, οἶων, — Τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ῥημάτων· ἐξων, παίξων, ἡξων, δειῖξων, δοῖξων, οἰμώξων.

Τὰ εἰς ιεις — Παραλήγουσιν τὴν λήγουσαν τῶν ἐξ ὧν παράγονται ὀνομάτων· χαρίεις, τιμῆεις, αἰγλήεις, φωνήεις.

Τὰ εἰς οεις — Σημέεις, ἀνθεμέεις.

Τὰ εἰς ιτις — Κλινόμενα εἰς ἴδος,

Τὰ μὲν — Διγενῇ φυλάττουν τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ἄρσενικῶν· πρεσβύτες, ποιητές, πολῖτες, αἰγινήτες, τεχνίτες.

Τὰ δὲ — Μονογενῇ παραλήγουσιν ἡ μακρὸν· πλευρίτις, ἀργυρίτις, νιτρίτις, ἀνδρωνίτις, ἀρθερίτις, χρυσίτις, πυρίτις, καὶ τὸ μαγνήτις.

Τὰ εἰς οτης — Θηλυκῶς οὐσιαστικὰ κλινόμενα εἰς ἦτος, παραλ. ο· νεότης, θεότης, ἀθλιότης, ἀγιότης, ἀνθρωπότης.

Τὰ εἰς οων — Ἰπποθέων, λαοκόων, χρυσόων.

Τὰ εἰς ιπων — Τὴν παραλήγουσαν τῶν ἰδίων ῥημάτων· ἐρείπων, ἐριπών, λείπων, λιπών· σημειωτέον, καὶ τὸ ζίλπων, ἱππών.

Τὰ εἰς επον — Πέπων, ῥέπων.

Τὰ εἰς ερων — Τὴν παραλ. τῶν ἰδίων ῥημάτων· φέρων, περῶν, ἐχθιζέρων, ἀσπαίρων, χαίρων· ἐτι καὶ τὸ ἀχαίρων, κιθιζέρων.

Τὰ εἰς ιρων — Τὴν παραλ. τῶν ἰδίων ῥημάτων· σπείρων, μορμύρων, αείρων, καὶ τὸ εἴρων.

Τὰ εἰς ορον — Πορῶν, θορῶν, ταλαιπωρῶν.

Τὰ εἰς εσων, ἰσων, οσων, τὴν παραλ. τῶν ἰδίων ῥημάτων· σημειωτέον καὶ τὸ αἴσων.

Τὰ εἰς ετων, ιτων, οτων — Τὴν παραλ. τῶν ἰδίων ῥημάτων· αἰτῶν, φορέτων, ἀνύτων, ὑπνώττων· σημειωτέον καὶ τὸ βίτων, κρίτων, χιτῶν.

Τὰ εἰς ἰφῶν — Τὴν παραλ. τῶν ἰδίων ῥημάτων· νίφῶν, νήφῶν, τρυφῶν· σημειωτέον καὶ τὸ τρύφῶν, κύφῶν, τυφῶν, κατηφῶν.

Τὰ εἰς οφῶν — Ζοφῶν, κλεοφῶν, ξενοφῶν.

Τὰ εἰς ἔχῶν, ἰχῶν, οχῶν, τὴν παραλ. τῶν ἰδίων ῥημάτων· τρέχῶν, οἰχῶν, ἡχῶν, ὀχῶν· σημειωτέον καὶ τὸ τύχῶν.

Τὰ εἰς ἐψῶν, ἰψῶν, οψῶν — Τὴν παραλ. τῶν ἰδίων ῥημάτων· ἐψῶν, νίψῶν, τύψῶν, κόψῶν, σκώψῶν.

Ποῖα τῶν εἰς ὧν περιττοσυλλάβων τρέπουσι
τὸ ω εἰς ο ἐπὶ τῶν πλαγίων πτώσεων.

Α'. Τὰ ζηματικά,

Ὅσα παράγονται εἰς ὧν ἐκ τοῦ ἐνεσῶτος· πέπων πέπονος, τέκτων, εἰκῶν, τρυγῶν, γέρων, χιών, ἀπδῶν, ἀχθηδῶν, μελεδῶν.

Ἐξαιροῦνται τούτων, ὅσα λαμβάνονται ὡς κύρια, καὶ κλίνονται ὡς τοιαῦτα· θείων θέωνος (ὄχι θέοντες), κλέων, αἰθῶν, τύχων, τρύφῶν· εἰ καὶ ἄμβων ἄμβωνος, τρίβων, ἀγῶν, κλύδων, σπάδων, προσηγορικά.

Ὅσα παράγονται εἰς μων ἀπὸ τὸ ἀ. πρόσωπ. τοῦ παθητ. παρακ. μνήμων μνήμονος, ἀκτῆμων, ἐλεῆμων, εὐσχέμων, δαίμων, ἡγεμόν.

Ἐξαιροῦνται τούτων ὅσα λαμβάνονται ὡς προσηγορικά· οἶον, κλυθμῶν κλυθμῶνος, χειμῶν, λειμῶν, κευθμῶν, ἄκμιων.

Ὅσα πηράγ. εἰς τῶν ἀπὸ τὸ γ'. πρόσωπ. τοῦ παθητ. παρακ. ῥήτωρ—τορος, μνήτωρ, πράκτωρ, σημάτων καὶ καθόλου δὲ τὰ εἰς ὦρ· δικτάτωρ, μέντωρ, προπάτωρ, κοιλογάστωρ, ἀγῆνωρ· πλὴν τῶν εἰς ἄλωρ, ῥωρ, μωρ, φωρ.

Β'. Αἱ μετοχαὶ τύπτων—οντος, τυπῶν, τύψων, τετυφῶς, κεποιηκῶς, ποιήσων.

Ἐξαιροῦνται τούτων ὁ ἐνεσῶς τῆς Β'. Συζυγίας τῶν περισπωμένων διὰ τὴν συναίρεσιν· νικῶν—κῶντος· ἐξαιροῦνται καὶ οἱ

ἰωνικοὶ παρακείμενοι· ἐς ὧς—ζῶτος, πεπτιῶς, βεδῶς, γεγῶς, τε-
θνεῶς, μεμῶς.

Γ'. Τὰ κοινὰ. σῶφρων—φρονος, ἀλαζών, πολυπράγμων, γεί-
των, μείζων, καὶ καθόλου δὲ τὰ εἰς ζων· ἀλιζών, ἀμαζών, ὀλι-
ζών—ζόνος.

Δ'. Τὰ συγκρητικὰ· μείζων,—ζονος, βελτίων, καλλίων, ἡ-
δίων, ῥάων, κρείττων, θάττων, ἀμείνων, ἀρείων, μείων.

Ε'. Τὰ εἰς δων ὀξύτονα προσηγορικὰ· σινδῶν—δόνος, ἀηδῶν,
ἀλγηδῶν, μακεδῶν, μελεδῶν· πλὴν τοῦ ποσειδῶν ποσειδῶνος,
καὶ τῶν λοιπῶν κυρίων· καλυδῶν, σαρπηδῶν, χαλκηδῶν, σιδῶν
—δῶνος.

Ζ'. Τὰ ἔχοντα θηλυκὰ εἰς αἶνα· λέων—οντος, δράκων, πλὴν
τοῦ λάκων—κωνος.

Ζ'. Τὰ εἰς ὦν προσηγορικὰ· χίων—ονος, βραχίων, κίων,
πρίων, ἀλεκτρυών.

Η'. Τὰ εἰς ὦν, ὡν· ἵπποθῶν—οντος, λαοκόων, μαχάων,
ποσειδάων.

Θ'. Τὰ κύρια, ὅσα σχηματίζονται ἐκ παραγωγῆς ἢ συνθέ-
σεως ῥηματικ. ἢ πρωτοτύπων μὴ φυλαττόντων τὸ ὦ μέδων —
δοντος, ἵππομέδων, λαομέδων, κρέων,—οντος, ἀνακρέων, νικο-
κρέων, μέμνων—μνονος, ἀγαμέμνων, λέων—οντος, τιμολέων, να-
πολέων, ἰάσων, αἰσων, (ἐκ' τοῦ ἀνὴρ) νικάνωρ, ἀγῆνωρ, ἀντήνωρ.

Ποῖα τῶν εἰς ὦν περιττοσύλλαβα φυλάττουν
τὸ ὦ ἐπὶ τῶν πλαγίων.

Α'. Ὅσα ἐκ τοῦ ἐνεσῶτος λαμβάνονται ὡς κύρια, καθὼς
εἴρηται· τρύφων, κλέων, ζίλπων—πωνος, κ τ λ.

Β'. Ὅσα ἐκ τοῦ ἀ. προσώπ. τοῦ παθητ. πηρακ. παράγον-
ται ὡς προσηγορικὰ, καθὼς εἴρηται· χειμῶν—μῶνος, κλαυθμῶν,
ἄκμων, κ τ λ.

Γ'. Ὅσα ἐκ τοῦ μέλλοντος παράγονται ὡς οὐσιαστικά ἢ ὡς ἐπίκλην· καύσων—σωνος, ἄξων, πάσων, πίσων, δώσων, μύσων, πλήν τοῦ ἰάσων, αἷσων—σονος.

Δ'. Τὰ περιεκτικά· δαφνῶν—φνῶνος, κοιτῶν, ἐλαιῶν, στρατῶν, σιτοβολῶν, προμαχῶν, κοπρῶν, ἀγκῶν, ἀγῶν, ἀνδρῶν, γυναικῶν, παρθενῶν, μαρabitῶν.

Ε'. Τὰ τῶν μηνῶν ὀνόματα· θαρρηλιῶν—ωνος, βοηδρομιῶν, ἑκατομβαιῶν, μεταγειτνιῶν.

Ζ'. Τὰ μονοσύλλαβα· πρῶν πρῶνος, κλῶν· πλήν τοῦ χθῶν χθονός.

Ζ'. Τὰ εἰς ἑων· ἀμβων—βωνος, τρίβων, σράβων· ἐξαιροῦνται αἱ εἰς ἑων μετοχαί.

Η'. Τὰ εἰς γων· ἀγῶν—γῶνος, πῳγῶν· ἐξαιροῦνται αἱ εἰς γων μετοχαί, καὶ εἴτι ἄλλο ρηματικόν· τρυγῶν—γόνος, πλαγῶν, λαγῶν, σιαγῶν.

Θ'. Τὰ εἰς δων· βαρύτονα· κώδων—δωνος, κνώδων, φαίδων, σπυρίδων, κλύδων, σπάδων· ἐξαιροῦνται αἱ εἰς δων μετοχαί, καὶ τὰ εἰς δων ὀξύτονα ὡς εἴρηται· οἶον, ἀηδῶν—δόνος, πλήν τῶν κυρίων.

Ι'. Τὰ εἰς εων· θέων—ωνος, κλέων, ἀπατεῶν, κυκεῶν, ἀνθερεῶν, λεγεῶν, αἰῶν, παιῶν, παίων· ἐξαιροῦνται αἱ εἰς εων μετοχαί.

ΙΑ'. Τὰ εἰς θων· ὄθων—θωνος, μέθων, κώθων, πύθων· ἐξαιροῦνται αἱ εἰς θων μετοχαί.

ΙΒ'. Τὰ εἰς ἰων· ἰζίων—ωνος, πυγμαλίων, ἀμφίων, ἀμφικτύων, ἀμφιτρύων, φωκίων, σκιπίων, σικυῶν· ἐδῶ σημειώτερον καὶ τὸ ἰων ἰωνος (ἐκ τοῦ ἰάων πρίν). ἐδῶ καὶ τὰ πατρωνυμίων· πηλείων, ἀτρεΐων—ωνος.

ΙΓ'. Τὰ εἰς ὦν· κύρια· γενικῶς φυλάττουν τὸ ὦ, πλήν τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων τύπων.

ΙΔ'. Τὰ εἰς κων· μύκων—κωνος, λύκων, λάκων, νίκων· ἐ.

Ξαιρουνται αἱ εἰς κων μετοχαὶ καὶ εἴτι ῥηματικὸν οἶον, τὸ εἰκὼν—κόνος.

ΙΕ'. Τὰ εἰς λων· σόλων—λωνος, ἀπόλλων, χίλων, μύλων, κύλων, δόλων· ἐξαιρουνται αἱ εἰς λων μετοχαί.

ΙΓ'. Τὰ εἰς μων· ἄμμων—μυωνος, ἄκμων, τέρμων, θαλασμων, σολομων, κίμων, τίμων, χειμών· ἐξαιρουνται αἱ εἰς μων μετοχαί, καὶ τὰ μων ῥηματ· ἐπίθετ· ὡς εἴρηται· οἶον ἀπράγμων·

ΙΖ'. Τὰ εἰς νων· ζήνων—νωνος, ἄννων, κώνων· ἐξαιρουνται αἱ εἰς νων μετοχαί, καὶ τὸ μέμνων, ἀγαμέμνων—μονος.

ΙΗ'. Τὰ εἰς πων· σίλπων—πωνος, λάπων, ἱππών· ἐξαιρουνται αἱ εἰς πων μετοχαὶ καὶ εἴτι ῥηματ· οἶον, πέπων—πονός.

ΙΘ'. Τὰ εἰς ρων· εὐρων—ρωνος, θάρων, ἄκρων, ἄμβρων, ἱερων· ἐξαιρουνται αἱ εἰς ρων μετοχαί.

Κ'. Τὰ εἰς σων· καύσων—σωνος, πάσων, πίσων· ἐξαιρουνται αἱ εἰς σων μετοχαί, καὶ τὸ ἰάσων, αἴσων.

ΚΑ'. Τὰ εἰς των· κρίτων—τωνος, βίτων, πλάτων, χιτών· ἐξαιρουνται αἱ εἰς των μετοχαί.

ΚΒ'. Τὰ εἰς φων· τρύφων—φωνος, τυφών, κολοφών, ξενοφών· ἐξαιρουνται αἱ εἰς φων μετοχαί.

ΚΓ'. Τὰ εἰς χων· τύχων—χωνος· ἐξαιρουνται αἱ εἰς χων μετοχαί.

ΚΔ'. Τὰ εἰς λωρ, μωρ, φωρ, χωρ, πέλωρ—λωρος, ἔλωρ, τέκμωρ, ἰχώρ, φῶρ, ὅθεν αὐτόφωρος· ἐπαυτοφώρ.

ΚΕ'. Τὰ εἰς ὡς· ἥρω·—ρωος, ἰδρώς, χρώς, ἀγνώς, φῶς, φῶς, πλῶς· ἐξαιρουνται αἱ εἰς ὡς μετοχαί. τούτων δὲ πάλιν ἐξαιρουνται αἱ ἰωνικαὶ ὡς εἴρηται· οἶον ἐς ὡς—ς ὤτος.

ΚΤ'. Τὰ εἰς ὦψ· κώνωψ—νωπος, κύκλωψ, μύωψ.

Κανόνες ἐπὶ τῆς α. κλίσεως τῶν συνηρημένων.

Τὰ εἰς ης — Συνηρημένα, ἐπὶ μὲν τῆς ὀνομαστικῆς δέχονται.

ἀληθής, εὐφυής, εὐτυχής (πλὴν τῶν ἐκ τοῦ κλέος κατὰ συναίρεσιν, περικλέης—κλῆς, Σεμισοκλῆς, σοφοκλῆς). ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων πτώσεων περισπῶνται διὰ τὴν συναίρεσιν· ἀληθῆ, ἀληθεῖς.

Τὰ εἰς ης — Καθαροκατάληκτα κάμνουν τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν εἰς α' τὸν ὑγιᾶ, τὸν εὐφυᾶ, τὸν εὐκλεᾶ.

Τὰ εἰς ης — Κύρια προσλαμβάνουν καὶ ν εἰς τὴν αἰτιατικὴν τὸν δημοσθένη—νην, τὸν σωκράτη—την.

Τὰ εἰς ης — Πιροξύτονα,

Ὅταν μὲν εἶναι κύρια, περισπῶνται ἐπὶ τῆς γενικῆς πληθυντικῆς, σωκρατῶν, δημοσθενῶν (πλὴν τῶν ἐκ τοῦ κλέος Σεμισοκλέων, ἀγαθοκλέων).

Ὅταν δὲ εἶναι ἐπίθετα, τότε παροξύνονται· αὐτάρκιον, ἐτερομήκιον, εὐμεγέθιον, μονήρων, τριήρων· ἐξαιροῦνται τὰ εἰς ὠδης· ἀκανθωδῶν, γεωδῶν.

Τὰ εἰς ης — Συνηρημένα εἶναι ὅλα σύνθετα ἀπὸ ος οὐδέτερα· οἶον, ἀπὸ τὸ σθένος δημοσθένης ἀσθενής, κράτος σωκράτης ἐγκρατής, κῦδος φερεκίδης ἐπικυδής, κλέος περικλέης εὐκλεής, μένος κλεομένης εὐμενής, γένος διογένης εὐγενής, κᾶρος ἀκαρής, ἄδος αὐθάδης, οὕτω καὶ τὰ εὐφυής, ἀμαθής, εὐτραφής, κακεντρεχής, ἀσραχής, εὐσυχής, ἀρραγής, ἀπαγής, ὁμοταγής, μελαμβαθής.

Τὰ εἰς ης — Συνηρημένα,

Ὅταν μὲν σχηματίζονται κύρια, τότε παροξύνονται· μεγασθένης, διογένης, εὐμένης, σωκράτης, φερεκίδης.

Ὅταν δὲ σχηματίζονται ἐπίθετα, τότε ὀξύνονται· μεγασθενής, διογενής, εὐμενής, ἐγκρατής, ἐπικυδής· ἐξαιρ· ὀλίγα τινὰ ἐπίθετα παροξυτονοῦμενα· εὐμεγέθης, αὐτάρκης, αὐθάδης, προμήκης, καὶ τὰ εἰς ὠδης καὶ ὠλης, εὐώδης, ἐξιώλης.

Τὰ εἰς ης — Ἄρα συνηρημένα ἔχουν παραλ' ὁποῖαν τὰ ος οὐδέτερα ἐξ ὧν σύγκεινται καὶ παράγονται, οἶον· λήθος ἀληθής, ἥδος ἀηδής, εἶδος εὐειδής, κῆδος ἀκηδής, κῦδος ἐπικυδής, μῆθος προμηθής, τῦχος δυσυχής, φῦος εὐφυής.

Τὰ εἰς ὤλης καὶ ὠδης — Παραλήγουν ὠ· λοφώδης, ἀκανθώδης, ἐξώλης, πανώλης.

Τὰ εἰς ης — Ἄρα γενικῶς,

Ὅσα μὲν σύγκεινται ἀπὸ ος οὐδέτερα, κλίνονται ἐπὶ τῆς δ. τῶν συνηρημένων.

Ὅσα δὲ μὴ τοιαῦτα, ἐκεῖνα κλείνονται ἐπὶ τῆς α. τῶν ἰσοσυλλάβων.

Ὅσον, τὸ μὲν Δημοκράτης κύριον κλίνεται συνηρημένως δημοκράτους ὡς ἐκ τοῦ κράτος· τὸ δὲ δημοκράτης ἐπίθετον κλίνεται ἰσοσυλλάβως δημοκράτου ὡς ἐκ τοῦ κράτης (ἀπὸ τοῦ κρῖνω, κρῖω, κρᾶω, κέκρᾱται κράτης) ὁμοίως καὶ τὸ ἰσοκράτης κύριον καὶ τὸ ἰσοκράτης ἐπίθετον τῆς μουσικῆς ὁμοίως καὶ τὸ ἐπικήδης ἐκ τοῦ κῆδης, καὶ τὸ ἀνδοκίδης τύπος τοιούτος ὀνόματος ὁμοίως τὸ ἀριεῖδης, εἰ μὲν εἶναι σύνθετον ἀπὸ τοῦ εἶδος, κλίνεται συνηρημένως—σείδους· εἰδὲ εἶναι πατρωνιμικόν τοῦ ἀρισεως, κλίνεται ἰσοσυλλάβως—σείδου. ὁμοίως τὸ ἀρχιμήδης, παλαμήδης, διομήδης, ἐὰν μὲν εἶναι τύπος ὀνομάτων, ὥσάν τὸ εὐριπίδης, κλίνονται ἰσοσυλλάβως· ἀρχιμήδου· ἐὰν δὲ εἶναι σύνθετα ἐκ τοῦ μῆδης, κλίνονται συνηρημένως, ἀρχιμήδους, διομήδους.

Κανόνες Σποραδικοί.

Μακρὰ μὲν λέγονται τὰ α, η, ω, καὶ ὅλαι αἱ δίφθογγοι· βραχεὰ δὲ τὰ ε καὶ ο· δίχρονα δὲ τὰ α, ι, υ.

Αἱ αἱ καὶ οἱ ἐντέλει λέξεως λαμβάνονται βραχεῖαι· δῆμοι, μοῦσαι, ποιῆσαι, τυφθῆναι· ἐξαιροῦνται τὰ εὐκτικὰ νικήσῃ, πηίσαι· καὶ τὰ ἐπιρρήματα, οἴκοι, εὐοῖ, αἰβοῖ, βαβαί, κ τ λ.

Πᾶσα ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ ἀσυναίρετος ὀξύνεται· λησῆς, τιμῆ, ἀληθῆς, ἀλαζών, ἐλθών, τετυφῶς, ἰδρῶς, τιμῆν, λησῆν, τιμάς, λησάς, τιμαί, λησαί.

Πᾶσα γενικὴ καὶ δοτικὴ μακροκατάληκτος περισπᾶται· λησοῦ, λησῶ, λησῶν, καθαρᾶς, καθαρᾶ, καθαρῶν, καθαραῖς.

Συναίρεσις λέγεται ἔνωσις δύο φωνηέντων εἰς μίαν δίφθογγον, σωζομένων ἀμφωτέρων ἀληθεί· — θεῖ, ἀληθεῖα ἀληθεια, ταχεῖα — χεῖα, δεῖνός δεινός, δρεΐτης — ρεΐτης, θεῖος θεῖος, βορέϊος βόρειος.

Κρᾶσις λέγεται ἔνωσις δύο φωνηέντων εἰς ἓν μακρόν, χωνευομένου τοῦ ἑτέρου· νικάεται — κᾶται, ποιέω — ῶ, ἀληθέα — θῆ, τείχεα — χῆ, λητόα — τῶ, πολιῖτης — λίτης, πρεσβυΐτης — σβύτης, χίῖος χῖος, δίῖος δίος.

Πᾶσα λέξις παροξύτονος συναιρουμένη, περισπᾶται μετὰ τὴν συναίρεσιν ἢ κρᾶσιν· ἐρμέας — μῆς, συκέα συκῆ, περικλέης — κλῆς, ἀληθέος — θοῦς, ἀληθέα — θῆ, πειέων — ῶν, ποιέειν — εἶν, ἐξαιροῦνται αἱ αἰτιατικάι τῶν εἰς υς καὶ ὦ· ἰσχύα ἰσχύν, ἐριννύα — νύν, λητόα — τῶ, αἰδῶα — δῶ.

Πᾶσα λέξις ὀξύτονος συναιρουμένη, ὀξύτονος μένει καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν ἢ κρᾶσιν· ἐσαῶς — ςῶς, βεβαῶς — βῶς, γεγαῶς — γῶς.

Μακρὰ παραλήγ· πρὸ βραχείας ληγούσης περισπᾶται· δῆμος, δῆμοι, μοῦσα, μοῦσαι, γαῖα, μῶλυ.

Μακρὰ παραλήγ· πρὸ μακρᾶς ληγούσης, παροξύνεται· μήτρα, χώρα, δῆμου, μούσης, μούσαις, μούσας.

Μακρᾶς οὔσης τῆς ληγούσης δὲν τίθεται τόνος ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης· ἐξαιρ. μόνον ὀλίγα τινὰ ἄττικά· εὐγεως, περίνεως, ὄφειω, πόλεω.

Ἐπὶ τῆς προπαραληγοῦσης αἰὶ ὀξεῖα τίθεται.

Τὸ ας τῶν ἰσοσυλλάβων εἶναι μακρὸν· ὁ αἰνείας, τοὺς αἰνείας, τῆς ἀληθείας, τὰς ἀληθείας, πάσας, μούσας.

Τὸ ας τῶν περιεττοσυλλάβων εἶναι βραχύ· τριάς — ἄδος, λαμπάς· πλὴν τοῦ δᾶς (δᾶδα). ξενοφῶντας, παῖδας, βαθυλῶνας, ἀκτῖνας, σειρήνας, ἐξαιρ. μόνον τὸ ας τῆς ὀνομαστικῆς τῶν ἄρσενικ· αἶας, νικήσας, ποιήσας, παύσας.

Τὸ α καὶ ἰ τῶν περιεττοσυλλάβων εἶναι βραχύ· ἀγῶνα, ἀγῶνι, ἀγῶσι.

Τὸ α, κς, τῶν οὐδετέρων εἶναι βραχύ· ῥῆμα, σῶμα, γῆρας, μῆλα, ποῖα, παντοῖα.

Τὸ παραλῆγουνι ὅλων τῶν ὀνομαστικῶν τύπων τῶν ἐκ τῆς γενικῆς παραγομένων (οἶον· τῶν πατρωνυμικ· εἰς ἰδης, τῶν κτητικῶν εἰς ιος, εἰς ικος, εἰς ινος, τῶν εἰς ια, τῶν εἰς ιτης) εἶναι βραχύ· ἔξαιρ. μένον ὅπου τυχαῖνον δύο ἢ γινόμενα ἐν κατὰ κράσιν· χίου χίϊος χῖος, διὸς δίϊος δῖος, πόλιος—λιῖτης—λίτης, συδᾶριος—ριῖτης—ρίτης· ὅθεν πολῖτα πολῖται, συβαρῖτα συβαρῖται.

Ἡ ὀνομαστικὴ τῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων ὁμοχρονεῖ μὲ τὴν γενικὴν τοῦ ἀρσενικοῦ· ποίου ποῖα, θείου θεῖα (πλὴν τοῦ δίου διὰ) παντὸς πᾶσα, ποιῶντος ποιούσα, ταχῶς ταχεῖα.

Τὰ εἰς ὀτερος, ὀτατος, ὀσυνη,

Ὅταν μὲν ἔχουν τὴν πρὸ τοῦ ο συλλαβὴν βραχεῖαν, παραλῆγουν ω. δεξιώτερος, δεξιώτατος, δεξιωσύνη.

Ὅταν δὲ ἔχουν τὴν πρὸ τοῦ ο συλλαβὴν φύσει ἢ θέσει μακράν, παραλῆγουν ο· δικαιοτέρος—ότατος—οσύνη, σωφρονέστερος—νέστατος—σύνη, λαμπρότερος—ότατος ἐνδοξότερος, ἐντιμότερος, προθυμότερος, εὐτυχτότερος.

Τὰ εἰς αἰτερος, αἰτατος — Παραλῆγουν αἰ. γαραίτερος, παλαίτερος, ἰδιαιτέρος, προῦργιαίτερος, ὑψιαίτερος, πρωϊαίτερος· ἐκ τούτων λήγουσιν ὅτι εἶναι καὶ τὰ νεώτερα συγκρητικ. καλητέρος, μεγαλήτερος.

Ὅταν τὰ συγκρητικὰ καὶ ὑπερθετικ· γίνωνται ἀπὸ τὰ εἰς ὀς τριτόκλιτα, τότε σχηματίζονται εἰς ὀτερος, ὀτατος· δίκαιος—οτερος, ἀθλιος—ώτερος, χρήσιμος—μώτερος· ἔξαιρ. τὸ λαλίστερος, ἀχρίεστερος, καὶ εἴτ' ἄλλο.

Ὅταν δὲ γίνωνται ἀπὸ τὰ ης συνηρημένα, εἰς οὐς καὶ μων καὶ μένος μετοχὰς, τότε σχηματίζονται εἰς εςερος—εςατος. ἀληθής—θήσερος—θέσατος, εὖνους—νοῖσερος, εὐσχήμεων—μονέσερος, μνήμων—μονέσερος, ἐρρωμένος—μενέσερος, ἄσμενος—νέσερος, Σημειωτ. καὶ τὸ κλέπτης κλεπτίσερος, πλεονέκτης—κτίσερος.

Τινὰ τῶν εἰς ος καὶ υς — Σχηματίζουν συγκρητ. καὶ ὑπερθετ.
εἰς ἰων, ἰσος· καλὸς καλλίων κάλλιστος, πολὺς πλείων πλείστος,
ἡδὺς ἡδίων ἡδιστος, ταχὺς ταχίων καὶ θάττων, βραδὺς βραδίων
καὶ βράσσων· ταῦτα κατὰ προφορὰν Ἰωνικὴν.

Τὰ εἰς υς — Κάμνουν συγκρητ. καὶ ὑπερθετ. συνηθέσερον εἰς
υτερος, υτατος· βραδύτερος, δριμύτερος, ταχύτερος—χύτατος.

Τὰ εἰς ος — Συγκρητ. καὶ ὑπερθετ. εἶναι τριγενῆ· ἐνδοξότε-
ρος—τάτη—τάτος.

Τὰ εἰς ἰων — Συγκρητικὰ εἶναι κοινὰ· ἡ βελτίων, ἡ ταχίων.

Τὰ εἰς υς — συνηρημένα εἶναι κοινὰ· ἡ ἀληθής, ἡ ἀμαθής,
τῶν ὑποίων τὰ οὐδέτερα εἶναι εἰς ες.

Τὰ εἰς μων — ἐκ τοῦ ἀ. προσώπου τοῦ παθητ. παρακ. εἶναι
κοινὰ· ἡ μνήμων, ἡ εὐδαίμων, ἡ ἡγεμών (τὸ καὶ ἡγεμονίς).

Τούτων τὰ οὐδέτερα γίνονται εἰς μων· τὸ εὐδαίμων, τὸ εὐ-
σχημον, τὸ μνήμον.

Τὰ εἰς ον καὶ ες — Οὐδέτερα τῶν εἰς ἰων καὶ υς παροξυτί-
νων, προπαραξύνονται· τὸ εὐδαίμων, τὸ πολὺπραμον, τὸ βέλτιον,
τὸ ἄμεινον, τὸ αὐταρκίς, τὸ αὐθαδής· πλὴν τῶν δυσυλλάθων· ὁ
μνήμων τὸ μνήμον, ὁ θάττων τὸ θάττον, ὁ ῥᾶων τὸ ῥᾶον· καὶ
πλὴν τῶν μετοχῶν· ὁ συμφέρων τὸ συμφέρον.

Τὰ εἰς τηρ, τωρ — Ἐκ τοῦ γ'. προσώπ. τοῦ παθητ. παρακ.
καὶ τὰ εἰς νωρ ἐκ τοῦ ἀνῆρ, κάμνουν θηλυκὰ εἰς εἰρα· δοτῆρ δό-
τειρα, ὀλετῆρ παιδολέτειρα, πανδαμάτωρ, πανδαμάτειρα, κυ-
διάγωρ κυδιάνειρα, βοτιάνειρα, κ τ λ.

Τὰ εἰς αξ, ἐξ, ἰσ, υς — Ἐχουν θηλυκὰ εἰς ασσα καὶ ἰσσα·
θράξ θραῖσσα, φύλαξ φύλασσα, φοῖνοιξ φοίνισσα, κύλιξ κύλισσα,
λίβυς λίβυσσα, καὶ κρῆς κρήσσα.

Τὰ εἰς ες — Ἐχουν θηλυκὰ εἰς εἰς· βασιλεὺς βασίλεια, ἱε-
ρεὺς ἱερεία· νεωτέρως δὲ καὶ εἰς ἰσσα· βασίλισσα.

Τὰ ὀνόματα τῶν ποταμῶν εἶναι ὅλα ἀρσενικά· ὅθεν καὶ τὴν
σήμερον ῥητίον· ὁ σένας, καὶ ὄχι ἡ σένα, ὁ ταμίσσις καὶ ὄχι
ἡ ταμίσσις.

Τὸ δέμας, σέβας, ἐσπέρας, ὄφελος, οὐδας, δὲ νκλίνονται

Τὰ ὀνόματα τρος, τρη, τρον, φαινόμενα ὡς οὐσιαστικά, εἶναι ἐπίθετα κτητικά κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὰ τηριος, τηρια, τηριον οἶον, ὄλεθρος κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ ὀλετήριος· οὕτω καὶ αὐσηρὸς, καυσηρὸς, οἰκτρὸς· οὕτω καὶ ὀρχήσρα, παλαίςρα, διόπτρα, χύτρα, φύτρα, ῥήτρα, κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ ὀρχηστήρια, παλαιστήρια, διοπτηρία, κτλ. Ὁμοίως τὸ θέατρον εἶναι κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ θεατήριον· οὕτω καὶ τὸ φίλτρον, κάτοπτρον, δήρατρον, πλῆκτρον, ἔλυτρον, λέκτρον, σκῆπτρον, φέρετρον, μέλπητρον, ἀμφίβλητρον, μέλαθρον, λύτρα, θρέπτρα, φόνητρα, δίδρακτα, μνήσρα.

Τὰ εἰς ῥος — Κτητικά ἦσαν πρότερον ἰωνικῶς εἰς οῖον. πατρόϊον πατρώον, ὑπερόϊον - ρῶον· ἐσχηματίσθησαν δ' ἔπειτα καὶ ἄλλα τινὰ εἰς τὸν αὐτὸν τύπον· οἶον, νειλῶον ὕδωρ, ἀντὶ νείλειον, γελῶος ἀντὶ γελαιῖος, προικῶος, κτλ.

Ὅταν τὸ ῥημα παραλήγη ει, τὰ ἐξ αὐτοῦ ῥηματικά παραλήγουν οἱ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον· ἀμείβω ἀμοιβὸς ἀμοιβή, ζεῖχω ζοῖχος τὸ καὶ ζίχος, αἰδῶ ἀοιδὸς ἀοιδὴ τὸ καὶ ὠδὸς καὶ ὠδὴ, ζεῖβω ζοῖβος τὸ καὶ ζίβος, ἀλείφω ἀλοιφὸς ἀλοιφή, κλείω κλοιός.

Τὰ παραγόμενα ῥηματικά ἐκ τοῦ παθητ. παρακ. παράγονται μὲ τὸ ἀρκτικὸν ζοιχεῖον τοῦ ἐνεσῶτος, ὅχι τοῦ παρακ. πεφώνημαι φώνημα, ἤκουσμαι ἄκουσμα, κέχρησαι χρεῖσις, ὤρθωται ὀρθωτής, ὤμοται ὀμότης, ἠγάπηται ἀγαπητής, ἤλαται ἐλατήρ· εἰς τὰ σύνθετα ὅμως δὲν φυλάττεται πάντοτε τοῦτο οἶον κωπηλασία, δημηγερεσία, κωπηλάτης, δημηγέρτης.

Τὰ παραγόμενα ἀπὸ τὸν εἰς ἄλλω ἐνεσῶτα, παράγονται μὲ ἐν λ· ἀγγέλλω ἀγγελος, σέλλω σόλος, ἀνατέλλω ἀνατολή, θάλλω θάλος θαλός, σφάλλω σφάλος, ψάλλω ψαλὶς.

Τὰ εἰς μος — Ἐκ τοῦ ἀ. προσώπου τοῦ παθητ. παρακ. προσλαμβάνουν θ διὰ τὴν εὐφωνίαν τὰ πολλὰ· οἶον, βαμὸς βαθμὸς, σαμὸς σιθμὸς, μυκημὸς μυκηθμὸς, βρυχημὸς βρυχηθμὸς, ῥυμὸς

ρύθμος, ἰμός· ἰθμός· ἰσθμός, ἀρμός· ἀρθμός, εἰλυμός· εἰλυθμός, πορμός· πορθμός, κλαυθμός, κτλ.

Ὅσα εἶναι σύνθετα ἐκ τοῦ ὀβολός, ὀμαλός, ὀδύνη, ὄρος, ὄροφος, ὀρύχος, ὄλεθρος, ὄνυμος, ὀμοσις, ὀμότης, ὄλος, ὄδος, ὄφελος, ὀφθαλμός, ὀπός· ὅλα ταῦτα ἐν τῇ συνθέσει μεταβάλλουν τὸ ο εἰς ω· τριώβολος, ἀνώμαλος, περιώδυνος, μετέωρος, ὑπώρεια, ἀκρώρεια, τριώροφος, τριχωρύχος, ψυχώλεθρος, ἐπώνυμος, συνωμοσία, συνωμότης, ἐξώλης, πανώλης, εὐώδης, ἐπωφελής, μελανώφθαλμος, ἀνθρωπος, μελανωπός, αἰσωπος, πρόσωπον, μέτωπον, ἐνώπιον, προνώπιον, πρόσθετες δὲ καὶ τὰ ἐκ τοῦ σὺα (τὸ καὶ σὺα δωρικ.) πρόσγων, ἐξέσγων, σὺϊκός· καὶ τὰ ἐκ τοῦ ὄνυξ, πλατυώνυξ, μώνυξ, παρωνυχία, καὶ τὸ σωμαύλος, ἐκ τοῦ σόμα· ὅχι ὁμως καὶ τὰ σύνθετα πλατίσμος, εὖσμος, ἄσμος, καὶ τὰ ἐκ τοῦ οψ, κύκλωψ, κώνωψ, μύωψ.

Τὰ ἐκ τινων μετὰλλων, καὶ χρωμάτων, καὶ χειρουργικῶν ὑλῶν μετουσιασικὰ καὶ ἐπίθετα, καὶ τίνα τῶν πηριζανόντων ζωϊκὰ δέρματα καὶ δένδρα, σχηματίζονται εἰς εως· συναιρούμενα· οἷον χρύσεος, ἀργύρεος, σιδήρεος, χάλκεος, μολύβδευος, πορφύρεος, φοινίκεος, κυάνεος, κεραμεύς, λινούς, ἐριούς, λεοντέα, κυνέα, παρδαλία, μηλοτέα, συκέα, ἀμιγδαλία, μηλέα, ἱτέα (πλην τοῦ ἐλαία)· καὶ τὰ νεώτερα, κιτρέα, λεμονέα, νερανζέα, ἀπιδέα, κερασέα, ροθακινέα, ροδέα.

Ὅταν λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ ρ· καὶ συντεθῇ μὲ ἄλλην λέξιν καταλήγουσαν εἰς φωνῆν ἢ εἰς ν, τότε διπλασιάζεται τὸ ρ· ἐπίρρημα, ἀρρώστος, παλῖρροια, παρρῆσία· μόνον τὸ εὐ δὲν διπλασιάζει τὸ ρ, εὐροια, εὐρωςτος.

Ἡ συν πρόθεσις, ὅταν συντίθεται μὲ λέξιν ἀρχίζουσαν ἀπὸ σ, μετ' ἄλλου συμφώνου κατώπιν, τότε ἀποβάλλει τὸ ν· σύσκηνος, συζῶ· ἔτι καὶ σὺδενδρος· ὅταν δὲ τὸ σ εἶναι μοναχόν, τότε τὸ ν· μεταβάλλεται εἰς σ· σύσσιτος, ἄσσωμος.

Τὸ ν πρὸ τοῦ θ, μ, φ, ψ, π, γίνεται μ· σύμβουλος, σύμμαχος, σύμφωνος, σύμψηφος, συμπότης· πρὸ δὲ τοῦ γ, κ, χ, γίνεται γ·

συγγνώμη, συγγοπή, σύγχυσις· πρὸ δὲ τοῦ ρ· γίνεται ρ· συῤῥοή· πρὸ δὲ τοῦ σ, γίνεται σ, ὡς εἴρηται· πρὸ δὲ τοῦ λ, γίνεται λ· συλλαβή, συλλήπτωρ, σύλλογος.

Τὰ ψιλὰ κ, π, τ, μεταβάλλονται εἰς δασέα, χ, φ, θ, ὅταν ἡ κατόπιν λέξις δασύνεται· οὐχ ὑποπτos, καχύποπτος, ἀφ' ἡλίου, ἀφήλιος, ὑφ' ἁλός, ὑφαλος, καθ' ὕγραυ, κάθυγρος

Τὰ δι' ἀποσρόφου ἀποδαλίμενα φωνήεντα εἶναι, α, ε, ι, ο. κατ' αὐτοῦ, ἐπ' αὐτόν, εἴθ' ὥφελον, ἀπ' ἄρκτου· οἱ δὲ ποιηταὶ θλίβουν καὶ τὴν αὐτὴν καὶ οἱ. Εὐόλομ' ἐγὼ, οἴμ' ὡς ἄχθομαι.

Αἱ προθέσεις μὲ τὴν εὐθεῖαν τῶν ὀνομάτων ἐνώνονται συνθετικῶς, ἤγουν ὅχι μὲ ἀποσρόφον, οὐδὲ μὲ τὸν οἰκεῖον τόνον, ἀλλ' ὡς μία λέξις γινόμεναι. οἶον, προσόμοιος, προόδευσις, ἀναδάτης, κχταθασία, κάθοδος, διακριτικός, μεταβατικός.

Αἱ προθέσεις μὲ τὰς πλαγίας πτώσεις τῶν ὀνομάτων ἐνώνονται συντακτικῶς, ἤγουν δι' ἀποσρόφου, ἢ φυλάττουσαι τὸν οἰκεῖον τόνον. πρόσθεοῦ, πρὸ τοῦ οἴκου, ἐνὰ τὴν πόλιν, καθ' ὅδον, διὰ τοῦ παιδίου, δι' ἀλλήλων.

Αἱ προθέσεις μὲ τὰ ῥήματα ἐνώνονται συνθετικῶς. προσεύχομαι, προέρχομαι, ἀναβαίνω, ἀνέρχομαι, καθορῶ, διοπτρεύω, διακινδυνεύω, μεθαρμόζω.

Ἡ πρὸ, μὲ τὸ ε καὶ ο γίνεται προῦ· προέλεγον, προῦλεγον, προῦβαλον, προῦξένησε, πρὸ ἔργου προῦργου, πρόοπτον, προῦπτον.

Ἡ σὺν λέγεται καὶ ξὺν· ξύνδεσμος.

Ἡ ἐκ λέγεται ἐξ ἐπομένου φωνήεντος· ἐξοδος, ἐξ οἴκου.

Ἡ εἰς λέγεται καὶ εἰς· ἡ περὶ λέγεται καὶ πέρα· παρὰ δὲ ποιηταῖς θέλομεν ἰδεῖ καὶ τὰς λοιπὰς διουλ· προθέσ· παροξυτονύμενας, καὶ τὴν ἐν εἶν, καὶ τὴν εἰς εἶσω.

Τὸ ἕτερο· μετὰ τοῦ ἄρθρου κλίνεται οὕτω· ἄτερος πατέρου πατέρω· θάτερον θάτερα, δηλ· ὅπου μόνον δὲν παρεμπίπτει τὸν καὶ σ τοῦ ἄρθρου.

Τὸ ἱμάτιον γίνεται θοιμάτιον, τὸ προοίμιον φροίμιον, τὸ ἐγὼ οἶμαι ἐγῶμαι, τὸ ἐγὼ οἶδα ἐγῶδα, το ἐνι οἱ γίνεται ἐνιοι, τὸ

ἐστὶν ὅτε ἐσθότε, τὸ ἐστὶν ὅπου ἐσθόπου, τὸ ἐμὲν τοῦμόν, τὸ ἀ-
γαθὸν τάγχιθόν, τὸ καὶ ἂν καὶ ἐν καὶ ἐκ γίνονται, καὶ, καὶ, καὶ κ·
καὶ τούτο, καὶ τούτω, καὶ τούτου. οἱ δὲ ποιηταὶ κάμνουν καὶ
πολλὰς ἄλλας θλίψεις καὶ συναϊρέσεις καὶ κράσεις, περὶ τῶν ὁ-
ποίων εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον.

Ἐγκλινόμενα μόρια λέγονται, ὅσαί λέξεις μεταβιβάζουν τὴν
ἐαυτῶν τόνον· τοιαῦται δὲ εἶναι, ἐκ μὲν τῶν ὀνομάτων, τις, τι,
καθ' ὅλας τὰς πτώσεις· καὶ του, τω, τον, τῶν, τοις, τοὺς, ἀντὶ ὁ-
ρίζου ἀντωνυμίας λαμβανόμενα· ἐκ δὲ τῶν ῥημάτων οἱ ἐνεσῶτες
τοῦ εἰμι καὶ φημι, καθ' ὅλους τοὺς ἀριθμούς, πλὴν τῶν ἐνικῶν
δευτέρων προσώπων, εἰ καὶ φῆς· ἐκ δὲ τῶν ἀντωνυμιῶν, αἱ τρεῖς
προσωπικαὶ εἰς μόνους τοὺς ἐνικοὺς ἀριθμούς, πλὴν τῶν ὀνομα-
σικῶν· ἐγὼ, σὺ, ὅς· ἐκ δὲ τῶν συνδέσμων, τε, περ, πω, γε, καὶ
ὁ δὲ ἀντὶ προθέσεως εἰς τὰς λέξεις· πύλεμόν δε, οἶκόν δε· ἐκ δὲ τῶν
ἐπιρρημάτων· ποτε, που, ποθεν, καὶ τὸ θε εἰς τὴν λέξιν εἶθε·
μεταβιβάζουν δὲ αὐτὰ τῶν ἐαυτῶν τόνον κατὰ τοὺς ἐξῆς κανόνας.

Ὅταν ἡ πρὸ τοῦ ἐγκλινομένου λέξις εἶναι προπαροξύτονος, ἡ
προπερισπώμενος, τότε αὐτὸ μεταβιβάζει τὸν τόνον εἰς τὴν λή-
γουσαν ἐκείνης· ἀνθρωπός τις, ἀνθρωποί εἰσι, ποῖός τις, ποῖός πο-
τε, δηλός ἐστι, δηλόν σε ποιεῖ, οἶκός μου, οἶκός του, συγκάτοι-
κός των, γλῶσσα μης, χεῖρές μας

Ὅταν ἡ πρὸ τοῦ ἐγκλινομένου προηγουμένη λέξις εἶναι παρο-
ξύτονος, τότε τὰ μὲν μονσύλλαβα ἐγκλινόμενα μένουν ἀτόνιστα,
τὰ δὲ δισύλλαβα τονίζονται· λόγος τις, λόγος μου, κόπος των,
λόγος ἐστὶ, φίλοι εἰσὶ.

Ὅταν ἡ πρὸ τοῦ ἐγκλινομένου λέξις εἶναι ὀξύτονος, ἡ περι-
σπώμενος, τότε ὁ αὐτὸς τονισμὸς ἀρκεῖ καὶ διὰ τὸ ἐγκλινόμενον,
εἴτε μονσύλλαβον εἴτε δυσύλλαβον· ἰατρός τις, ἰατρός ἐστι, πα-
τρικά μου, ἀρκεῖ μοι, ἡμεῖς ἐσμεν, πολλοὶ φασι.

Ὅταν εἶναι πολλὰ ἐγκλινόμενα κατὰ σειρὰν, τότε καθὲν με-
ταβιβάζει τὸν τόνον του εἰς τὸ προηγούμενον, καὶ οὕτω μένει τὸ
τελευταῖον ἀτόνιστον· εἴπερ τις, ἀνὴρ τίς μοί φησι.

Όταν τοῦ ἐγκλινομένου προηγήται κανὲν τῶν μορίων, τὰ δοῖα πνευματίζονται μόνον, τότε αὐτὸ προσλαμβάνει καὶ τόνον χάριν τοῦ ἐγκλινομένου· εἴθε, εἴστε, εἴστινα, ἔντινι, ἔκτινος, ἔκτε, εἴτις, εἴπου, εἴποτε, οὔτις, οὔπω, οὔποτε, ὥσπερ, ὥσε, ὥς φασι.

Όταν λέξις ὀξυτονουμένη θλίβεται δι' ἀποσρόφου, τότε ἡ ὀξεῖα μετατίθεται εἰς τὴν παραλήγουσαν· πόλλ' ἐμόγησα.

Τὸ ἐς' κατ' ἀρχὰς τοῦ λόγου γίνεται ἐσι· ἔτι καὶ μὲ τὰ ἐξῆς μόρια· τουτέσι, οὐκ ἐσι, ἀλλ' ἐσι, ἄρ' ἐσι, εἰ ἐσι, ὡς ἐσι· τὸ ἐς' λέγεται καὶ ἔνι.

Τὰ ἀναφορικά γίνονται ἀπὸ τὰ ἀνταποδοτικά των, ὅσα μὲν ἀρχίζουν ἀπὸ τ, κατ' ἀφέρεσιν τοῦ τ. ὅσα δὲ ἀρχίζουν ἀπὸ π, κατὰ πρόσληψιν τοῦ ο· οἶον, τὸς ὅς, τῇ ἡ, τὸ δ, τέσς ὅσος, τοῖος οἶος. τηλίκος ἡλίκος, τηνίκα ἡνίκα, τόφρα ὄφρα, τῆμος ἡμος, τότε ὅτε, τεῦθεν ἡ τοῦθεν ὅθεν, τὼς ὡς, ποῖος ἐποῖος, πόσος ἐπόσος, πηνίκα ὀπηνίκα, πῶς ὀπως, ποῦ ὀπου.

Όλα τὰ ἀναφορικά δασύνονται, πλὴν τοῦ ὄφρα, ἡμος.

Τὸ ὅτι, εἰ, ἐάν (ἡ ἄν ἡ ἦν) ἔνι, μόνον ταῦτα τὰ ἀναφορικά δὲν ἔχουν ἀνταποδοτικά.

Τὰ ἀναφορικά, ὅταν σημαίνουν ἀοριστίαν, σχηματίζονται καὶ οὔτο· ὅςισσυν, ὅςτισδῆποτε, ὅςισδηποτοῦν, ὅποιισσυν, ὅποιισδηποτοῦν, ὅπωςσυν, ὅπωςδηποτοῦν· τὸ δὲ ὅς τις σχηματίζεται καὶ οὔτω ἐπὶ τῶν δύο πλαγίων· οὔτινος, καὶ ὅττω, ὥτινι καὶ ὅττω, ὦντινων καὶ ὅτων, εἴτισι καὶ ὅτοις· τὸ δὲ ἄτινα λέγεται καὶ ἄττα, τὸ δὲ τίνα καὶ ἄττα, τὸ δὲ τινὸς, τινί, λέγεται καὶ του, τῷ ἡκουσά του, ἔδωκά τῷ, ἀλλ' ἄττα.

Τὰ εἰς ου — Ἐπιρρήματα εἶναι γενικαὶ παλαιῶν ὀνομάτων, διό καὶ περισπῶνται· πανταχοῦ, παντοῦ, τηλοῦ, ἀγχοῦ, ὁμοῦ, ποῦ, ἐνιαχοῦ.

Τὰ εἰς οι — Ἐπιρρήματα εἶναι δοτικαὶ ἀρσενικαὶ παλαιῶν ὀνομάτων, διό καὶ περισπῶνται· φαληροῖ, σφιττοῖ, πεδοῖ, ποῖ, οἴκοι, ὅποι.

Τὰ εἰς αν — Ἐπιρρήματα εἶναι αἰτιατικά παλαιαί λίαν, ἄγαν, μάτην, ἄκμην, χάριν, δίκην.

Τὰ εἰς αι — Ἐπιρρήματα καταλήγουν αι· αἶ, πάλαι, βαβαί, χαμαί, οὐαί, ἄτταται, ναί, παπαί, πλὴν τοῦ ποτὲ, πότε, τέτε, ὅτε, ἄλλοτε, πάντοτε, ἔ, ἔ.

Τὰ εἰς τι — Ἐπιρρήματα παραγόμε· ἀπὸ τοῦ γ'. πρόσωπ· τοῦ παθητ· παρακ· καταλήγουν ιβραχύ· ἑλληνισί, ἀνιδρωτί, ἀμαχητί, ἀνεμωτί, ἀμυσι, νεωσί.

Τὰ δοτικοφανῆ ἐπιρρήματα λεγόμενα, καταλήγουν ει βαρύτονον· αὐτοφει, αὐτοβοει, παμψηφει, ἀμαχει, ἀμοχθει, ἀμισθει, ἀποινει, πανσικει· σημειωτ· καὶ τὸ οἶ, εὐοῖ, αἰδοῖ, ὅττοτοῖ, ὦη, μεταξὺ, μαζύ - η - ι.

Τὰ εἰς οθεν — Ἐπιρρήματα, παραγόμε· ἐκ τῆς γενικῆς ου καὶ ος παραλήγουν ο· ἄλλοθεν, πανταχόθεν· ἔξαιρ. τὰ ἐκ τοῦ ἄνω, κάτω, ἔσω, ἔξω, πόρρω, πρόσω, κύκλω, κύκλωθεν, ἄνωθεν, κτλ.

Τὰ εἰς ω — Ἐπιρρήματα καταλήγουν ω· ἄνω, κάτω· πλὴν τοῦ ἄπο, δεῦρο.

Τὰ εἰς ἦδον — Ἐπιρρήματα παραλήγουν η· βαθμηδόν, ποταμηδόν, κρουνηδόν, κοσκινηδόν· ἔξαιρ. τα ἐκ τῶν υς· βοτρυδόν, ἐγγελυδόν.

Τὸ ου — Ἐπομένης μὲν λέξεως δασυν. γίνεται ουχ· οὐχ ἔξω· φιλουμένης δὲ γίνεται ουκ· οὐκ ἔχω. συμφώνου δὲ, μόνον· οὐ δύναμαι. εἰς δὲ τὸ τέλος τῆς περιόδου προσλαμβάνει καὶ τόνον· ἐγὼ μὲν οὐ· ἢ γίνεται οὐχί.

Πάν ῥημα μακροκατάληκτον περισπᾶται. ποιῶ, ποιεῖς, τυπῶ, τυπῆς, ἐλθεῖν. πλὴν τοῦ χρῆ καὶ φῆς.

Τὸ α, ας, αν, ι, τῶν ῥημάτων εἶναι βραχύ· ἀφῆκα, ἀφῆκας, ἀφῆκαν, ἀφιάσι.

Τὸ ι καὶ ε ἐφέλκουν ἢ ἐπομένου φωνήεντος· τύπτουσιν ἐκόντες, ἔτυψεν ἐκόν.

Τὸ ι καὶ υ τὸ παραλήγον τῶν ῥημάτων εἶναι μακρόν· φύω

φῶς φῶμα φῶσις φῶτρον, θύω θῦον θῦμα θῦμος, τίω τίμος, χίω χῦμα χυμός. δηλ. φυλάττουν τὸ μακρὸν καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν παράγωγα καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν συγκριτικ. καὶ ὑπερθετικ, προθυμότερος, εὐχνημότερος, ἐντιμότερος.

Τὰ εἰς λω ῥήματ. παραλ. δύο λλ, ἐπὶ ἐνεσῶτος καὶ παρατατικοῦ· βάλλω, ὅλλω, μέλλω, σέλλω, πλῆν τοῦ βούλω, θέλω, μέλω, πέλω.

Τὰ δευτέρω πρόσωπ. τῶν παθητικ. ἐνεσῶτων καὶ μελλόντων γράφονται διὰ τοῦ η· ποιῇ, ποιήσῃ, βοήσῃ, χρέσῃ, τύψῃ· ἐξαιρ. τὸ βοῶμαι βοᾷ, χρυσοῦμαι χρυσοῖ, βούλει, ὄψι, οἶει· παρὰ δὲ ποιηταῖς εὐρίσκονται καὶ ὅλα μὲ εἰ.

Τὰ εἰς εω — Παραλῆγουν ἡ εἰς τὸν μέλλοντα καὶ τοὺς παρωχημένους· ποιήσω πεποιήμαι· ὅθεν καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ῥηματικά· ποίημα, ποίησις, ποιητής.

Τὰ εἰς αω — Παραλῆγ. ἡ εἰς τὸν μέλλοντα καὶ παρωχημένους· νικήσω, νενίκημαι· ὅθεν καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ῥηματ. νίκημα, νίκησις, νικητής.

Τὰ εἰς οω — Παραλ. ω εἰς τὸν μέλλοντα καὶ τοὺς παρωχημένους· χρυσώσω κεχύσωμαι, ὅθεν καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ῥηματικά· χρύσωμα, χρύσωσις, χρυσωτός.

Κανόνες

καθ' οὗς γίνεται ἡ σύνθεσις καὶ παραγωγή.

ἡ σύνθεσις.

Τὸ ἀρκτικὸν α, καὶ ε, — Ὅταν μεταβάλλωνται ἐν τῇ συνθέσει, ἢ μεταβολῇ των γίνεται εἰς η, ἀγὸς σριτηγὸς ὁδηγὸς, ἀκεστός ἀνήκετος, ἄκοος, ὑπήκοος, ἐλασις, ξενηλασία, λεηλασία, ἐλάτης κοπηλάτης σρατηλάτης, ἄγυρις πανήγυρις ὁμήγυρις, ἐγέρτης, δημηγέρτης, ἄγορος συνήγορος δημηγόρος.

Τὸ κλητικὸν ο; — Μεταβάλλεται ἐν τῇ συνθεσει εἰς ι· βραχύ·

ἀρχός, ἀρχιτέκτων, ἀρχιμάγειρος, ἀρχιευνούχος, ἀρχός, ἀρχιμόλος
ἀρχίτοκος, κάλλος ἢ καλὸς καλλίμαχος καλλίνικος, ὕψος ἢ ὕψος
ὕψιτος, ὑψίζυγος.

Τὸ κλητικὸν ος. ὅταν εἶναι γενικῇ, ἀποβάλλει μόνον τὸ σ,
ἐάν ἐν τῇ συνθέσει ἢ συγκειμένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ σύμφωνον-
φυσιολόγος (φύσιος - λόγος), φρασιολόγος, ἐλπιδοκόπος, αἰγό-
κερως, παιδοκτόποιος.

Ὅταν δὲ ἡ συγκειμένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνῆεν, τότε ἀπο-
βάλλεται ὅλον τὸ ος, πυράγρα (πυρὸς - ἄγρα), ταξιάρχης,
πολιάρχης, λιμενάρχης, τελέαρχος.

Τὸ ος τῶν οὐδετέρων, λεκτικὸν μένον ἐν τῇ συνθέσει, μετα-
βάλλεται εἰς ης, ὡς εἴρηται σθένος δημοσθένης ἀσθενής, ὄφελος
ἐπωφελής, δάος ἀδαής, ἄρκος αὐτάρχης, ἔρκος εὐερκής, ἔρος
τριήρης, αὖχος κενεαυχής, ἄχος βαρυαχής, μένος ζαμενής, εἶκος
ἐπεικῆς μενοεικῆς, κῆδος ἀκηδῆς ληθικηδῆς κ. τ. λ.

Τὸ ου καὶ ὦν — Τῆς γενικῆς ἀπομνήσκει ὁ ἐν τῇ συνθέσει,
ὅταν ἡ συγκειμένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ σύμφωνον τυροκλόπος (τυ-
ροῦ ἢ τυρῶν - κλόπος) ἀρτοδότης, χαρτοπαίκτης, δοξοκόπος βρο-
τολοιγός, τυραννοκτόνος, συκοφάντης, ζωογράφος, θεόπεμπτος,
οὐρανόθεν, πάντοθεν.

Ὅταν δὲ ἡ συγκειμένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνῆεν, τότε ἀπο-
βάλλεται ὅλον τοῦ ου καὶ ὦν. στρατηγός, δημιουργός (στρατοῦ - ἄ-
γός, δημίων - ἔργός), χορηγός, στρατηλάτης, ὀνηλάτης, μου-
σηγέτης, ὁ πλαρχηγός, φορτηγός, σιταγωγός, σιτώνης, τελώνης
πλὴν τῶν συγκειμένων ἐκ τοῦ εἶδος θυμοειδῆς, θεοεικέλος, χρυ-
σοῦφαντος, καὶ εἴτι ἄλλο.

Ὁ δὲ αὐτὸς κανὼν φυλάττεται, καὶ ὅταν ἡ τῶν λέξεων σύν-
θεσις γίνεται ἀνάστροφ. ἐπείρανδος, ἀπειρόγαμος, (ἄπειρος - ἄν -
δρὸς - γάμου).

Τὸ ας καὶ ης — Τῆς γενικῆς, ἀποβάλλει τὸ σ ἐν τῇ συνθέ-
σει, ὅταν ἡ συγκειμένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ σύμφωνον ἀγορανόμος,
ζωηρόρος (ἀγορᾶς - νόμος, ζωῆς - πόρος).

Κατὰ δὴ τοῦτο ἔπρεπεν ὀρθότερον, καὶ ζωηφόρος παρὰ ζωοφόρος, θαλασσιπύρος, παρὰ θαλασσοπύρος, ζωηδέχος, παρὰ ζωοδέχος, ὑγειανόμος παρὰ ὑγιονόμος, καὶ ἀνάπαλιν, ψηφοφόρος ἔχι ψηφηφόρος, ἑφεφοφόρος ὅχι ἑφεηφόρος· ἀλλ' ὅμως εἰς τὴν σύνθεσιν θηρεύεται ἐνίοτε μᾶλλον τὸ εὐφωνον, παρὰ τὸ λίαν ἀκριβέσιον, καὶ ἄσυνόμος ἀντὶ ἄσυνονόμος, θεόδοτος (θεόδοτος), φαεσίμβροτος (φαεσι)· φαεσφόρος (φαεσφ) καὶ σακεσφύρος, καὶ τελοςφόρος, συβότης (συοβ)· αἰπύλος (αἰγοπόλ).

Ὅταν δὲ ἡ συγκειμένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνῆεν, τότε τὸ ας καὶ ἡς ἀποβάλλεται ὅλον· ἀγγελάρχης (ἀγγέλῃς-ἀρχῆς), μοίραρχος, θεωρὸς (θέας-ῶρος), θυρωρὸς, φυτωρὸς, κωπιλάτης, εὐνοῦχος (εὐνῆς-ῶχος) ἀρχηγὸς (ἀρχῆς-ἀγὸς), δικηγόρος.

Τὸ η — Τῆς δοτικῆς σώζεται ἐν τῇ συνθέσει, ὅταν ἡ συγκειμένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ σύμφωνον· αἰχμητρωτός· ὅταν δὲ ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνῆεν, ἀποβάλλεται, αἰχμάλωτος.

Τὸ ι — Τῆς δοτικῆς σώζεται ἐν τῇ συνθέσει. ἀλίπλιος, ἀλίπλαγκτος, δακρυσίσακτος, πασίγνωστος, πασιφανής, δορικτήτωρ, δοριάλωτος, ἀρειμανής, ἀρεϊκάτοχος.

Τὸ ω — Τῆς γενικῆς τῶν εἰς ὡς σώζεται πάντοτε ἐν τῇ συνθέσει. γέως γέω γεωργὸς γεωμόμος, λεὼς λεῶ λεωργὸς λεωφόρος· καὶ ἡ ὡς γενικ. τοῦ κρέας. κρεωπώλης, κρεώφυλος.

Τὸ οχος — Ἐν τῇ συνθέσει μεταβάλλεται εἰς ου, λυχνοῦχος (λύχνου-ῶχος) εὐνοῦχος, σκηπτοῦχος, πολιοῦχος, πλὴν τοῦ ἡνίοχος, γαιήοχος, αἰγίοχος.

Τὸ δὲ ἀγέρωχος φαίνεται σύνθετον ἐκ τοῦ ῥῶχος καὶ τοῦ ἄγῃ ἄγην, ἥγουν ὁ λίαν χαυρίζων τοὺς ὀδόντας, ἢ γεράσχος κατὰ τινος. Τὸ δὲ εὐῶχος φαίνεται ἐκ τοῦ εὐοῖ καὶ ὅχος· εἰς δὲ τὴν μετὰ προθέσεων σύνθεσιν σώζεται τὸ ο· πάροχος, κάτοχος, ἔνοχος.

Τὸ ἀρχός, ὅταν ἐν τῇ συνθέσει εἶναι κατόπιν, σχηματίζει ἐνόματα πρωτόκλιτα καὶ τριτόκλιτα· στρατάρχης καὶ στραταρχος, μονάρχης καὶ μόναρχος, νομάρχης καὶ νόμαρχος, ταξιάρχης

καὶ ταξίαρχος· ὁμοίως καὶ τὸ δίκος· ἐκδικος, πρόδικος, εἰρινodίκης, πρωτοδίκης.

Τὰ ἐκ τοῦ γαῖα καὶ γέα, τὸ μὲν γαιήοχος, εὐννοσίγαιος, μεσόγαιος, ἀνώγαιον, κατώγαιον, γαιόμηλα, γαιούχος, εἶναι ἐκ τοῦ γαῖα.

Τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τοῦ γέα· γεωργός, εὐγέως, γεώδης, γεηρός, γεωμόρος, γήϊνος, ἐπίγειος, μεσόγειος.

Τὸ ἐργός καὶ ὀργός — ἐν τῇ συνθέσει γίνεται οὐρ ἢ ὠρ· παντοεργός, πανοῦργος, χειροῦργος, ραδιοῦργος, δημιουργός, κακοῦργος, ἀλουεργός, γεωργός, λεωργός.

Τὸ καλός, — ὅταν μὲν ἐν τῇ συνθέσει καὶ παραγωγῇ προηγῇται, διπλασιάζει τὸ λ, ὥσάν τὸ κάλλος· καλλίων, καλλίας, καλλίνικος, καλλίμαχος, καλλέργης, κάλλαισχος.

Ὅταν δὲ ἔπεται ἐν τῇ συνθέσει, τότε μὲ ἐν λ· φιλόκαλος, πάγκαλος.

Αἱ δὲ νεότεραι συνθέσεις γίνονται καὶ κατὰ φωνὴν ἐκ τοῦ καλός· καλόφωνος, καλόμοιρος, καλότυχος.

Τὸ αἷμα εἶχεν σύσειχον τὸ αἷμος καὶ αἵμων, ὅθεν καὶ αἱ συνθέσεις· ὁμαιμος, ὁμαίμων, αἰμοδόρος, αἱματοσάτης, αἱματήρδς αἱματώδης, αἱματόω, αἱμάσσω.

Τὸ ὕδωρ — ἐπρόφεροτο καὶ ὕδας καὶ ὕδρος, ὅθεν καὶ αἱ συνθέσεις καὶ παραγωγὰι· ὕδατόρρειτος, ὕδαρδς, ἐνυδρος, ὕδροπότης ὕδρορρόας, ὕδρηλός.

Αἱ συνθέσεις ἐκ τῶν εἰς ἡ ἐτεροκλίτων καὶ ἐκ τοῦ ἀνὴρ γίνονται εἰς ὠρ· πατὴρ ἁπάτωρ, ἀμήτωρ, γαστήρ κοιλογάστωρ, ἀνὴρ, λευκάνωρ, ἀγῆνωρ, ῥηξῆνωρ, ὑπερήνωρ.

Ἡ οὐς — Γενικὴ τοῦ χρέος καὶ ὅρος γίνεται ὦ ἐν τῇ συνθέσει· χρεωκόπος, χρεωλύτης (χρέους - λύτης) χρεωφειλέτης, ὀρωπέδιον (ὅρους - πεδίον) ἀξιόχρεως (ἄξιος - χρέους).

Τὸ ἥμισυ ἐν τῇ συνθέσει ἀποκόπτει τὸ συ· ἡμιθανής, ἡμίγυμνος, ἡμιδεής.

Τὰ σύνθετα ὀνόματα πάσχουν πολλάκις καὶ ἔλλειψιν προθέσεων· λιθόστριτος (ἐκ λίθων—στρωτός) φυσιολόγος (περὶ φύσιος

—λόγος) λαότροφος, πατρόκτονος (ὑπὸ λαοῦ, ὑπὸ πατρὸς) θεόπεμπτος, θεόσδοτος (ὑπὸ θεοῦ πεμπτός — δοτός), δημοπράτης, δημοσθένης (παρὰ τῷ δήμῳ — πράτης — σθένων.)

Αἱ συνθέσεις αἱ ἐκ τῶν περιττοσυλλάβων, γίνονται πάλιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τύπον περιττοσύλλαβον· εὐελπὶς, ἄπολις, ἀπάτωρ, λαοδάμας, αὐτόχειρ· γίνονται δὲ καὶ ἐκ τῆς γενικῆς εἰς τύπον ἰσοσύλλαβον· πρέχειρος, ἐπίχειρα, ἀσώματος, ἀχρήματος, πολυόμματα, ἐξαπτέρυγα, ἀγχίαλος, ἀνανδρος.

Τὸ τηλε — Ὄταν μὲν ἐν τῇ συνθέσει ἡ συγκειμένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ σύμφωνον, σῶζει τὸ ε· τηλεγράφος, τηλεφανῆς, τηλεβόλος, τηλέμαχος, τηλεσκοπῖον.

Ὄταν δὲ ἡ συγκειμένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνῆεν, ἀποβάλλει τὸ ε· τηλαυγής, τηλωπός. Τὸ δὲ τυλύγετος, σύνθετον ἐκ τῆς γενικῆς τηλοῦ, ἔγινε τηλούγετος, εἴτα ἐξεβλήθη τὸ ο δι' εὐφωνίαν.

Τὸ δις, τρις — Τὸ μὲν δις ἀποβάλλει πάντοτε τὸ σ ἐν τῇ συνθέσει· δίλογον, δίμητον, διάρμα, δίαυλος, δίλημμα, τὸ δὲ τρις πότε καὶ πότε· τρίμηνον, τρίκροτον, τρίγλωσσον, τρισμέγιστος, σρισμακάριος, τρισκατάρατος, τριώροφος, τρισάθλιος, τρισόλβιος.

Τὸ σερητικὸν α — Ὄταν ἡ συγκειμένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνῆεν, προσλαμβάνει ν, ἀνάξιος, ἀνόμιος, ἀνίσχυρος, ἀνίπαρκτος· ἕξαιρ. τὸ ἄελπτος, ἄοπλος, ἄαπτος, καὶ εἴτι ἄλλο.

Τὸ σεριτικ· καὶ ἐπιτατικ· νη, ὅταν μὲν συντίθεται μὲ σύμφωνον, προφέρεται νη ἢ νε· νήδυμος, νηπενθής, νέκυς, νεκρός· ὅταν δὲ μὲ φωνῆεν, ἀποβάλλει τὸ η· νηλεής, νημερτής, νήσης, (νῆ - ἔλεος, νῆ - ἄμαρ. νῆ - ἥσης).

Τὸ α καὶ η — Τῆς ὀνομαστικῆς ἐπόμενα ἐν τῇ συνθέσει, μεταβάλλονται εἰς ο· θύρα ἄθυρος, μουσα εὔμουσος, σῆμα ἐπίσημος, σῶμα μικρόσωμος, τιμὴ ἀτιμος, δίκη ἀδίκος, φήμη, εὐφημος.

Ἐμοὶ δὲ φαίνεται ὅτι τὰ τοιαῦτα εἶναι σύνθετα ἀπὸ σύσει· χχ ἄρσενικά ἢ θηλυκά εἰς ος, τὰ ὅποια ἔπαυσαν ἀπὸ τινος καιροῦ νὰ προφέρωνται, ἢ ἐπροφέροντο ἀλλοῦ οὕτως, καὶ ἄλλοῦ οὕ-

τως· καὶ καθὼς ὑπάρχουν ἀκόμη σίτσιχα ταυτοσήμαντα· πέτρες πέπτρα, χῶρος χώρα, ψῶρος ψώρα, μύλος μύλη, μύτος μύτη, κῶλος κωλή, σύρος σύρα, κέως κέα, νεμός νομή, δρόμος δρομή, πόρδος πορδή, δεῖμος δεῖμα, καὶ μυρία ὅσα ἄλλα· οὕτως ἐνδέχεται νὰ ὑπῆρχον καὶ θῆρος, θύρος, λύρος, μοῦσος, γλῶσσος, θάλασσος, τιμός, γνῶμος, σῆμος, ζόμος (ὁ καὶ ζόμας τὰ νῦν), σῶμος, γέως, μοῖρος, πεῖρος, κτλ. ἐκ τῶν ὁποίων ἐγιναν αἱ ἀνωτέρω καὶ αἱ ἐφεξῆς συνθέσεις καὶ παραγωγαί· θαλασσομάχος, θαλάσσιος, γλωσσοκόπος, ἔμπειρος, ἄμοιρος, εὐγέως, ἐπίγειος, γεώδης, ἄζομος, μουσικὸς, λυρικὸς, θύριον, κτλ.

Τεκμήριον δὲ τῆς δοκίσεως ταύτης εἶναι καὶ αἱ νεώτεροι ταυτόσημοι συζυγαί τῶν ὑπερκοριστικῶν· ζέμαρος ζομάρα, πίδαρος ποδάρα, κοίλαρος κοιλάρα, κέφαλος κεφάλα, κτλ.

Γίνονται δὲ καὶ συνθέσεις ὀνομασικῆς μὲ ὀνομασικὴν· θρασύμαχος (θρασύς - μάχος) βαθύπλουτος, ὀξύθυμος, ὀξυβελῆς, ἀρχιτέκτων (ἀρχὸς - τέκτων) ἄνθρωπος (ἄναθρος-ὁπὸς) κιτρινωπὸς, μεγαλόφθαλμος.

Γίνονται δὲ καὶ ὀνομας. μὲ γενικὴν· ἀπειρόγαμος, ἀξιοχρεως.

Γίνονται δὲ καὶ δοτικῆς μὲ ὀνομασικὴν· αὐτάρεσκος (ἐαυτῷ - ἄρεσκος) δημοσθένης, αὐτάρχης, δημοπράτης.

Γίνονται δὲ καὶ αἰτιατικῆς μὲ ὀνομασικὴν· πτερυγωνκὺς (πτέρυγα - ὠκὺς) μεγασθένης, πυρπνός.

Γίνονται δὲ καὶ ῥημάτων μὲ ὀνομασικὴν· φιλόκαλος, χαιρέκακος, ζρεψίδικος· ἀλλὰ περὶ τούτων λέγουμεν κανονικώτερον ἐφεξῆς.

Τὸ ω — Τῶν περισπωμένων ῥημάτων ἀπομνήσκει ὁ ἐν τῇ συνθέσει· φιλόκαλος, μισοπόνηρος, μετροκουλούρης· ἐπομένου δὲ φωνήεντος ἀποβάλλεται τὸ ο ἢ ω· φιλήδονος, φίλαρχος, φιλαίτιος.

Τὸ ω — Τῶν βαρυτόνων ῥημάτων μεταβάλλεται εἰς ε ἐν τῇ συνθέσει· ἐχέφρων, ἐχέτλιος ἢ σχέτλιος, ἐχέμυθος, φερέπονος, χαιρέκακος, φερέσιχος, φερέσθιος, μενεπτόλεμος, μενεχάρμης, ἀγέ-

στρατος, ἐλέπτολις, ἀρχέκακος, ἀρχέλαος, ἀγελείη· οὐρίσκονται ὅμως καὶ φυγόδικος ἀντὶ φογέδικος, λειπόνεως, ἐθελόπονος, κτλ.

Τὸ ω — Τοῦ μέλλοντος μεταβάλλεται ζεῖς ἰ ἐν τῇ συνθέσει· ἀνεξίθρηκος, ἀνεξίκακος, μνησίκακος, ὠλεσίοικος, ἀλεξίκακος, ρυπίπολις, ἐρεψίτειχος, τελεσίδικος, ταλασίφρων, τλησικάρδιος, λυσίπονος, λυσιμελής, στρεψίδικος, ἀγησίλαος, θελξικάρδιος, τερψιθέα, τελεσιουργός, χαρίλαος· ὅταν δὲ ἀκολουθῇ φωνῇεν, ἀποβάλλεται τὸ ἰ ἢ ω· παυσανίας, λυσανίας, μνήσαρχος, ἀλέξανδρος, ἀναρπαξάνδρα, κλειψύδρα, ῥιψύδρα.

Παρατηρητέον δὲ, ὅτι αἱ ἐκ τῶν μελλόντων αὗται συνθέσεις ἔχουν χρονικὴν δύναμιν ἐνεσῶσαν, ὡς νὰ ἦσαν συνθέσεις ἐξ ἐνεσῶτων· καὶ γίνονται τότε μόνον, ὅποτε οἱ μέλλοντες εἶναι πρὸς σύνθεσιν εὐφωνότεροι· οἷον, τὸ στρεψίδικος εἶναι ταυτοδύναμον μὲ τὸ στρεφέδικος, πλὴν εὐφωνότερον ἐκεῖνο τούτου· ὁμοίως καὶ τὸ τερψίθυμος τοῦ τερπέθυμος, καὶ τὸ ταραξίπολις τοῦ ταραχέπολις, κτλ. τὸυναντίον δὲ, τὸ ἐχέφρων, ἐχέμυθος, σχέτλιος, ἀρχέστρατος, κτλ. αὗται αἱ ἐκ τῶν ἐνεσῶτων συνθέσεις εἶναι εὐφωνότεροι παρὰ ἐὰν ἦσαν ἐκ τῶν μελλόντων· ἐξίφρων ἐξίμυθος, σχησίτλιος· ἀρξίστρατος· εὐρίσκεται δὲ καὶ λαθίφιλος, λαθικηδής, ἡγουν σύνθεσις ἐξ ἐνεσῶτος ὡσὰν ἐκ μέλλοντος.

Ἡ Παραγωγή

Τὸ ληκτικὸν ὅς μεταβάλλεται ἐν τῇ παραγωγῇ εἰς ἰ βραχὺ, ὡς εἴρηται· ἀρχὸς ἀρχίας ἀρχιτέκτων, ἀγχὸς ἀγχίνους ἀγχίμολος, καλὸς καλλίας καλλίων, τόπος τόπιμος, νόμος νόμιμος νομίζω, τραύματος τραυματίας τραυματίζω, ἡγεμόνος ἡγεμονικὸς ἡγεμόνιος ἡγεμονία, πλάτωνος πλατωνίδης πλατωνίζω, νοὸς νόϊα εὐνοια, ὄρεος ὀρεΐτης ὀρεΐτης ὀρεΐα ἀκρώρεια, πόλιος πολιΐτης πολίτης (ἰ), πρέσβυος—βυΐτης—βύτης (ὕ), ἐλέεος ἐλεεινός, σκότεος σκοτεῖνός—τεινός, σωκράτεος—τέϊος—τειος.

Ἐξαιρ. τούτου τοῦ κανόνος τὰ εἰς οἷς καὶ οὐκ ἔστιν· μεῖζονος μεῖζονότης, εὐσχήμονος εὐσχημοσύνη.

Τὸ οὐ καὶ ὡς — Τῆς γενικῆς (ἤγουν πάλιν τὸ ο) μεταβάλλεται ἐν τῇ παραγωγῇ εἰς ἱ θραχύ· καθὰ εἴρηται· πριάμου—μίδης, φίλου φιλικὸς—λιος—λία, ἐρήμου ἐρημίτης, ξύλου ξύλινος, βασιλέως—λέϊος—λειος. οἰκευὺς οἰκέως οἰκέϊος οἰκεῖος, ἀχιλλέως—λεῖδης—λείδης, ἱερέως ἱερέϊα ἱερεία, ὠρεοῦ—ρεΐτης—ρεΐτης.

Ἐξαιρ. τούτου τοῦ κανόνος τὰ εἰς οἷς καὶ οὐκ ἔστιν· δικαίου δικαιοσύνη.

Τὸ ας — Τῆς γενικῆς ὅταν εἶναι μὴ καθαρὸν, προσλαμβάνει ἱ ἐν τῇ παραγωγῇ· ἀθήνας ἀθηναῖος, θύρας θυραῖος, ὥρας ὠραῖος, γέννας γενναῖος.

Ὅταν δὲ εἶναι καθαρὸν, μεταβάλλεται εἰς ὠ· σικελίας σικελιώτης, φθιώτης, ἀμβρακιώτης, στρατιώτης.

Τὸ ης — Τῆς γενικῆς ἐν τῇ παραγωγῇ προσλαμβάνει ἱ, καὶ προφέρεται ὀωρικῶς· τύχης τύχας τυχαῖος, ῥώμης ῥωμαῖος, τροπῆς—παιος, βολῆς περιβόλαιον, κεφαλῆς κεφάλαιον, δέρης περιδέραιον, τονῆς περιτόναιον.

Ἐξαιρ. τούτου τοῦ κανόνος τινὰ σχηματιζόμενα οἷς ἡτης ἡ ετης· γαίας γαιήτης, αἰγίνης αἰγινήτης, φυλῆς φυλήτης ἡ φυλέτης, γένας γενήτης ἡ γενέτη.

Τὸ δὲ τεχνίτης, φυλακί·, σκηνίτης, τραπεζίτης, παράγ· ὅχι ἐκ τοῦ τέχνη, σκηνή κτ. Ἰλλ' ἐκ τοῦ τέχνου, φύλακος, σκήνου, τραπέζου, ἀπὸ τῶν ὁποί· τὰς ὀνομαστικὰς γίνονται τὰ σύνθετα· ὁμότεχνος, ὁμόσκηνος, ὁμοτράπεζος.

Τὰ συγκριτ. καὶ ὑπερθετ· ὡς ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν φαίνονται παρηγόμενα ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς· καθότι τὸ δικαιοτέρος ἀναλύεται εἰς τὸ μᾶλλον δίκαιος· καὶ τὸ δικαιοτάτος εἰς τὸ λίαν δίκαιος.

Τὰ εἰς ἰμος — Ἀπὸ τὰ εἰς ὅς· τίπιμος, νόμιμος, λόγιμος, πόριμος, γόνιμος, ὠριμος· καὶ τὰ εἰς σιμος ἀπὸ τὰ εἰς σις, χρήσι-

μος, θάσιμος, ἐπιλήψιμος, φύξιμος· οὗτοι οἱ τύποι καὶ ἄλλοι τινὲς ὡς ἐκ τῆς ἀναλύσεώς των, εἶναι δυσέκμαρτοι, πόθεν παράγονται, ἢ ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς, ἢ τῆς γενικῆς, ἢ τῆς δοτικῆς, ἢ τῆς αἰτιατικῆς.

Πηγαὶ Παραγωγῆς.

Λέξεις πρωτοσχημάτιστοι πάσης γλώττης εἶναι, αἱ λεγόμεναι πεπονημέναι ἢ μιμηταί· εἶναι δὲ αὗται αἱ φυσικαὶ ἐνέργειαι τῶν ζοιχείων καὶ σωμάτων καὶ ζώων, παρισπασμένοι διὰ φωνῶν ἐνάρθρων κατὰ μίμησιν· οἶον, βρόντος, βρόμος, πάταγος, δοῦπος, κτύπος, κρότος, βόμβος, θροῦς, ῥόχθος, ῥόπαλον, κρόταλον, τύμπανον, κύμβαλον, λῆρος, φλύαρος, φλοῖσθος, ῥοῖθος, ῥοῦς, ψίθυρος, θρύλλος, σχάζω καὶ σκάζω, κλάω καὶ φλάω καὶ θλάω, θραύω καὶ τραύω, τρυπῶ, σχίζω, μύττω καὶ μουθουνίζω, μίζω καὶ βυζάνω, πωπύζω, πυπυλίζω, λίζω, μηκάζω, ἐγγάζω, καὶ ὀγγαρίζω, μυκῶμαι καὶ μουγγρίζω, τρίζω καὶ τζυρίζω, βληχῶμαι καὶ βελάζω, κλαγγάζω καὶ κλάζω καὶ κράζω καὶ κρώζω, κοῦζω, φρυάττω καὶ φριμάσσω, τουρτουρίζω, τρέμω, πταρνίζομαι, παφλάζω, καὶ κοχλάζω, βράζω, ζέω, τερετίζω, πέρδω, πιτυλῶ, κορκορυγίζω καὶ γουργουρίζω, γαυγίζω, μурμουρίζω, βαύζω καὶ γαυίζω, τραντάζω, σφιδάζω καὶ σπαράζω, καὶ σφιδάζω, σφύζω, σίζω, σίζω, σφυρίζω, καὶ συρίζω, καγχάζω καὶ χαχανίζω, ἐρεύγομαι καὶ ῥεύγομαι, βουβουνίζω, βρέχει, χάσκω, ἄχω, ὄχθω, ἔχθω, ταράζω, τρέχω, κτλ.

Τῶν δὲ πηγαίων λέξεων πηγαὶ κυριώτεραι εἶναι αἱ ἑξῆς.

Πρώτη πηγὴ παραγωγῆς εἶναι ἡ γενικὴ· ἐξ αὐτῆς παράγονται.

Α'. Οἱ τύποι τῶν πατρωνυμικῶν εἰς ἰδης, εἰδης, οἰδης, κατὰ μεταβολὴν τῆς ληγοῦσης εἰς ι βραχύ, ὡς εἴρηται· ἐξαιρὸν μόνον τὰ εἰς αδης, σχηματισθέντα διὰ τοῦ α πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κωτακισμού· αἰνεῖδης, ἀντωνιδης.

Β'. Τὰ θηλυκὰ ὡς οὐσιαστικά ια, εια, οια, κατὰ τὴν αὐτὴν μεταβολὴν ὡς εἴρηται.

Γ'. Τὰ κτητικά καὶ μετουσιασικά, ικος, εις, ιος, οιος, ως, ινος, εινος, κατὰ τὴν αὐτὴν μεταβολὴν ὡς εἴρηται.

Εξαιροῦνται τὰ εἰς ακος κτητικά, σχηματισθέντα διὰ τοῦ α πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ἰωτατισμοῦ· κυριῖκος, δαρεῖϊκος.

Δ'. Τὰ εἰς ἰον καὶ ἰσκος — Ὑποκοριστικά, κατὰ τὴν αὐτὴν μεταβολὴν.

Ε'. Τὰ εἰς εἰον — Οὐδέτερα περιεκτικά τε καὶ ὀργανικά ἀπὸ τὰ εἰς εως καὶ τὰ ος οὐδέτερα, κατὰ τὴν αὐτὴν μεταβολὴν.

Ζ'. Τὰ εἰς ἥριον — Οὐδέτερα περιεκτικά τε καὶ ὀργανικά, κατὰ τὴν αὐτὴν μεταβολὴν.

Ζ. Τὰ εἰς ἰτης — Παρώνυμα· ἐρημίτης, πολίτης, πρεσβύτης, ὀρείτης, ζυγίτης, ζευγείτης τὸ καὶ ζευγίτης, κατὰ τὴν αὐτὴν μεταβολὴν.

Η'. Τὰ εἰς τιας — Ὀχηματικά· τραυματίας, σιγματίας, ἐγκληματίας, κτηματίας, κατὰ τὴν αὐτὴν μεταβολὴν.

Θ'. Τὰ εἰς οσυνη — Δικαιοσύνη, εἴγνωμοσύνη, καλλονή, χαρμονή (κατὰ συγκοπὴν τοῦ καλλοσύνη, χαρμοσύνη). παράγονται δὲ ταῦτα κατὰ τὴν ἀνωτέραν ῥηθεῖσαν μεταβολὴν εἰς τὸ Κεφάλαιον Παραγωγῇ.

Ι'. Τὰ εἰς οτης — ἀφηρημένα οὐσιαστικά· νεότης, θεότης, ἀνθρωπότης, κατὰ τὴν ἀνωτέρω ῥηθεῖσαν μεταβολὴν.

ΙΑ'. Τὰ εἰς ωτης — Κτητικοτοπικά καὶ ταγματικά· ἡπείρωτης, σικελιώτης, σρατιώτης, διχσώτης, κατὰ τὴν ἀνωτέρω ῥηθεῖσαν μεταβολὴν.

ΙΒ'. Τὰ εἰς αιος — Κτητικά· ἀρχαῖος, ἀγελαῖος, ῥωμαῖος, δίκαιος, τρόπαιον, περιδέραιον.

ΙΓ'. Ὅσα ῥήματα παράγονται ἀπὸ τὰ εἰς μων, ἀπλῶς ἀπὸ τὰ εἰς ων, ἀπὸ τὰ εἰς τηρ, ἀπλῶς ἀπὸ τὰ περιττοσύλλαβα, ὅλα φθίνονται ὡς παραγόμενα ἐκ τῆς γενικῆς οἶον, εὐδαιμονῶ, ἀσχημονῶ, μνημονεύω, ἡγεμονεύω, σωφρονῶ, ἀλαζονεύομαι, γειτονεύω, ἐλατονοῦμι, μυκτηρίζω, χαρακτηρίζω, ἐγχειρίζω, βηματίζω, μακαρίζω, ἐπικυρώ, αἵματώ, κτλ.

Δευτέρα πηγή παραγωγῆς εἶναι ὁ βαρύτονος ἐνεσώς· ἐξ αὐτοῦ παράγονται·

Α'. Πολλὰ τῶν εἰς ὧν· αἰῶν, ἄμβων, τρίβων, ἄγων, τρυγῶν, πλαγῶν, κλύδων, σπάδων, ἀηδῶν, ἀχθηδῶν, ἀλγηδῶν, μελεδῶν, σηπεδῶν, τηκεδῶν, εἰκῶν, θέων, κλέων, πέπων, σίλπων, τέκτων, τρύφων, τυχων, κτλ.

Β'. Τὰ εἰς ὅς — Οὐσιαστικά· τρόπος, λόγος, νόμος, τροφός, βόλος, πλόκος, ὀλκός, κλόπος, τρόχος, ἰσχνός, σοῖχος, βόσκος, σρόφος, σρόμβος, κτύπος, τύπος, πόνος, γόνος, ὄχος, τόνος, χῶρος, σπόρος, πόρος, μάτος, πόλος, πόθος, κτλ.

Γ'. Τὰ σύσειχα θηλυκά· τρεπή, λογῆ, νομή, βοσκή, τροφή, βολή, πλοκή, ὀλκή, δερομή, βροχή, σροφή, γονή, ὄχη, καλύβη, ἀκαλύφη, πολλή (ἐπιπολή), ποθή, κτλ.

Δ'. Τὰ εἰς ὅς — Οὐδέτερα· λάθος, λάχος, πρᾶγος, θάλος, σφάλος, σκάφος, δάκος, θέλος, σκέλος, μέλος, χάος, ἄκος, ἦθος, εἶδος, ἡδος, χάος, ἔλκος, ἔρκος, ἄδος, κῆδος, κυδος, ἶχνος, τέλος, κλέος, δέος, θέρος, κτλ.

Εκ τούτων συντιθεμένων γίνονται τὰ εἰς ἧς συνηρημένα, καθὼς εἴρηται· ἀλαθῆς ἢ ἀληθῆς, εὐπραγῆς, αἰθαλῆς, ἡμισκαφῆς, θυμοδακῆς, ὄξυβελῆς, μακροσκελῆς, κτλ.

Ε'. Τὰ εἰς εὐς — Κοπεὺς, οἰκεὺς, γραφεὺς, τομεὺς, γονεὺς, μορφεὺς, λογεὺς, γναφεὺς, κτλ.

Εκ τούτων παρὰ γ· τὰ εἰς εἰον περιεκτικὰ καὶ ὀργανικὰ ὡς εἴρηται· γραφεῖον, λογεῖον, κτλ.

Σ'. Τὰ εἰς ἰς — Χάρις, μῆνις, κοπίς, κόπις, ἐλπίς, γραφίς, ἄγυρις, σφραγίς, ψαλίς, βολίς, προχίς, τρίχίς, πόλις.

Ζ'. Τινὰ τῶν εἰς εἰα· μήθεια, θάλεια, βοσιλεία, κολακεία.

Η'. Τὰ εἰς ας — Θυλικά· λαμπάς, δὰς, πασάς, παρπας, θυάς, φυάς, μαινάς, βολάς, τοκάς, ὀλκάς, ἰσχάς, λοιβάς, σοιβάς, πλοκάς, κοιλάς, ὀργάς, ἐμβάς, ἀποφράς, κτλ.

Θ'. Τὰ εἰς ἀνος καὶ ἀνη — Μήχανος, ὄχανος, πιθανός, ξανός,

λιχανός, μηχανή, ἐργάνη, ὄργανον, δρέπανον, τρύπανον, γλίφανον, ἱκανός, σκαπάνη, σκέπαρνον, τροφανός, τύμπανον, πλεκτάνα, ἀρτάνη, κ τ λ.

Γ'. Τὰ εἰς ὠλος — Ἀμαρτωλός, φειδωλός, εἰδωλον, εὐχωλή, τερπωλή.

ΙΑ'. Τὰ εἰς δην καὶ δον ἐπιρρήματα — ῥάδην, ῥάγδην, σχέδην, σχεδόν, φύρδην, μύγδην, σύδην, ῥύδην, χύδην, ἄρδην (ἐκ τοῦ αἶρω) ἐκτάδην, ἐάδην, σποράδην, σπάδην, σπαδόν, ἀνέδην (ἀπὸ τοῦ ἔω) συλλήδην (ἐκ τοῦ λήθω) διαρρήδην (ἐκ τοῦ ῥέω) κ τ λ.

ΙΒ'. Τὰ εἰς ετης — Εὐχέτης, ἱκέτης, οἰκέτης, εὐεργέτης, ἀρχηγέτης, ἐπαινέτης, ἐπαίτης.

ΙΓ'. Τὰ εἰς ετος — Οὐσιαστικά· κοπετός, τοκετός, πυρετός, δακετός, δεικετός· ὅθεν ἀριδείκετος.

ΙΔ'. Τὰ εἰς ονη — Περώνη, βελόνη, ἀμπεχόνη, ἀκόνη, ἀγχόνη, ποινή, ἡδονή.

ΙΕ'. Τὰ εἰς ω — Κλωθῶ, λητῶ, λαμπετῶ, εἰκῶ, αἰδῶς, πειθῶ, μιμῶ, ἡχῶ, γοργῶ, φειδῶ, λεχῶ, κλειῶ, κ. τ. λ.

Παράγονται δὲ καὶ ἐκ τοῦ μέλλοντος ὀλίγα τινά· δόξος ἔβεν εὔδοξος, ἄξος, ὅθεν ἄξιος, ἄξα, ὅθεν ἄμαξα, ἄξων, κχύσων, μύξω, ἐξῆ ἐξῆς, πλήξ βουπλήξ οἰσρέπληξ, ὄψ κύκλωψ, ἐλιξ, δράξ, σφιγξ, λυγξ, βλώψ παραβλώψ, ἐλιξ, ἐλιξός, λειψός, λείψανον, πλεξίς, ἀψίς.

Τρίτη πηγὴ παραγωγῆς εἶναι τὸ ἄ. πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ παρακ. ἔξ αὐτοῦ παράγονται.

Α'. Τὰ εἰς μων — Δαίμων, δαήμων, εἰδήμων, πράγμων, μνήμων, κτήμων, χρήμων, νοήμων, σχήμων, εὐσχήμων, ῥήμων, μεγалоρρήμων, παίγμων χαρτοπαίγμων, λειμῶν, χειμῶν, κλαυθμῶν, κευθμῶν, ἡγήμων τὸ καὶ ἡγεμῶν, κμῶν ὅθεν ἄκμων, ἀρμων, βάμων οὐρανεβάμων, κ τ λ.

Β'. Τὰ εἰς mos — σχῆμος ἀσχημος, φῆμος δύσφημος, τίμος ἀτιμος, τρόμος, θερμός, θρωσμός, νυγμός, μυγμῆς, χρωσμέδες, χρω-

ομοδ, χρησμοδ, χρισμοδ, γνωμοδ, εμπερησμοδ, νασμοδ, θυμοδ, χυμοδ, αυχμοδ, βαθμοδ, ιθμοδ, βρυγμοδ, ρωγμοδ, οχμοδ, φειμοδ, κρυμοδ, δρυμοδ, οϊμοδ (εκ του οϊω το φερω) οθεν προοϊμιον παροιμια.

Γ. Τα σίσειχα εις μη γνωμη, σιγμη, κμη ακμη, ρυμη, κωλυμη, φημη, επισημη, γραμμη, εσμη, πυγμη, δραχμη, δυσμη, θερμη, τιμη, κ τ λ.

Δ'. Τα εις μα — Ουδετερα βημα, πημα, κλημα, κλιμα, κριμα, θυμα, χωμα, φυμα, χυμα, πομα, πτωμα, μνημα, κωλυμα, κολλημα, μίγμα, σεμμα, αμμα, αναμμα, ναμα, κραμα, πτωσμα, θαυμα, σίγμα, δεγμα, δεσμα, δτηγμα, εργμα, σημα, κ τλ.

Τεταρτη πηγη ειναι το ε'. προςωπον του παθητ. παρακ. εξ αυτου παραγονται.

Τα εις σις — Χρησις, βασις, λυσις, δεσις, γυνυσις, τιψις, πραξις, πρασις, κραξις, εξις, ελασις, λειψις, λτηρις, ληξις, ωνησις, ονησις, φυσις, αισθησις, ρυσις, ρησις, χυσις, πεισις, βρωσις, δεσις, ηλυσις, δυνασις το και δυναμις, μνησις το και μνησις, πυσις το και πεισις, πεισις το και πεισις, κ τ λ.

Ταυτα δε, οταν συντεθουν, σχηματιζονται και εις σια· υποκρισις και υποκρισια, εκκλησις και εκκλησια, επιληψις και επιληψια, ανασασις και ανασασια, αποσασια, ξενηλασια, καχεξια, ασυδοσια, λειποταξια, ρησις παρησια, κ τ λ.

Εκ δε τούτων γινονται τα εις σιμος — Χρησις χρησιμες, βασιμος, φυξιμος, επιληψιμος, κ τ λ.

Και εκ τούτων παλιν τα νεωτερα εις σιμον — Κόψιμον, ράψιμον, λύσιμον, δέσιμον, κ τ λ.

Εκ των αυτων γινονται και τα εις σιον και σιος ουσιας· και πτητ αποσάσιον, αρχαιρέσιον, λειποτάξιον, συνοικέσιον, υποβάσιον, λογοθέσιον, γυμνάσιον, ιππεσάσιον, κτηνολόγιον, ηλίσιον, εισηλύσιον, ασπασιος, συνεσιος, ανασάσιος, θαυμάσιος, ηλύσιος.

Πέμπτη πηγη ειναι το γ'. προςωπον του παθητ. παρακ. εξ αυτου παραγονται.

Α'. Τὰ εἰς τῆς — Ποιητῆς, νικητῆς, αἰχμητῆς, κωλυτῆς, πειράτης, πειρασῆς, δυνάτης, πότης (ὅθεν ποταμός), δότης, ἱτης (ὅθεν ἱταμός), μνηυτῆς, ρίτης, χρήτης, κρίτης, μύτης, μνήτης, ἐπηλύτης, ἀλήτης, ἀλήπτης, ληστής, νήτης (ἐκ τοῦ ἐδωῆσαι, ἥτης, νή-ἥτης, νήτης), χρεώτης, κλώτης, κ τ λ.

Β'. Τὰ εἰς τῆρ — Ὀπτῆρ, φρασῆρ, δοτῆρ, σωτῆρ, τροπωτῆρ, μυσηρ, κλωσήρ, ἀροτῆρ, ἀρατῆρ, καὶ ἀρητῆρ, βοτῆρ, ποτῆρ, κρητῆρ, ἐλικτῆρ, ψυατῆρ, φωσήρ, κ τ λ.

Τούτων κτητικὰ εἶναι τὰ εἰς τηριος τηρία, τηριον, καὶ κατὰ συγκοπὴν τρος, τρη, τρον· ἰατῆρ ἰατήριος ἰατρός, ὀλετῆρ ὀλετήριος ὀλεθρος, οἷτῆρ οἷστήριος οἷσρος, παλαιστήρ παλαιστηρία παλαίτρα, διοπτῆρ διοπτηρία διόπτρα, ὀρχηστήρ ὀρχηστηρία ὀρχήτρα, ῥητῆρ ῥητηρία ῥήτρα, κατοπτῆρ κατοπτῆριον κάτοπτρον, μνηστήρ μνηστήρια μνήτρα, θεατῆρ θεατήριον θέατρον, βληστήρ βληστήριον βλήτρον ἀμφίβλητρον, μελαντῆρ μελαντήριον μέλαθρον, κ τ λ.

Γ'. Τὰ εἰς τωρ — Πράκτωρ, ἀκίςωρ, μνήστωρ, ἴςωρ, ἐκλέκτωρ, μυνήτωρ, κλήτωρ, σημάντωρ, ἀντιλήπτωρ, ῥήτωρ, ἀφίκτωρ, ἀλῆςωρ (ἐκ τοῦ λέλῃσαι λῆςωρ).

Δ'. Τὰ εἰς τος — Ὀνητός, ὀνητός, κωλυτός, ἀροτός, ποτός, κατορθωτός, ἐλπιτός, χριστός, χριστός, προσιτός, ἀνυστός, ἐρετός, ἐφικτός, προσήλυτος, κωκυτός, οἶκος (ἐκ τοῦ εἶκω εἰκω, εἴκται ἔοικται) κ τ λ.

Ε'. Τὰ εἰς τεος θετικὰ — Ἐλπιτέος, δοτέος, τιμωρητέος, γραπτέος, χρητέος, γνωτέος, ῥητέος, ἀφετέος, ἰτέον, κ τ λ.

Σ'. Τὰ εἰς τι ἐπιρρήματα ἀνιδρωτί, ἀναιμωτί, ἀτιμωρητί, ἀμυσι, τουρχειστί, κ τ λ.

Περὶ ἐνεργητικῆς, παθητικῆς καὶ μέσης διαθεσεως τῶν διαφορῶν τύπων τῶν ὀνομάτων.

Τὰ εἰς ος ἀρσενικ. οὐσίας. ἐκ τοῦ ἐνεσῶτος παραγ. εἶναι παθητικὰ ἢ μίσα ὅθεν καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν σύνθετα εἶναι ὁμοίως πα-

θητικά ἢ μέσα (ἡγουν ἐντενεργητικά ἢ αὐτοπαθητικά), ὅταν εἶναι προπαροξύτυνα· οἷον ὑπότροφος (ὁ ὑπ' ἄλλον ἢ ἄλλου τρεφόμενος) πρόγονος (ὁ προτοῦ γεννημένος) δύσεργος, (ὁ κακωτικὴν ὀργὴν ἔχων) κάτοχος ὑπὸ δαιμόνων, ὑπέρχος (ὁ ἔχων ἑαυτὸν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους)· οὕτω καὶ δύσερπος, ἀπόγονος, ἄνομος, ὑπόλγος, λαότροφος, πατροκτόνος, ἐνοχος, ὑπεύθυνος, ἄτεχνος, ἀπόμαχος, ἀπόστολος, ἀπάνθρωπος, κ τ λ.

Ἐξαιρ. τὸ ἡνίοχος, ἐπικίνδυνος, πάροχος, πρόδρομος, κατὰ σκοπος, ἐπίσκοπος, διάβολος, κατήγορος (ἡγουν τὰ σύνθετα ἐκ προθέσεων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον) καὶ εἴτοι ἄλλο, πεσόντα εἰς ἐνεργητικὴν σημασίαν· ἔτι καὶ τὰ σύνθετα ἐκ ῥημάτων· φιλόπονος, φερέοικος, ἀνεξίθρησκος, κ τ λ. Πάσχει ὁμως καὶ ἡ ἑξαίρεσις αὕτη ἑξαίρεσιν διότι τὸ φερέκακος, μενεπτόλεμος, μενέχαρμος, κ τ λ. εἶναι μέσα.

Ὅταν δὲ τὰ τοιαῦτα συνθέτωνται παροξύτονα ἢ ἐξύτονα, τότε σημαίνουν ἐνέργειαν· Θεολόγος, παιδονόμος, παιδοτρόφος, πατροκτόνος, γεωργός, πανοῦργος, εὐνοῦχος, νυμφοςόλος, ζωηφόρος, ζωογόνος, κ τ λ.

Τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ αὐτοῦ, προπαροξύτονα μὲν, εἶναι πάντοτε μέσα· αὐτάγγελος, αὐτόματος, αὐτόμολος, αὐτάρεσκος, αὐτοσχέδιος· παροξύτονα δὲ ἔχουν ἐνέργειαν διττὴν· οἷον αὐτοκτόνος λέγεται καὶ ὁ φονεύων αὐτὸς ἑαυτὸν, καὶ ὁ φονεύων ἄλλον τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ χειρί.

Τὸ Σχέτιλος, πολύπονος, πολίσονος, πολύφθορος, ἀγάσονος, καὶ εἴτι ἄλλο, ἐπαμφοτερίζουν παρὰ ποιηταῖς, ἡγουν εἶναι καὶ ἐνεργητικά καὶ μέσα.

Τὰ εἰς ἡ σύσσιχα θηλυκ. ἐκ τοῦ ἐνεσώτος εἶναι ὁμοίως παθητικά ἢ μέσα· οἷον, ἡ ὑπ' ἐμοῦ τροπὴ τῶν πολεμίων, ἡ ὑπ' ἐμοῦ συλλογὴ τῶν βιβλίων, ἡ παρ' ἐμοῦ ἀποσολὴ τῶν δώρων καὶ ἐπισολὴ τῶν γραμμάτων, ἡ ἐκλογὴ μου (ἡγουν ἐμοῦ τοῦ ἐκλεγμένου, ὅχι τοῦ ἐκλέγοντος) ἡ παρ' ἡμῶν ἐκλογὴ τοῦ Δημάρ-

χου· οὕτω καὶ ἀνατροφῇ, τροφῇ, κατοχῇ, ἐξοχῇ, γενῇ, κατὰ-
δρομῇ, ἀκαλύπτῃ, κ τ λ.

Τὰ εἰς ος οὐδετ. ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἶναι ὁμοίως παθητ. ἢ μέσα·
ἔθεν καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν σύνθετα εἰς ης. γένος εὐγενῆς (ὁ εὖ γεγε-
νημένος) λάθος ἀληθῆς (ὁ μὴ λανθασμένος), εὐτραφῆς, ἀμαθῆς,
ἄστραβῆς, εὐφυῆς, εὐκλεῆς, ἀκαρῆς, ἀκλινῆς, ἀτενῆς, ἀρραγῆς,
ἀπαγῆς, ὁμοταγῆς, ἐξώλης, λοφώδης, ἀκανθώδης, κ τ λ.

Ἐξαιρ. τὸ θυμοδακῆς (ὁ δάκνων τὸν θυμὸν) θυμοτερπνῆς,
ἡλιοσερῆς, παμφοῆς, λυσιμελῆς, λαθικηδῆς, ἐπωφελῆς, καὶ εἴ-
τι ἄλλο, τὰ ὁποῖα σημαίνουν ἐνέργειαν. Τὸ δὲ δυσυχῆς παρὰ ποι-
ηταῖς ἀπαμφοτερίζει· δυσυχῆς ἐγὼ, τὸ δυσυχῆς ἄστρον μου.

Τὰ εἰς μων ἐκ τοῦ α'. προσωπ. τοῦ παθητ. παρακ. εἶναι καὶ
μέσα καὶ ἐνεργητικὰ, μάλιστα ὅταν εἶναι σύνθετα· μνήμων (ὁ
ἔχων μνημονικὸν), καὶ ἐπιλήσμων σοῦ, ἡγεμῶν σοι τῆς ἐδοῦ·
οὕτω καὶ πολυπράγμων, μεγαλορρήμων, πολυκτῆμων, χαρτο-
παίγμων, ἀχρήμων- κ τ λ.

Τὰ εἰς μος ἐκ τοῦ αὐτοῦ προσωπ. εἶναι παθητ. ἢ μέσα· δύ-
σφημος (ὁ κακὴν φήμην ἔχων, καὶ παρέχων) εὐσχημος (ὁ κα-
λὸν σχῆμα ἔχων ἢ καλῶς σχηματισμένος) οὕτω καὶ δύσθυμος,
πρόθυμος, ἐντρομος, ἐντιμος, ἀτολμος, εὐρυθμος, εὖσμος, ἐπί-
σημος, ἐμπρησμός, πλατωνισμός, κ τ λ.

Τὰ εἰς μη καὶ μα ἐκ τοῦ αὐτοῦ προσώπ. εἶναι ὁμοίως παθητ.
ἢ μέσα· ἡ τιμή μου (ἡγουν ἐμοῦ τοῦ τιμωμένου, ὅχι τοῦ τιμῶν-
τος), ἡ ὑπ' ἐμοῦ τιμὴ τοῦ πράγματος, τὸ ὑπ' ἐμοῦ σφράγισμα
τῆς ἐπιστολῆς· οὕτω καὶ σιγμῇ, γραμμῇ, γνώμῃ, ἐπιστήμῃ, ἀ-
πόσχημα, χῶμα, θῦμα, βῆμα, κρᾶμα, θαῦμα, νόμισμα, πόνημα,
τόνισμα, πόρισμα, ποίημα, σύγγραμμα, κατέρεθωμα, κ τ λ.

Τὰ εἰς σις ἐκ τοῦ ε'. προσώπ. εἶναι παθητικὰ· ἡ ὑπ' ἐμοῦ ἄλω-
σις τῆς πόλεως, ἡ παρ' ἐμοῦ χρῆσις τοῦ πράγματος, ἡ παρ' ἐμοῦ
πράξις τοῦ ἔργου. οὕτω καὶ τύψις, μίξις, κρᾶσις, ποίησις, σέρη-
σις, κ τ λ.

Παθητικὰ εἶναι ὁμοίως καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν σύνθετα ὅσον, ξενη-
λασία (ἔλασις τῶν ξένων) ἀρχαιρεσία (ἐκλογή τῶν ἀρχῶν, ἡ-
γουν τῶν ἐκλεγομένων, ὅχι τῶν ἐκλεγουσῶν), δημαίρεσία (ἐκλο-
γὴ τοῦ δήμου ἡγουν τοῦ ἐκλεγομένου, ὅχι τοῦ ἐκλέγοντος, κα-
θὼς ἐκλαμβάνεται τὴν σήμερον), δημηγερέσια, ἐκκλησία κ τ λ.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι τὰ εἰς σις ταῦτα καὶ εἰς μη, σημαίνουν
ἐνέργειαν, ὅταν λαμβάνονται ἀντὶ τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς, καὶ
τῆς φύσεως· ἡγουν ἡ φύσις, ἡ σκέψις, ἡ αἰσθησις, ἡ μνήμη, ἡ ἐ-
πιστήμη, ἡ ἀκοή.

Τὰ εἰς σιμος ἀναλύονται οὕτω· χρήσιμος, ὁ πρέσφορος ἢ ἐπι-
τήδειος ἢ εὐκόλος· ἢ ἀξιος διὰ χρήσιν· οὕτω καὶ βάσιμος, ὠνήσι-
μος, ὀνήσιμος, ἀνύσιμος, διαθέσιμος, κ τ λ.

Τὰ δὲ εἰς ιμος· ἐκ τῶν εἰς ος ἀναλύονται οὕτω· τόπιμος ὁ ἐν-
τοπος ὁ ἐν τόπῳ ὢν, τὸ ἐναντίον τοῦ ἀτοπος· οὕτω καὶ νόμιμος,
ῥιμος, σπόριμος· πλώϊμος θάλασσα ἢ εὐκόλος εἰς πλοῦν· πλώϊ-
μος ναῦς, ἢ ἐπιτηδεῖα καὶ ἱκανὴ εἰς πλοῦν· λέγιμος, ὁ ἐν τινι
λόγῳ ὢν ἀρίδιμος, ταυτὸν μὲ τὸ ἄσιμος, ἀείσιμος, ἡγουν ἀξι-
ος ὡδῆς, ἀδεσθαι, κ τ λ.

Τὰ εἰς τής, τής, τωρ ἐκ τοῦ γ'. προσώπου εἶναι ἐνεργητικὰ·
ποιητής, ὁπτής, ῥήτωρ.

Τὰ εἰς τος· ἐκ τοῦ αὐτοῦ προσώπ. εἶναι παθητικὰ ἀναλυόμε-
να οὕτω· γραπτὸς, ὁ δυνατὸς νὰ γραφῇ· οὕτω καὶ κατορθωτὸς,
αἰσθητὸς, ἐφικτὸς, ἀλωτὸς, σπαρτὸς, ποιητὸς, κ τ λ.

Σημειωτέον ἀ. ὅτι τὰ εἰς τος ἰσοδυναμοῦν ἐνίοτε μὲ τὴν μετο-
χὴν αὐτοῦ τοῦ περικλειμένου. ὅταν, κεντητὸς, ἀντὶ τοῦ κεντημέ-
νος, γνωστὸς ἀντὶ τοῦ ἐγνωσμένος, γραπτὸς ἀντὶ τοῦ γεγραμμέ-
νος· κ τ λ.

Σημειωτ. β'. ὅτι τὰ εἰς τος σύνθετα ὄντα, γίνονται ἐνίοτε
καὶ ὡς ἐνεργητικὰ ἢ μέσκι· ὅσον ἄγευστος τῶν ἡδονῶν, ἀθέατος
τῶν καλλίστων θεαμάτων, ἀπερίοπτος πάντων, ἀναίσθητος, αὐ-
θαίρετος.

Σημειωτ. γ', διὰ τὰ εἰς τοὺς ταῦτα, φύσει ἐπίθετα καὶ ὀξύτονα ὄντα, τινὰ ἐξ αὐτῶν λαμβάνονται καὶ ὡς οὐσιαστικά, καὶ τότε τὰ μὲν δισύλλαβα παροξύνονται· οἶον, πότος, οἶκτος, κλειτός (ἐκ τοῦ κλέω καὶ κλέω ὅθεν τὸ κλέος καὶ ὁ κλέων, καὶ κλείω κέκλειται κλειτός κλειτός, ὅθεν τηλέκλειτος, ἡράκλειτος). Τὰ δὲ ὑπερδισύλλαβα ἢ προπαροξύνονται, ἢ μένουσι αὐθις ὀξύτονα· οἶον, ἐμετός καὶ ἔμετος, ἄροτὶς καὶ ἄροτος, ἀμνητὶς καὶ ἀμνητος, τρυγητὶς καὶ τρύγητος, ἀλοητὶς καὶ ἀλήτης. Τούτων δὲ τὰ μὲν προπαροξ. σημαίνουν τὸν καιρὸν τοῦ ἔργου, τὰ δὲ ὀξύτ. τὸ ἔργον αὐτὸ· οἶον, ἀμνητος μὲν λέγεται ὁ καιρὸς τοῦ θερисμοῦ, ἀμνητὶς δὲ ὁ θερισμὸς αὐτός, οὕτω καὶ ἄροτος, κ τ λ.

Τὰ εἰς τέως Θετικά εἶναι παθητικά ἀναλυόμενα οὕτω τιμωρητέος, ἤγουν ἄξιος τιμωρίας, δέον τιμωρηθῆναι· οὕτω καὶ ἐλπιδέος, δοτέος, φευκτέος, τολμητέον, ἱτέον, κ τ λ.

Τὰ εἰς τι ἐπιρρήμ. σημαίνουν τρόπον· ἀμαχητί, ἀνιδρωτί.

Τὰ εἰς δὸν ἐπιρρήμ. ἐκ ῥημάτων, σημαίνουν τρόπον· ζάδην, βιάδην, χύδην, σχέδην σχεδόν.

Τὰ εἰς δὸν ἐπιρρήμ. ἐξ ὀνομάτων εἶναι παραβολικά· χαλαζήδον· ἤγουν ὡσάν χάλαζα, ἀγγελήδον, ὡσάν ἀγέλη, ποταμῆδον, κρουνηδόν, βοτρυδόν, κ τ λ.

Τὰ ια, οσυνη, οτης, ἐκ τῆς γενικῆς παραγ. εἶναι τύποι ταυτοσημάνται, ἀναλυόμενοι οὕτω· κακία (ἐξίς, ποιότης τοῦ κακοῦ) οὕτω καὶ ἀλήθεια, φιλία κ τ λ. ἡγεμονία (ἐξίς, ποιότης, ἐπισήμη τοῦ ἡγεμόνος) δικαιοσύνη, δικαιοτής (ἐξίς, ποιότης, ἀρετὴ τοῦ δικαίου). Τὰ δὲ εἰς οτης κατὰ τὸ δόγμα τοῦ Πλάτωνος ἀνιλύονται καὶ οὕτω ἀνθρωπότης, ἤγουν εἶδος, εἰδέα, τύπος τοῦ ἀνθρώπου· οὕτω καὶ δικαιοτής, χρωμότης, λευκότης, κ τ λ.

Τὰ πετρωνυμικά ἀνιλύονται οὕτω· ἀλέξανδριδης, υἱὸς ἀλεξάνδρου, ἀλεξάνδρις, θυγάτηρ ἀλέξ. ἀλεξάνδρου· πῶλος ἀλεξάνδρου.

Τὰ εἰς ικως, ινος, ιος κτητικ. εἶναι τύποι καὶ οἱ τρεῖς ταυτοσημοὶ σημαίνοντες ἐνέργειαν, καὶ ὅταν δὲν σημαίνουν τὸν κτή-

πορᾶ, τότε ἀναλύονται οὕτω ἀνὴρ ποιητικὸς, στρατηγικὸς, βασιλικὸς, δρακινὸς, δρακῆριος, ἤγουν ἀνὴρ ἔχων ἱκανότητα, δύναμιν, ἐμπειρίαν τοῦ ποιεῖν, τοῦ στρατηγεῖν, τοῦ βασιλεῦειν, τοῦ δρᾶν. Πᾶς ἄρα ποιητὴς δὲν εἶναι πάντοτε καὶ ποιητικὸς, οὐδὲ πᾶς στρατηγὸς στρατηγικὸς, οὐδὲ πᾶς βασιλεὺς βασιλικὸς, κ τ λ. ἀνὴρ δεινός, ἢ πρᾶγμα δεινόν, ὁ προξενῶν δέος, θάμβος, ἐκπληξίν· ἀνὴρ ὑγεινός, ὁ ἔχων δύναμιν ὑγιασικὴν· ζῶν αἰσθητικόν, τὸ ἔχον τὴν δύναμιν τοῦ αἰσθάνεσθαι· κλεινός ὁ παρέχων πλέος, οὕτω καὶ ἐλεεινός, φαεινός, οἰκτρὸς, (ἀπὸ τοῦ εἶκω οἰκται οἰκτῆρ οἰκτῆριος οἰκτρὸς) ἱατρὸς, ὀλεθρὸς, ἱατρικόν, θανατικόν, οἰσρος (ἀπὸ τοῦ οἶω ὥσαι οἰσῆρ οἰσῆριος οἰσρος) κ τ λ.

Τὰ εἰς ὡς καὶ ὁσυνος — Κτητικ, ἔχουν τὴν αὐτὴν δύναμιν τῶν ἀνωτέρω κτητικῶν· πατρῷος, δεσπόσυνος, δουλόςυνος. Τὰ δὲ εἰς ὁσυνος λαυδᾶνONTAI καὶ ὡς μέσα· γηθόςυνος, θάρσυνος, πίσυνος.

Τὰ εἰς αἰος — Τὰ μὲν κτητικά ἔχουν τὴν αὐτὴν δύναμιν τῶν ἄλλων κτητικῶν· ἀγελαῖος, ἀγοραῖος, ἀνθρωπος τῆς ἀγέλης, τῆς ἀγορᾶς· ἀθηναῖος, πολίτης τῆς ἀθῆνας· τρόπαιον, σημεῖον τροπῆς· περιδέραιον, περικόσμημα δέρης, ὑποθηκιμαῖον, πρᾶγμα ὑποθήκης· προικιμαῖος, ὑποβολιμαῖος, κ τ λ.

Τὰ δὲ ἰσομετρικά ἀναλύονται οὕτω· γιγαντιαῖος, ἴσος μὲ γίγαντα· κολοσσιαῖος, σπιθχμιαῖος, πυγμαῖος, κ τ λ.

Τὰ δὲ χρονικά ἀναλύονται οὕτω· σκοταῖος ἤλθον, ἐν χειρῶν σκότους· τριταῖος· ἀφ᾽ ἡμέρας, ἐντὺς τριῶν ἢ εἰς τρεῖς ἡμέρας· τετραταῖος· πυρετός, ὁ ἀνὰ τέσσαρας ἡμέρας ἐπανερχόμενος κτλ.

Τὰ εἰς τρος, τρα, τρον — εἶναι κτητικ. ἔχοντα τὴν αὐτὴν δύναμιν μὲ τὰ κτητικ· τηριος τηρια τηριον· ἐξ ὧν γίνονται κατὰ συγκοπὴν· ἱατρὸς, ὀλεθρὸς, οἰκτρὸς ἤγουν ὁ ἔχων δύναμιν τοῦ ἰᾶσθαι, τοῦ ὤφελειν, ὁ παρέχων οἰκτον· δικασῆριον, πρᾶτῆριον, θέατρον, ἤγουν οἶκημα ἢ χωρίον τοῦ δικασῆρος, τοῦ πρᾶτῆρος, τοῦ θεατῆρος (καὶ σημειωτ. ὅτι ὁ εἰς τὴν τύπας εἰ-

ναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν εἰς τῆς· δικασῆς καὶ δικασῆρ). κάτοπτρον, θήρατρον, φίλτρον, θέλγητρον κ τ λ. ἦγουν ὄργανον ἡ μέσον τοῦ κατοπτῆρος, κ τ λ. ὀρχήστρα, παλαίστρα, ἦγουν χώρα ὀρχηστῆρια κ τ λ. καλύπτρα, ταινία καλυπτηρία, διδασκτρα, φόνητρα, μνήστρα ἦγουν δόματα ἡ λήμματα τοῦ διδασκτῆρος ἡ διδάκτου, κ τ λ.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι τινὰ τῶν εἰς τρον λαμβάνονται ἐνίοτε καὶ ὡς μὴ ὀργανικά· οἷον, τὸ φίλτρον καὶ ζέργγηθρον λαμβάνονται καὶ ἀντὶ τοῦ καρδιακοῦ αἰσθήματος, ὡς ὅταν λέγωμεν· τὸ προ σὲ φίλτρον μου· τὸ μέλπηθρον λαμβάνεται καὶ ὡς ἀντικείμενον καθὼς ὅταν λέγωμεν· ἔγινε μέλπηθρον κυνῶν καὶ οἰωνῶν· τὸ μέλαθρον, ἐντὶ τοῦ κλπινισμένον μαυρισμένον δόκωμα οἴκημα.

Τὰ εἰς ὠδης — Εἶναι σύνθετα ἐκ τοῦ εἴδους οὔτω· λοφοειδῆς λοφώδης, ἦγουν ὁ ἔχων εἶδος, ὄψιν, φάσιν λόφου· ὁμοίως καὶ θυμοειδῆς θυμώδης, νοσοειδῆς νοσώδης, ἀκανθώδης, φλεγματώδης, πυρώδης, κτλ. εἶναι λοιπὸν μέσα· λαμβάνονται δ' ἐνίοτε καὶ ὡς ἐνεργετικά· οἷον ἄλλο νοσώδης, ὁ ἔχων καὶ παρέχων νόσον·

Τὰ εἰς τίας — Εἶναι μέσα· τραυματίας, ἐγκληματίας, κτηματίας.

Τὰ εἰς ινος — Μετουσιαστικά ἀναλλύονται οὔτω· ξύλινος, ὁ ἐκ ξύλου· μάλλινος, πέτρινος, ἀκάνθινος, κτλ.

Τὰ εἰς λεος — Πότε μὲν εἶναι μέσα· ψωραλέος, διψκλέος· πότε δὲ καὶ ὡς ἐνεργητικά· φρικαλέος, ὁ ἔχων καὶ παρέχων φρίκην, ὀργαλέος, τρομαλέος κτλ.

Τὰ εἰς ηρος καὶ ερος — Εἶναι ἐνεργετικά· πονηρὸς, φοβερὸς, καυσηρὸς, ἀλμυρὸς· τὰ δὲ αὐτὰ λαμβάνονται καὶ ὡς μέσα· αὐστηρὸς, αὐχμηρὸς, τολμηρὸς, κτλ.

Τὰ εἰς ωτης — Περιληπτικά ἢ ταγματικά ἔχουν δ·ναμιν, ὡς νὰ εἶναι σύνθετα ἐκ τῆς συν προθέσεως· οἷον δημότης ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ συνδημότης· οὔτω καὶ πατριώτης, διασώτης, ἱππότης, στρατιώτης, πολίτης κτλ.

Αἱ ἐπισήμαι καὶ τέχναι, πότε μὲν περιγράφονται διὰ τῶν εἰς
 αὐτὰς οὐσιαστικῶν, καὶ τότε ἀναλύονται οὕτω θεολογία, φυσιο-
 λογία, ἥγουν δύναμις ἢ ἔξις ἢ τέχνη ἢ ἐπισήμη τοῦ θεολόγου,
 τοῦ φυσιολόγου· πότε δὲ διὰ τῶν θηλυκῶν κτητικῶν ποιητικῇ,
 ῥητορικῇ, ἔνθα ὑπακούεται τὸ, τέχνη ἢ ἐπισήμη· πότε δὲ διὰ
 τῶν οὐδέτερον κτητικῶν πληθυντικῶς μαθηματικά, πολιτικά, ῥη-
 τορικά, φυσικά, ἔνθα ὑπακούεται τὰ παιδεύματα, ἢ διδάγματα.

Προσέτι λέγουν· τρωϊκὰ, μηδικὰ, κερκυραϊκὰ, κελτικά, ἔν-
 θα ὑπακούεται, τὸ δράματα, ἢ παθήματα. Ἐτι ἐκφράζουν τὰς
 ἐροτάς μὲ τὰ οὐδέτερα κτητικὰ εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν οἶον,
 παναθήνηαια, ἰσθμια, ολύμπια, διάσια, πάνδια, διονύσια, θεσ-
 μοφόρια, λήνια, ἐμβατήρια, κοόνια, κ τ λ.

Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀναλυτέον καὶ τοὺς ἄλλους τύ-
 πους τῶν ὀνομάτων.

Τὸ δυς μόριον σημαίνει ὅχι μόνον τὸ δύσκολον, ἀλλὰ καὶ τὸ
 κακωτικὸν οἶον, δίστοργος, δύσεως, δύσερις, δίστημος, δυσ-
 χῆς, δύσμοιρος, ὅπου τὸ δυς ἔχει δύναμιν κακωτικὴν.

Τὸ ευ μόριον σημαίνει ὅχι μόνον τὸ εὐκολον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀ-
 γαστικὸν, καθὼς εἰς τὸ εὖμοιρος, εὐτυχῆς, εὖθυμος, κ τ λ.

Τὸ α ζεριτικὸν δὲν σημαίνει πάντοτε ζήτησιν, ἀλλὰ πολλά-
 κισ καὶ τὸ λειψῶς ἢ ψευδῶς ἢ κακῶς οἶον, ἀμαθής, ἀπαιίδευτος,
 ἄδουλος, ἄζωμος, κ τ λ.

Τὸ α εἶναι καὶ ἐπιτατικὸν, καθὼς εἰς τὸ ἀγανθῆς, ἀτενῆς, ἀη-
 δὼν (ἐκ τοῦ ἥδω ἡδίων), ἥγουν πολλὰ χάσκων, πολλὰ τεντωμέ-
 νος, πολλὰ ἡδονικός· εἰς δὲ τὸ ἀδελφὸς καὶ ἄλλοχος σημαίνει τὸ
 ὁμοῦ· ὁμόδελφος, ἥγουν ὁμομήτριος, ἐμόλεκτρος.

Τὸ νη μόριον εἶναι ὅχι μόνον ζερητικ. καθὼς εἰς τὸ νηπενθῆς,
 νηλεῆς, νήσης, νεκρός· ἀλλὰ καὶ ἐπιτατικ. καθὼς εἰς τὸ νήδυ-
 μος· ὕπνος (ἥγουν πολλὰ βηθὺς, ἐκ τοῦ δύο διέδυμαι δυμδς, καὶ
 ὅχι κατὰ τινὰς πολλὰ γλυκὺς ἐκ τοῦ ἡδυμμαι ἡδυμμδς), νήχυ-
 ρος κόλπος.

Τὰ μόρια ζα, αρι, ερι. εἶναι μόνον ἐπιτατικ. ζαμενῆς, ὁ πολυ ἢ μέγχι μένος ἔχων ζάπλουτος, ζάκοτος, ἀριπρεπής, ἀριδείκετος, ἐρίγδουπος, ἐριβρεμέτης, κ τ λ.

Παρατηρήσεις γενικαὶ ἐπὶ τῶν ῥημάτων.

Ὅλα τὰ ῥήματα καὶ ὀνόματα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐπροφέθησαν τὸ κατ' ἀρχὰς καὶ ἐξηκολούθησαν νὰ προφέρωνται ἀσυναιρέτως ἀπὸ τοὺς δωριέας, αἰολέας καὶ Ἴωνας, αὔτινες ὑπῆρξαν αἱ τρεῖς πρωταρχικαὶ διάλεκτοι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης· καὶ οἱ μὲν δωριεῖς καὶ αἰολεῖς ἐκλιναν πρὸς τὴν προφορὰν αω, ὦ, α, ω. γελῶ, ὀρόω, ἀγορόω, μουσᾶων, τὼς δάμω, ἐλόκλαρον· προφορὰ χονδρὴ μὲν, ἀλλ' ἀνδρώδης· οἱ δὲ Ἴωνες ἐκλιναν πρὸς τὴν προφορὰν, εω, ιω, ιμι, η· τυπτέω, τινύω, ζεύγνυμι, ἡμίων, εἶνεκα· προφορὰ εὐγενικωτέρα μὲν ἀλλὰ θηλυπρεπεστέρα.

Λείψανα τῆς δωρικῆς προφορᾶς σώζονται ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ τὴν ἔξω Ἑλλάδα, ἐφ' ὅσα μέρη τὸ πάλαι ἦτον ἐξηπλωμένος τὸ πολυκρατὲς δωρικὸν γένος.

Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, παρεμορφώθησαν ἐκ τῶν τριῶν εἰρημένων πολλὰ καὶ ἄλλα διάλεκτοι, καὶ τοῦτο προῆλθεν ἐκ τῶν ἐξῆς αἰτιῶν. Α'. διότι οἱ δωριεῖς καὶ Ἴωνες εἶχαν ἐξαπλωθῆ ἐπὶ πολλοὺς μικρολαοὺς ἰδιογλώσσους τῆς ὕστερον ὀνομασθείσης Ἑλλάδος, καὶ μεγάλης Ἑλλάδος, καὶ Ἰωνίας. Β'. διότι τὸ ἐκ τῶν μικρῶν τούτων λαῶν συκραθὲν καὶ μορφωθὲν ἑλληνικὸν γένος ἦτον πολιτικῶς κατακερματισμένον εἰς τόσας αὐτονόμους πολιτείας, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἐσημάρτισε φυσικὰ καὶ ἰδιαιτέραν διάλεκτον. Γ'. Διότι ἡ ὀνομασθεῖσα Ἑλλάς ἦτον καὶ γεωγραφικῶς κατακερματισμένη εἰς τόσας ξεχωρισμένας κοινότητας· μάρτυρες τοῦ λόγου εἶναι ὅλαι τοῦ Αἰγαίου αἱ νῆσοι, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἔχει καὶ τὴν σήμερον διάλεκτον καὶ προφορὰν χωριστήν.

Τῶν δὲ ὕστερογενῶν διαλέκτων τούτων ἐκ μὲν τῆς δωρικῆς καὶ

αἰολικῆς ἐπισημοτάτη προέκυψεν ἡ ἄποικος αἰολικὴ ἢ αἰολοδική· ἐκ δὲ τῆς Ἰωνικῆς, ἡ ἄττικὴ καὶ αὗται αἱ δύο εἶναι αἱ μεταχειρισθεῖσαι τὰς συναϊρέσεις καὶ κράσεις.

Φανερὸν λοιπὸν ἐκ τῶν εἰρημένων, διὰ τί τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης τὰ ὀνόματα καὶ ῥήματα ἔχουν τότεν διαφόρους σχηματισμοὺς (καθ' ὅσον δηλαδὴ ἐπροφέροντο οὕτως ἢ οὕτως ἀπὸ τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα διάλεκτον, καὶ κατὰ τὴν τάδε ἢ τάδε ἐποχὴν), τοὺς ὁποίους οἱ Γραμματικοὶ ὀνομάζουν ἀνωμαλίας, αἵτινες καὶ κάμνουν τὴν μᾶθσιν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης τόσον ἐπίπονον.

Προκείμενων εἰς νῦν παραδείγματα τινὰ· ἴω, εἶμι, κίω, κινέω, κίχω, κιχάνω, κιχεῖω, κίχημι, ἴκη, ἴκνω, Ικάνω, Ικνέω· βλα ταῦτα εἶναι ἔν καὶ τὸ αὐτὸ ἴω προσφερόμενον τοσοδιαφόρων· ῥίω, ἱςίω, ἱςήμι, ἱςάνω ἑςήκω, ἑςάκω· ἔλω, θέλω, θελέω, λῶ, ἔλκω, ὀλκω, ἐλκύω, ὅλα ταῦτα εἶναι τὸ αὐτὸ ἔλω· ἔχω, ὄχω, ὀχέω, σχῶ, ἰσχω καὶ ἰσχυν (ὅθεν ἰσχνὸς ἰσχὰς) ἰσχύω, ἰσχνέω, σχέθω, σχέδω· ῥήσσω, ῥάσσω, ἄρράσσω, ῥήγω, ῥάγω, ῥώγω· ἀμφέω, ἀμφεῖω, ἀμφιεννύω, ἀμφιέννυμι, ἀμφιέζω· γέω, γάω, γένω, γόνω, γενέω, γεῖνω, γίνω, γίγγω, γεννάω· ὅλα καὶ ταῦτα εἶναι τὸ αὐτό. κτλ.

Ἐκ τοῦ γέω παράγεται ἡ γέως γέα· ἐκ τοῦ γίγεται γετὸς ὅθεν τηλύγετος, ἐκ τοῦ γάω ὀγάς, ὅθεν γήγας, ἐκ τοῦ γέγατα· γχτὸς ὅθεν νήγατον νηγάτεον· ἐκ τοῦ ἀμφέω παρακ· εἶμαι εἶμω· λευχεῖμων εἶμαι ἱμάτιον, εἷς· ἐς· ἡρ ἐς· ῥις ἐφες· ρις, κ τ λ.

Μεταξὺ δὲ τούτων διαφόρων προφορῶν, τούτων φαινομένων ἀνωμαλιῶν, τὸ Θαυμαστὸν εἶναι, ὅτι παρητηρεῖται πολλὰ διατηρουμένη μία τις σταθερὰ κανονικότης, τὴν ὁποίαν ἔρχομαι νῦν ἐμπεδώσω μετὰ παραδειγμάτων πληθύν.

Ὅσα ῥήματα ἔχουν ἐνεσώτα παραλήγ· αἱ καθαρὸν, εἶχαν ποτὲ καὶ μετὰ α καὶ μετὰ αυ· οἶον, αἶω ἄω αὖω, καίω, κάω καῖω, δαίω δάω δαύω, κλαίω κλάω κλαύω, μαίω μάω μαῖω, γαίω γάω γαῖω, ναίω νάω νᾶω κτλ.

Λεῖψανα τῶν τοιούτων ἐνεσώτων εἶναι οἱ σωζόμενοι χρόνοι καὶ τὰ σωζόμενα ῥηματικὰ ὀνόματα· οἶον θ αἰὼν, τὸ ἄος (ὅθεν δυ-

σαῆς) ἡ αὖρα, τὸ κάος (ὅθεν διακαῆς) ὁ καυλός, ἡ δᾶς, ὁ δαυλός, ὁ δαυλός, ὁ κλαυθμός, ἡ μαῖα, ὁ μαῶς (οἰνόμαος) ὁ μαυλός, ἡ μαυλὶς, ὁ μαυρός, ὁ γάος (θουγαῖος) ὁ γαῦρος, ὁ νᾶος (ἀένναος), ἡ ναῦς, ὁ ναῦλος.

Ὅσα δὲ μὴ καθαρέν, εἶχαν ποτὲ καὶ α μόνον· αἰρω ἄρω, χαίρω χάρω, φαίνω φάνω, χαίνω χάνω, μαίνω μάνω.

Λεῖψανα τούτων εἶναι τὰ σωζώμενα ῥηματικά· ἄρδην, χάρων χαρὰ χάρις, ὁ φανός, τὸ φάνος (ἀφανής) τὸ μάνος (ἐκμανής), ὁ μάντις, τὸ χάνος (ἀχανής), τὸ χανδόν.

Ὅσα ῥήματα ἔχουσιν ἐνεσῶτα¹ παραλήγ. ε, εἶχαν ποτὲ καὶ μέ σ· λέγω λόγω (ἡ λέλογα δουρικὸς ἐνεσῶς. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπι τῶν λοιπῶν ἐφεξῆς)· λέχω λόχω, ψέγω ψέγω, μένω μόνω, βρέχω βρόχω, ἔλκω ὀλκω, ἔχω ὄχω, πλέκω πλόκω, ἔργω ὄργω, χέζω χόζω, πέρδω πόρδω, ξέω ξόω, πέλω πόλω, ἔρκω ἔρκω, χέω χῶ, ἔπω ὄπω, ἔπω ὄπω, φέρω φόρω. κ λ π.

Λεῖψανα τῶν τοιούτων εἶναι οἱ σωζέμ. χρόνοι καὶ τὰ ῥηματ. λόγος λογὴ λογάς, λέχος λεχὼ λόχος, ψέγος ψέγος, μόνος μονὴ μονὰς μένος, ὄχος οχὴ ὄχανος, πλόκος πλοκὴ πλοκαμὸς πλεκτάνα πλοκάς πλέκος (εὐπλεκῆς), ἐργὸς ἔργον ἐργάνη ὄργανον, χοδὴ τὸ καὶ χορδὴ, πόρδος πορδὴ πέρδιξ, ξόος (λιθοξόος) ξόανον, πέλας πόλος πόλις ἐπιπολή, ἔρκος (εὐερκῆς) ὄρκος, χόος (ὑδροχόος) χοὴ, ἔπος ὄπη καλλιόπη, ἔπος (συνεπῆς) ὀπάων δπαδός, φέρος (ἐμπερῆς) φόρος φορὰ φορεὺς φορὰς φοράδην.

Ὅσα ῥήματα ἔχουν ἐνεσῶτα παραλ· τρε· εἶχαν ποτὲ καὶ μέ τρο καὶ τρε· τρέπω τρόπῳ τράπω, τρέφω τρέφῳ τράφω, σρέφω σρόφῳ σράφω, σρέβω σρόβῳ σράβω, τρέχω τρόχῳ τράχω.

Λεῖψανα τούτων εἶναι· τρόπος τροπὴ ἀτραπος τρέπος (εὐτρεπῆς), τρόφος τροφή τροφεὺς τράφος (εὐτραφῆς), σρόφος σροφή σροφεὺς σρόφιγξ, σρόδος σρόμβος σρομβηρὸς σροβηλὸς τὸ καὶ σρόβιλος σράδος (ἀσραδῆς), τρόχος τρόχαλος τροχὶς τρόχης τρέχαι (κκεντροεχῆς) τρίχῳ τραχύς.

Ὅσα ῥήματα ἔχουσιν ἐνεσώτα παραλήγ. ει, εἶχαν ποτὲ καὶ με ε, ο, α, σπείρω σπέρω σπύρω σπάρω, φθείρω φθέρω φθόρω φθάρω, κτείνω κτένω κτίω κτάνω, γείνω γένω γόνω γάω, ζείλλω ζόλλω ζάλλω, τείλλω τέλλω τόλλω τάλλω, κείρω κέρω κόρω κάρω, μείρω μέρω μέρω μάρω.

Λείψανα τῶν τοιούτων ἐνεσώτων εἶναι οἱ σωζόμενοι χρόνοι καὶ τὰ ἐξῆς ῥηματικά· σπóρος σπορά σπορεὺς σπρὰς σποράδην σπέρως σπεῖρα, φθóρος φθορά φθρεὺς φθεῖρ φθαρτὲς, κτένω κτᾶσις ἀνδροκτισία, γένος γόνος γονή γονεὺς γονὰς γὰς, ζόλος ζολή ζολὰς ζάλος (εὐζαλὴς), ἐντελὴ ἀνατολὴ τόλμος τόλμη ἑνταλμα, κέρας ἀκέραιος κουρεὺς κουρά κέρα κάρως (ἀκαρές), μόρος μόρα μοῖρος μοῖρα μέρος μερίς εἰμωμένη.

Ὅσα ῥήματα ἔχουν ἐνεσ· παραλ· ευ καθαρόν, εἶχαν ποτὲ καὶ με ε, ο, υ· χεύω χέω χύω χίω, βείω βέω βύω βύω, πλεύω πλέω πλώω πλύνω κ τ λ.

Ὅσα δὲ μὴ καθαρόν, εἶχαν ποτὲ καὶ με υ καὶ με ανω· πείθω πύθω πυνθάνω, τείχω τίχω τυγχάνω, φείγω φίγω φυγγάνω κ τ λ.

Λείψανα τούτων εἶναι· χεῦμα χέως χοή χοὰς χῦμα χυμὸς χύτρα, βεῦμα βόως βόη βύμη βυμὸς βύσις, πλευσίς πλῆος, πευθὼ πευθος (ἀπενυθὴς) πύσις τὸ καὶ πύσις περίπυστος, τεῦχος· τύχος τύχη, φυγὰς φυγὴ κρησφύγετον.

Ὅσα ῥήματα ἔχουν ἐνεσώτα παραλ· η, εἶχαν ποτὲ καὶ με α καὶ με ανω· λήθω λάθω λαμβάνω, ἤδω ἄδω ἀνδάνω, δήκω δάκω διαγκάνω, πήθω πάθω παθαίνω, μῆθω μάθω μανθάνω, τήκω τάκω κ τ λ.

Λείψανα τούτων εἶναι· λάθος (ἐργολάθος) λαβὴ τὸ λάθος (εὐλαβὴς), δακετὸς δάκος (θυμοδακὴς), πάθη παθὸς πάθος πῆμα, μῆθος μάθος (προμηθὴς ἀμαθὴς) ἄδος (αὐθάδης) ἡδος ἀηδὴς, ἡδὼν (ἀηδὼν), τέκος τέκανον τὸ καὶ τέγανεν.

Ὅσα ῥήματα ἔχουν ἐνεσώτ· πτω, εἶχαν καὶ με πω, φω, βω·

τύπτω τύπω τύψω τίξω, κρίπτω κρίψω κρίξω (τὸ καὶ κρύ-
βω), ἄπτω ἄπω ἄψω ἄξω (καὶ ἄεγω), δρίπτω δρίψω, νίπτω
νίψω νίβω (τὸ καὶ νίεγω), κόπτω κίπω κίβω (καὶ κίεγω), σκά-
πτω σκάπω σκάψω σκάξω (καὶ σκάεγω), λάπτω λάψω καὶ
λαφύσσω λάβω καὶ λάύω, ὀπτω ὀπω κ τ λ.

Λείψανα τούτων εἶναι· τύπος τύψος τίμνος, κρυφὸς κρυβή
κρύβδην, ἀπαλὸς ἄψος (ἀνέπαφος) ἀψὴ τὸ ἄψος (ἀναψῆς) ἀψρὸς
ἀβρὸς, καλύφη (ἀκκλύφη) κάλυφος ἢ κέλυφος καλύβη, κυπάρισ-
σος κυρὸς σκύφος κύβος, δρύιφος (ἀμφιδρυφῆς), νιφετὸς νιφὰς χει-
νίβα, κόπος κόπις κοπὶς κόπανος κοπεὺς κίμβος. σκαπάνη σκα-
πανεὺς σκάφος σκαφὴ σκαφεὺς, λάφυρον λαῦρος καὶ λάβρος, ὀπὸς
ὀπὴ ὀψ ὀθεν πρέσωπον μέτωπον ἀνθρώπος ἐνώπιον κύκλωψ αἰ-
θίωψ κ τ λ.

Ὅσα ῥήματα ἔχουσιν ἐνεσῶτα σ σ ἢ τ τ, εἶχαν ποτὲ καὶ μέ-
γ ἢ χ· πράττω πράσσω πράγω, τάττω τάσσω τάγω. μάττω μάσ-
σω μάγω, πλήττω πλήσσω πλήγω, φράττω φράσσω φράγω, νύτ-
τω νύσσω νύγω, πτύσσω πτύχω, βήττω βήχω, ἀμύσσω ἀμύχω.

Λείψανα τούτων εἶναι· πράγος (εὐπραγῆς), ταγὸς ταγὴ τά-
γος (ὁμοταγῆς), μάγειρος μάγος (ἐκμαγεῖον), πληγὴ συμπλη-
γὰς, φραγὴ, νυγὴ νύσσα, πτυχὴ πτύχος, βηγὴ, ἀμυχὸς ἀμυχὴ.

Ὅσα ῥήματα ἔχουσιν ἐνεσῶτα ζω καὶ μέλοντα σω, εἶχαν πο-
τὲ καὶ μέ σδω καὶ δω· φράζω φράσδω φράδω, κομίζω κομίδω,
κλύζω κλύδω, ἔζω ἔδω, ὄζω ὀδω, σχίζω σχίδω, σχέζω σχέδω,
στάζω στάδω, κ τ λ.

Λείψανα τούτων εἶναι· φράδος (εὐφραδῆς), κομιδὴ, κλίδων,
ἔδρα ἔδος, ὄδος (εὐώδης), σχίδος σχιδὴ σχίδαξ σχέδος σχέδη σχε-
δὸν, γάδος γάδη γαδὸν (ὄθεν γάδιος γαδαῖος.)

Τὰ πολλὰ τῶν εἰς ω ῥημάτων ἔχουν ἐνεσῶτα καὶ εω καὶ υω
κατὰ διάλεκτον Ἰωνικὴν, καὶ σκω κατὰ αἰολικὴν· τύπτω τυπτέω
τυπτέσκω, θέλω θελέω θελέσκω, φέρω φορέω φρέω φορέσκω,
ἔχω ἐχέσκω, ἔω ἔσκω, θάνω θνήσκω, εὖρω εὐρέω εὐρίσκω,

βούλω βουλέω, μέλλω μελλέω, αἶδω αἰδέω, ἄχθω ἄχθew, ἄκω ἀκέω (ὅθεν ἄκος ἀκίς ἀκὴ ἀκωκὴ ἀκέσῳ ἀκέσρα), βόλω βολέω βλέω, καλέω κλέω κλείω κικλήσκω, πείθω πένθω πέθω πόνθω πήθω πάθω ποθέω ποθέσκω, πείρω πέρω πόρω πορέω πορεύω πόρσω πορσύνω, κ τ λ.

Πολλά τῶν εἰς αω ἔχουσι καὶ ζω ἐνεσῶτα· σπάω σπάζω ἀσπάζω (καὶ σπάδω ὅθεν σπάδων σπαδὼν) πετάω πετάζω, σχάω σχάζω, βάω βάζω, ζάω ζάζω, δαμάω δαμάζω, βρυάω βρυάζω, ἀγαπάω ἀγαπάζω κ τ λ.

Τὰ πολλά τῶν εἰς οω παράγονται ἀπὸ ς ὀνόματα· σκοτός σκοτόω, ζοφόω, ποντόω, ἀευσσέω, ταρταρέω, χρυσέω, σηκέω κ τ λ. τὰ ὅποια τὴν σήμερον προφέρονται εἰς ωνω.

Τὰ πολλά τῶν εἰς νω παράγ· ἀπὸ τὰ ς καὶ υς ὀνόματα· κράτος κρατύνω, μεγαθύνω, ἀβρύνω, σεμνύνω, βαθὺς βαθύνω, εὐθύνω, ὀξύνω, πρᾶύνω κ τ λ.

Τὰ εἰς ζω — Μόνα σχεδὸν τὰ πεποιημένα ἢ μιμητὰ ἡμποροῦν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πρωτότυπα, τὰ ὅποια καὶ παραλήγουν· βλύζω, μίζω, γρύζω, λίζω, ποπίζω, τρίζω, κρώζω, κ τ λ.

Τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι παράγωγα τὰ πλεῖστα ἐξ ὀνομάτων· νέμος νομίζω, κόμος ἢ κόμη κομίζω, ἀθρόος ἀθροίζω ἀθρείζω, δάνειος δανείζω, χρεῖα χρείζω, ἄρπη ἀρπάζω, ἀρμὸς ἀρμέζω, δοῖς ἐνδοιάζω, διὺς εὐδιάζω, πατρῴζω, σῶζω δεσπέζω, πολεμίζω, παίζω, κτλ. τὸ δὲ αὐτὸ πάσχουν καὶ τὰ εἰς εω.

Τὰ εἰς εω — Σύνθετα ῥήματ· παράγ· ὅλα ἀπὸ σύνθετα ῥηματικὰ ὀνόματα σύσσιχα, ἢ καὶ ἄλλως· τὰ ἐκ τοῦ ἐνεσῶτος παρὰ γόμ· ὀνόματα, παράγονται ὅλα ἐκ βαρυτόνων εὐεσῶτων συσσιχα καὶ ἰσοσύλλαβα, τὰ ὅποια συντιθέμενα, παράγουν ῥήματα περισπώμενα σύσσιχα καὶ περιτοσύλλαβα· οἷον ἄρχω ὅθεν ἀρχὸς ὅθεν μόναρχος ὅθεν μαναρχέω, τένω τόνω τόνος χειροτόνος χειροτονέω, σέβω σέβας εὐσεβής εὐσεβέω, γράφω γράφος ὁρθογράφος ὁρθογραφέω, ὀρύχω ὀρύχος τοιχωρύχος τοιχωρυχέω, οὔτω καὶ Θεο-

λογῶ, γεωργῶ, γαμοκλοπῶ, δυσορπῶ, βοηδρομῶ, καρποφορῶ, κτλ.

Ἔτι καὶ τὰ ἐκ τοῦ παθητ. παρακ. ἐσχημαί σχήμων εὐσχήμων εὐσχημονέω, λευχειμονῶ, ἀμνημονῶ, πολυπραγμονῶ, ἀθημονῶ, κτλ. πέπραται πράτης δημοπράτης δημοπρατέω, δημοκρατέω, ἐπισατῶ, υἱοθετῶ, ἀτακτῶ, ἀρτοδοτῶ, βιβλιοδετῶ, ζοιχειοδετῶ, κ τ λ.

Σημειωτ. ὅτι παλαιότατα καὶ νεώτατα σχηματίζονται ἐνίοτε καὶ βαρύτονα ῥήματα σύνθετα· οἷον, βαρυςενάχω, δακρυχέω, ὀρθογράφω, ῥυψοκινδυνεύω, καλοτρῶγω, συχνοπίνω, κ τ λ.

Οἱ ἄττικοὶ παρακαίμενοι καὶ ὑπερσυντ. ἦτον καὶ ἐνεσῶτες καὶ παρχτατ. αἰολοδωρικοὶ· εἰοκα, εἴωθα, λέλογχα, ἔοργα, ἔολπα, κέχοδα, ὄδωδα, μέμβλωκα, οἶχωκα, μέμορα, κ τ λ.

Ἡ τῶν βχυρτόνων ῥημάτων παραλήγουσα δὲν ὑπέκειται εἰς γενικοὺς κανόνας, ἐκτίς ὀλίγων τινῶν.

Τὰ εἰς αἰω βχυρτόνα μὲν, παρχαλ. αἰ· παλαίω, κλαίω, παίω, πταίω, καίω· συνερούμενα δὲ, παραλήγουν ε· θίω, χέω, δέω, ῥέω, πνέω.

Τὰ εἰς αἰνω, αἰ· ὑφαίνω, μαρχαίνω, λαχαίνω, τυχαίνω μαίνω· πλὴν τοῦ μένω, σθένω, ζένω, πένω.

Τὰ εἰς αἰρω, αἰ· χαίρω, ἀσπαίρω, αἶρω, πλὴν τοῦ φέρω, δέρω.

Τὰ εἰς ηῖω· νήθω, λήθω, ἀλήθω, πλὴν τοῦ βρίθω, πείθω, πύθω.

Τὰ εἰς εῖω, ε· φλεγέθω, σχέθω, πλὴν τοῦ αἶθω.

Τὰ εἰς ὠω· ὦθω, κλώθω.

Τὰ εἰς εῖω, ε· πιέζω, πλὴν τοῦ παίζω.

Τὰ εἰς ἰω παραλ. ι βραχὺ· νομίζω, ὑβρίζω· πλὴν τοῦ χρήζω, δανείζω, ἀθροίζω· καὶ πλὴν τῶν ἐς ἡς μιμητῶν μὲν υ· κλύζω, βλύζω, γρύζω, βρύζω, τρίζω, γυγγίζω, ἰύζω, ποπύζω, ὀλολύζω, λύζω, μύζω, βύζω, φλύζω· ἔτι καὶ συγχίζω (ἀπὸ συγχίω πρῖν), δακρίζω (ἀπὸ δακρύω), τανύζω (τανίω) ἀρτίζω (ἀρτίω).

Τὰ εἰς ὦζω, σῶζω, κρῶζω, οἰμῶζω, φῶζω· πλὴν τοῦ ὄζω, χε-
ζω, ἀρμῶζω, δεσπόζω.

Τὰ εἰς ἰλω· τίλλω, ποικίλλω.

Τὰ εἰς υνω, υ μακρὸν· αἰσχύνω, σεμνύνω, μολύνω· πλὴν τοῦ
φθίνω, κρίνω, κλίνω· γίνω, πίνω, σίνω, ὀρίνω, ὠδίνω, καὶ τοῦ
τείνω, κτείνω, ἐρεεῖνω, φαεῖνω, γεῖνω, ἐλεεῖνω.

Τὰ εἰς ειρω, τὰ μὲν εἰ· οἰκτεῖρω, φθείρω, σπείρω, σείρω, κεί-
ρω, μείρω, ἰμείρω· τὰ δὲ υ· ὀλοφύρω, μύρω, μορμύρω, σύρω, ἐ-
δύρω, κινύρω, φύρω, προφύρω.

Τὰ εἰς υπτω· δρύπτω, θρύπτω, κρύπτω, κύπτω, ῥύπτω, τύ-
πτω· τὰ δὲ μέ υ· ἵπτω, νίπτω, πίπτω, ῥίπτω.

Τὰ εἰς σειω· ἐρετικῶ, βιρύτονα μὲν, εἰ· κλαυσεῖω, πολεμνη-
σεῖω, δορσεῖω· περισπώμενα δὲ, υ· κλασιῶ, θανατιῶ, βουλημιῶ,
ναυτιῶ, ὀφθαλμιῶ, σπουδαρχιῶ.

Τὰ εἰς υω μὲ υ μακρὸν· εἶω, βύω, κίω, μύω, πύω, πτίω,
κολύω, μηνύω· πλὴν τοῦ τίω, ἴω, ἶω, κίω, αἶω, πύω, ἱσθίω,
κονίω, κυλίω, μηνίω· καὶ τοῦ σεῖω, ἐρεῖω, κλειώ, κιχεῖω, οἶω.

Τὰ εἰς ιφω· νίφω, νήφω, τύφω.

Τὰ εἰς ιχω· κίχω, λείχω, σείχω, σμήχω, ψήχω, νήχω, σμύ-
χω, ψύχω.

Τὰ εἰς ωχω· ξώχω.

Τὰ εἰς ωττω· ὑπνώττω, λιμώττω, τυφλώττω, πλὴν τοῦ ἀρ-
μώττω.

Συμπέρασμα Καθολικόν.

Φανερόν ἐξ ὅλης τῆς πραγματείας, ὅτι αἱ πλείοτεραι τῆς
γλώσσης ἀνωμαλίαι ἀπαντῶνται φυσικὰ εἰς τὰς πρωταρχικὰς τῶν
πραγμάτων ὀνομασίας, καὶ μάλιστα τῆς ξενικᾶς, γραφθεῖσας ἀπὸ
τοῦς Ἑλλήνας, ὅπως εὖτυχεν ἐκασταχοῦ νὰ προφέρωνται· εἶναι δὲ
αὗται ὡς πρὸς τὸ ὅλον ὀλίγαι. αἱ δὲ σύνθετοι καὶ παράγωγοι,

αἵτινες εἶναι τὸ πλεῖστον μέρος τῆς γλώσσης, ὑπόκεινται ὑπὸ κανόνας λογικοὺς καὶ σταθεροὺς, οἱ ὅποιοι ἔπαθον ὀλίγας παρεκτροπὰς ἀπὸ τὰς μεταβολὰς, ὅσας ἡ ἀρχαία γλῶσσα ὑπέστη ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς καὶ κάτω ἀνευρημένοι δὲ οἱ κανόνες οὗτοι ὁμοῦ μὲ τὰς πηγὰς τῆς παραγωγῆς, καὶ ἐκτεθειμένοι εἰς τὸ πᾶν πονηματίον, ἱκανῶς θέλουν εἶσθαι χειραγωγὸς εἰς τε τὴν ἀναλυτικὴν καὶ ἐτυμολογικὴν τῆς γλώσσης ἐξέτασιν, εἰς τε τὴν νέαν ὀνομασθεσίαν, καὶ εἰς τὴν ἐνδεχομένην τοῦ παρόντος δοκιμίου τελειοποίησιν καθ' ὅσα ἐμὲ ἐλάνθαναν.

Φανερόν προσέτι, ὅτι ἡ παραγωγικὴ καὶ συνθετικὴ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης χάρις καὶ δύναμις εἶναι ἀμήχανος καὶ ἀσύγκρητος, ἴσως καὶ ἐνείκα.

ΔΑΣΥΝΟΜΕΝΑ.

Α'. Πᾶσα λέξις ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ υ.

Β'. Πᾶν ἄρθρον ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενον· ὁ, ἡ, αἰ, οἱ.

Γ'. Τὰ ἀριθμητικὰ, εἰς, ἑπτὰ, ἑκατὸν, καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν ἑνδεκα, ἑπτακόσια κ τ λ.

Δ'. Αἱ πληθυντικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου ἡμεῖς, ὑμεῖς κτλ. καὶ αἱ ἐνικάι τοῦ τρίτου, οὗ, οἱ, ἐ, καὶ αἱ ἀπ' αὐτῶν, ἡμέτερος, ἐχυτοῦ κτλ.

Ε'. Αἱ δεικτικαὶ, οὗτος, αὕτη.

Σ'. Τὰ κατ' ἀφίρεσιν ψιλοῦ συμφώνου γινόμενα ἀναφορικά, ὅσος, οἷος, ἡλίκος, ὅς κτλ. ἐκ τῶν τόσος, τοῖος, τηλίκος, τος κτλ. οὕτως ἐκ τοῦ τούτων· ὅθεν ἐκ τοῦ πόθεν κτλ.

Ζ'. Τὰ ἀποροισικὰ, ἅμα, ἅπας.

Η'. Οἱ αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι, ἵνα, ὥπως· πλὴν τοῦ ὅφρα.

Κατάλογος τῶν Δασυνομένων.

ἄερα
ἄερα

ἀγνός
ἄγιος

ἀδης
ἀδρὸς

ἔζομαι	ἐψήκορος	ἐλκω
αἶμα	ἄψις	ἐλμινε
αἰρῶ	Ἐδρατος	ἐλος
Αἶμος	ἔδνος β)	ἐλίσσω
αἰμύλος	ἔδος	ἐνος γ)
ἄλας	ἔδρη	ἐορτή
ἄλις	ἐδοῦμαι	ἐπομαι
ἄλς	ἐζομαι	ἐρκος
ἀλίζω	εἰλίω	ἐρμηνεύω
Ἀλικαρνασσοῦς	εἶμα	Ἐρμηῆς
ἀλίσκω	εἰμαρμένη	ἐρπω
ἄλλομαι	εἶρκω ἢ εἶργω	ἐρση δ)
ἄλυσις	εἶρκτῇ	ἐστιῶ
ἀμαρτάνω	εἶω	ἐταίρος, ἕτερος
ἄμιλλα	εἶως	ἔτοιμος
ἄμμυ	Ἐκάζη	εὕρω
ἄμῖς	ἐκᾶς	εὕρίσκω
ἀνδάνω	ἐκαςος	ἐφθός
ἀπχλός	ἐκάτερος	ἐψω
ἄπαξ	ἐκάτη	ἐώα
ἄπλους	ἐκὼν	ἐωλος
ἄπτομαι	Ἐλένη	ἐως
ἄριμα	Ἐλλενος	ἦθη
ἄρμέζω	Ἐλληγ	ἦθος
ἄρπάζω	Ἐλλήσποντος	ἦγοῦμαι
ἄρκυς	Ἐλλικῶν	ἦδομαι
ἄτερος	ἔλιξ	ἦδύνω
ἀφῇ ἢ ἀφῆ	ἐλίσσω	ἦδὺς
ἄψα α)	ἐλκύω	ἦκισα

α) γράφεται καὶ ἄψα.

β) γράφεται καὶ ἔδνος.

γ) γράφεται

καὶ ἔνος.

δ) γράφεται καὶ ἐρση.

ἦκω	ἦραιςσι	ὀδὲς
ἦλικία	ἰδρύω	ὀδεύω
ἦλιος	ἰέραξ	ὀλκᾶ
ἦμέρα	ἰερὸς	ὀμαλὸς
ἦμισυ	ἴημι	ὀμιλος
ἦμων	ἰκχνὸς	ὀμοιος
ἦνία	ἰκχνῶ	ὀμως
ἦπαρ	ἰκετεύω	ὀμου
ἦρακλῆς	ἰκέτης	ὀπλῆ
ἦρέφιλος	ἰκνοῦμαι	ὀπλον
ἦρώδης	ἰλαρὸς	ὀρίζω
ἦρωδιανὸς	ἴλεως	ὀρκος
ἦρω	ἰμάς	ὀρμος
ἦσιόδος	ἰμάσσω	ὀρος
ἦσιων	ἰμείρω	ὀρῶ
ἦσυχος	ἴμερος	ὀσιος
ἦσύχιος	ἴππος	ὠρα
ἦττωμαι	ἴπταμαι	ὠραῖος
ἦφαισίων	ἴσμαι	ὠρακιῶ

6.	ποιητής και ποιήτρια, γράφει,	ποιητής.
7.	σκόθις	σκόθης.
10.	ἡμίσεως ἡμίσεα	ἡμίσεως.
12.	ἡμίειν	ἡμί.
13.	ἀρμυγή	ἀρμ.
22.	ἐκπτόμενος	ἐκπτός.
25.	ζυῖλος	ζυῖλος.
28.	μέλλινος	μέλλ.
30.	ὀλίγωρος	ὀλίγωρος.
31.	ὥλις, νῶτις	ὥλιος, νῶταν.
32.	ταχέως	χέως.
37.	ἀμφικτύων	ἀμφικτ.
αὐτ.	θρήμα	θρήμ.
38.	τά εἰς ἐπον	ἐπων.
44.	πηΐσαι	πηΐσ.
αὐτ.	καάρα	καά.
46.	ταχέως ταχέια	χέως.
49.	ἄσσωμις	ἄσσωμι.
52.	τὸ ἄτινα λέγ. καὶ ἀττα	ἄττα.
53.	ἀνεμωτέ	ἀνεμω.
54.	εὐχημότερος	εὐχυν.
αὐτ.	κνηλάτης	κνωπ.
55.	ἐπεύρανδρος	ἀπει.
56.	τελοσφόρος	τελεσ.
57.	ἐννοσίγαιος	ἐννοσ.
61.	ταής	νής.
65.	μήγδην	μήγ.
67.	μυνήτωρ	μινύ.
72.	ἀνὴρ υγιεινός	ἐλός.
75.	ὀλόκληρον	ὀλ.
76.	ἱκη	ἱκω.
αὐτ.	εἶμαι ἱμάτιον	εἶμα.
79.	Χερνίβα	χέρ.
αὐτ.	ὕδωρ εὐώδης	ὕδωρ.
80.	ἀθρεῖζω	ἀθρεῖ.